

De positie en de belangen van dader en slachtoffer in kaart

Een kritische evaluatie over de diverse strafprocedures heen

Masterproef neergelegd tot het behalen van
de graad van Master in de Criminologische Wetenschappen
door 01302067 Ghijs Margo

Academiejaar 2017-2018

Promotor :
De Bondt Wendy

Commissaris :
Audenaert Nele

Voorwoord

In het kader van de opleiding ‘Master in de Criminologische Wetenschappen’ dienen we een masterproef te schrijven omtrent een criminologisch relevant onderwerp. Dit alles met het oog op het behalen van het diploma ‘Master in de Criminologische Wetenschappen’.

Vanuit de studie Criminologische Wetenschappen kan je diverse kanten uit vermits de opleiding een breed spectrum aan werkvelden beslaat. Vandaar dat je als student een keuze moet maken met betrekking tot de richting die je uit wil. Die keuze wordt gestaafd aan de hand van je persoonlijke interesses en ambities. Deze lijn wordt vaak ook doorgetrokken in de onderwerpskeuze van de masterproef. Mijn persoonlijke interesse gaat hoofdzakelijk uit naar de juridische sector. Doorheen de volledige opleiding spraken het justitiële en het psychologische aspect mij het meeste aan. Het was dan ook vanzelfsprekend dat ik deze twee invalshoeken zou gaan verwerken en combineren bij het schrijven van mijn masterproef.

Vermits het juridische luik in de opleiding de bovenhand neemt, heb ik er dan ook voor gekozen om dit als basis uitgangspunt te nemen. Ik besloot dus om te vertrekken vanuit een juridisch probleem waarin ik later het psychologische aspect zou verwerken.

Ik ben ervan overtuigd dat deze masterproef het pronkstuk van de opleiding vormt en aanzien wordt als de kers op de taart. Het is de ideale afsluiter waarin we als student alle kennis die we doorheen de jaren hebben opgedaan, kunnen toepassen. Op die manier krijgen we ook de kans om te tonen aan de buitenwereld waarvoor we staan als mens en als criminoloog an sich.

Margo Ghijs,

Gent

Mei 2018

Inhoudstafel

Voorwoord	A
Inhoudstafel	B
Inleiding	1
Corpus	5
1. De juridische belangen en affectieve behoeftes van de betrokken partijen.....	5
1.1. Algemene omschrijving van de diverse fases	5
1.1.1. <i>Het vooronderzoek</i>	5
1.1.1.1. De vormen	5
1.1.1.2. De kenmerken	10
1.1.2. <i>De procesfase</i>	12
1.2. De betrokken partijen	13
1.2.1. <i>De dader</i>	13
1.2.2. <i>Het slachtoffer</i>	16
1.3. De soorten belangen en behoeftes	19
1.3.1. <i>De belangen en behoeftes van de dader tijdens het vooronderzoek</i>	22
1.3.2. <i>De belangen en behoeftes van het slachtoffer tijdens het vooronderzoek</i>	25
1.3.3. <i>De belangen en behoeftes van de dader tijdens de procesfase</i>	26
1.3.4. <i>De belangen en behoeftes van het slachtoffer tijdens de procesfase</i>	27
2. De assisenprocedure	28
2.1. Algemene omschrijving	28
2.2. De betrokken actoren	29
2.2.1. <i>Wie?</i>	29
2.2.1.1. De zittende magistratuur	29
2.2.1.2. De staande magistratuur	29
2.2.1.3. De griffie	30
2.2.1.4. Andere	31
2.2.1.5. De pers	34
2.3. Het verloop van de assisenprocedure	35
2.4. De rechten van de beschuldigde	38
2.5. De rechten van de burgerlijke partij	39
2.6. De hervormingen door de komst van de Potpourri II-wet	41
3. Het wetsvoorstel inzake de criminele kamers	47
3.1. De aanleiding	47

3.2.	De concrete toepassing	48
4.	Bevindingen in de praktijk	51
4.1.	De methode	51
4.2.	De respondenten	51
4.3.	De werkwijze	52
4.4.	Analyse van de resultaten	54
4.4.1.	<i>De juridische belangen tijdens het vooronderzoek</i>	55
4.4.1.1.	De dader	55
4.4.1.2.	Het slachtoffer.....	57
4.4.2.	<i>De juridische belangen tijdens de procesfase</i>	58
4.4.2.1.	De dader	58
4.4.2.2.	Het slachtoffer.....	60
4.4.3.	<i>De affectieve behoeftes</i>	61
4.4.3.1.	De dader	62
4.4.3.2.	Het slachtoffer.....	64
4.4.4.	<i>Klachten met betrekking tot de positie</i>	66
4.4.4.1.	De dader	66
4.4.4.2.	Het slachtoffer.....	67
4.4.5.	<i>De assisenprocedure</i>	69
4.4.6.	<i>Het wetsvoorstel inzake de criminele kamers</i>	72
5.	De toekomstvisie	75
6.	Het besluit	77
	Dankwoord	81
	Bibliografie.....	82
	Bijlagen	I

Inleiding

Een groot probleem dat zich doorheen de geschiedenis van diverse rechtsprocedures manifesteert, heeft betrekking tot de positie en de belangen van de betrokkenen tijdens zo'n procedure. Dit zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens de procesfase.

De laatste jaren is er in de media heel veel ophef geweest omtrent spraakmakende rechtszaken. Denk hierbij maar aan de zaak Dutroux, de zaak Clottemans, de kasteelmoord en de zaken Kim de Gelder en Ronald Janssen. Hierdoor komt het strafrechtelijke luik van onze samenleving steeds dichterbij de burger te staan. Er vindt dagelijks een confrontatie plaats met dergelijke zaken en hiermee samenhangend ook met de problemen en hiaten rond deze procedures. Men kan het niet onder stoelen of banken steken dat ons rechtssysteem nog niet optimaal werkt en nog niet volledig op punt staat.

Grote, gemediatiseerde zaken, zoals voorgenoemde, brachten deze hiaten extra op de voorgrond. De grote menigte en de man in de straat begonnen zich hierdoor steeds meer vragen te stellen en een hervorming van justitie drong zich op. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de afbouw van de Assisenprocedure door de Potpourri II-wet in 2016 (Heymans & Meese, 2016).

Zowel de positie van de dader als van het slachtoffer komt af en toe in het nauw. Er zijn de dag van vandaag nog steeds diverse belangen van beide partijen waar, doorheen het verloop van diverse strafrechtsprocedures, niet aan tegemoet gekomen wordt. Dader en slachtoffer hebben een aantal noden en behoeftes die tot op heden niet worden ingelost binnen de strafrechtelijke procedure. De vraag is echter ook of de strafprocedure wel de geschikte plaats

is om deze behoeftes in te lossen. Doordat bepaalde behoeftes niet zullen worden vervuld, kunnen zowel dader als slachtoffer het gevoel krijgen dat ze als procespartij niet genoeg aandacht krijgen.

Een vraag die hierbij ook naar boven komt is of dat beide partijen daadwerkelijk als volwaardige procespartijen dienen aanzien te worden. Een gevoel van minderwaardige behandeling zal zo snel de kop op steken. Het leek me daarom een goed idee om deze juridische probleemstelling als uitgangspunt te nemen voor deze masterproef. Het grootste probleem hieromtrent is dat er vaak niet geweten is wat de meest prominente belangen van beide partijen zijn om hun positie binnen de strafrechtsprocedure te vrijwaren. Deze lacune in de kennis moet dringend in kaart worden gebracht om zo te komen tot een constructieve oplossing van het probleem.

Het leek een goed idee om onderzoek te gaan voeren naar wat de problemen met betrekking tot die positie van zowel dader als slachtoffer precies inhouden. De onderzoeksvraag luidt dus als volgt: ‘Hoe verhoudt de positie van dader en slachtoffer zich binnen de assisenprocedure ten opzichte van de behoeftes en belangen van dergelijke partijen en zou die positie enigszins verbeterd kunnen worden door de goedkeuring van het wetsvoorstel inzake de criminele kamers?’

Daarnaast zijn er nog een aantal extra vragen die hieromtrent rijzen. Zo wil ik de soorten belangen en behoeftes in kaart brengen, schetsen hoe de algemene positie van dader en slachtoffer nu is, hoe het zit met die positie binnen de assisenprocedure en wat de eventuele voor- en nadelen omtrent de positie van dader en slachtoffer zijn binnen het wetsvoorstel inzake de criminele kamers.

Binnen kader van deze masterproef wordt er een vergelijkende studie gemaakt tussen de voormalige assisenprocedure en het nieuwe wetsvoorstel van minister van Justitie Koen Geens inzake de invoering van de criminele kamers. Dit om de diverse problemen toe te lichten en in beeld te brengen, waardoor er op het einde van het onderzoek een aantal aanbevelingen kunnen worden gedaan om de positie van de diverse betrokkenen, zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens de procesfase, te verbeteren en tegemoet te komen aan hun belangen.

Doorheen deze masterproef worden eerst kort de diverse procedures, die aan bod komen tijdens het onderzoek, geschetst en de problemen die ermee samenhangen belicht. Dit zal gebeuren door middel van een voorgaand en grondig literatuuronderzoek waarbij er aan de hand van een zo breed mogelijke waaier aan relevante bronnen een kort historisch overzicht wordt weergegeven. De bronnen die tot het literatuuronderzoek hebben bijgedragen zijn heel uiteenlopend van aard. Het gaat voornamelijk om boeken, handboeken, voorgaande thesissen, artikels of andere actualiteitsbronnen waaronder reportages. Zo kan de lezer zich verdiepen in de materie en is hij mee in de belevingswereld waarin deze masterproef zich situeert.

Er is al veel geschreven over de diverse strafprocedures en hun beperkingen, zeker sinds de komst van de Potpourri II-wet die handelt over de inperking van de assisenprocedure. Het was dus relatief makkelijk om hieromtrent informatie te verzamelen. Het wetsvoorstel inzake de criminele kamers is echter een recent fenomeen en er is nog niet zo veel over geschreven. Wat het wetsvoorstel concreet inhoudt, werd echter wel al in verscheidene bronnen toegelicht. Een kritische evaluatie van het wetsvoorstel daarentegen was moeilijk te vinden vermits het nog maar van recente datum in voege is. Het was dan ook een uitdaging om de problemen en hiaten binnen dit wetsvoorstel te ontdekken en te belichten. Enkele pijnpunten kwamen wel

reeds naar boven, maar voor het uitvoeren van een uiterst grondige analyse met betrekking tot dit wetsvoorstel is het aan te raden nog een paar jaar te wachten.

Daarna zal deze theoretische informatie getoetst worden in de praktijk. Dit door gebruik te maken van kwalitatieve technieken.

Om wat meer diepgang te creëren en wat extra duiding te krijgen, zullen er een aantal interviews worden afgenomen om zo aan de hand van deze informatie een aantal theoretisch gefundeerde aanbevelingen te doen. Er zal op worden toegezien dat het evenwicht tussen dader en slachtoffer behouden blijft. Zo zullen er vier interviews afgenomen worden van strafrechtsadvocaten. Dit aangevuld met twee interviews van justitieassistenten en twee van medewerkers van het slachtofferonthaal. Op die manier wordt de materie vanuit diverse oogpunten belicht.

Het is belangrijk dat er wordt op toegezien dat het aandeel van de daders en het aandeel van de slachtoffers ongeveer even groot is, zodat er een balans bestaat en geen enkele partij wordt bevoordeeld of benadeeld. Dit met het oog op het voeren van een zo objectief mogelijk onderzoek en het bekomen van objectieve en onafhankelijke onderzoeksresultaten.

Corpus

1. De juridische belangen en affectieve behoeftes van de betrokken partijen

1.1. Algemene omschrijving van de diverse fases

1.1.1. Het vooronderzoek

1.1.1.1. De vormen

Om de positie van de dader en slachtoffer binnen de diverse strafprocedures grondig te gaan evalueren, is het handig om deze strafprocedures op te delen in verschillende onderdelen. Als eerste heb je het vooronderzoek en de procesfase. Tijdens het vooronderzoek gaat men onderzoeken wie de mogelijke dader is en wil men bewijzen verzamelen om dit aan te tonen in de rechtszaal. Het vooronderzoek kan opgesplitst worden in twee afzonderlijke onderzoeken. Zo heb je aan de ene zijde het opsporingsonderzoek en aan de andere kant het gerechtelijk onderzoek (Dupont; Verstraeten; Hutsebaut & Spriet, 2001).

De procureur des Konings heeft de leiding over het opsporingsonderzoek. Algemeen genomen is het de doelstelling van het opsporingsonderzoek om de misdrijven, de daders, de slachtoffers en de bewijzen of sporen ervan op te sporen. Dit alles met het oog op de uitoefening van de strafvordering (Dupont; Verstraeten; Hutsebaut & Spriet, 2001).

Na het opsporingsonderzoek beslist de procureur des Konings over de al dan niet vervolging van het misdrijf. De procureur beschikt over de mogelijkheid om te kiezen tussen drie afhandelingsmodaliteiten. Ten eerste kan de zaak geseponeerd worden; dit wil zeggen dat de vervolging niet zal worden ingesteld en er dus geen verder gevolg zal aan gegeven worden.

De dader gaat dus vrijuit en zal geen straf moeten ondergaan. Als slachtoffer komt het vaak hard aan wanneer je zaak geseponeerd wordt en er dus geen gehoor wordt gegeven aan de door jou geleden schade. Er vindt geen enkele vorm van vergelding plaats. Daardoor kan het slachtoffer het gevoel krijgen dat hij of zij benadeeld wordt ten opzichte van de dader.

Wanneer je als slachtoffer niet kan omgaan met het feit dat de dader van het misdrijf er zonder straf vanaf komt, dan heb je nog steeds de mogelijkheid om je burgerlijk partij te stellen en de zaak rechtstreeks aanhangig te maken bij de onderzoeksrechter. Deze is bij wet verplicht het onderzoek in te stellen wanneer hij een klacht met burgerlijke partijstelling ontvangt. Op die manier wordt de zaak toch onderzocht en loopt de dader alsnog het risico bestraft te worden (Verstraeten & Verbruggen, 2013).

Anderzijds is er ook de optie tot het rechtstreeks dagvaarden voor het vonnisgerecht. Bij deze afhandelingswijze wordt de zaak onmiddellijk doorverwezen naar de rechtbank om de zaak ten gronde te laten berechten door een bevoegde rechter. De dader wordt hierbij in kennis gesteld van het feit dat er een rechtsprocedure tegen zijn persoon loopt. Er worden hem zo een aantal rechten toegekend. Het gaat hier onder meer om het recht op inzage in het dossier, het recht op het verkrijgen van een afschrift van het dossier, het recht op bijstand van een raadsman en het recht om in beroep te gaan tegen het vonnis van de rechter. Als slachtoffer heb je in deze fase van het onderzoek ongeveer dezelfde rechten als de dader. Dit om een gelijkwaardige behandeling van beide partijen te voorzien met het oog op het voeren van een eerlijk proces (Verstraeten & Verbruggen, 2013).

Minister van Justitie Koen Geens pleit voor een hervorming van de strafwet en daarmee samenhangend wil hij een aantal fundamentele principes aanpakken en wijzigen. Zo ijvert hij voor de hervorming van het vooronderzoek. Deze bestaat nu, zoals voorgaand al vernoemd,

uit het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek. In de toekomst zou die opsplitsing verdwijnen en zou het vooronderzoek één solide geheel blijven (Geens, 2015).

Daarnaast tracht men ook de figuur van de onderzoeksrechter te hervormen en daarmee samenhangend de klacht met burgerlijke partijstelling af te schaffen. De onderzoeksrechter moet in de huidige procedure onafhankelijk bewijzen à charge en à decharge verzamelen. Daarnaast is hij ook genoodzaakt om iedere zaak die bij hem terecht komt via een klacht met burgerlijke partijstelling te onderzoeken. Om die redenen past de onderzoeksrechter niet binnen de beleidsmatige structuur van het strafrechtelijk beleid waardoor een hervorming zich opdringt. Dit kan door dergelijke actor te vervangen door de rechter van onderzoek. Deze zou beter bestand zijn tegen en aangepast zijn aan de beleidsmatige structuur. Onder meer omdat een rechter van onderzoek niet meer afzonderlijk kan geadieerd worden door een klacht met burgerlijke partijstelling (Schuermans, 2017).

Daarnaast heb je ook nog de mogelijkheid tot de buitengerechtelijke of alternatieve afhandeling. Deze afhandelingswijze bevindt zich in principe tussen het sepot en de dagvaarding voor de vonnisrechter. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van deze manier van afhandeling zal de procureur ervoor kiezen om de zaak niet naar de rechtbank door te verwijzen. Toch is de ernst van de zaak te groot om er helemaal geen gevolg aan te geven. De procureur zal er dan voor kiezen om een sanctie buiten het gerecht om op te leggen. Dit kan onder meer gaan om een minnelijke schikking of een bemiddeling in strafzaken (Dhooge, 2010).

Dader en slachtoffer hebben beiden diverse rechten in het kader van de buitengerechtelijke afhandeling. Zo is er geen enkele partij verplicht om mee te werken. Wanneer één van beide partijen niet bereid is om mee te werken aan dergelijke afhandeling, dan gaat dit alternatief niet door.

De buitengerechtelijke afhandeling wordt eerder aanzien als een gunst die door het openbaar ministerie wordt toegekend en is volledig gebaseerd op de vrijwilligheid van de betrokken partijen. Het hoofddoel is het vergoeden van de schade geleden door het slachtoffer en de maatschappij. Wanneer dergelijke afhandeling succesvol wordt beëindigd, dan wordt er geen strafrechtelijk onderzoek meer ingesteld. Als de afhandeling niet volledig verloopt zoals verwacht, dan kan de strafrechtelijk procedure alsnog worden ingesteld.

Het slachtoffer heeft echter ten allen tijden wel nog de mogelijkheid om de burgerlijke procedure op te starten, ongeacht de uitkomst van de buitengerechtelijke afhandeling (Verbruggen; Vanthienen; Spriet & Verstraeten, 2016).

Het concept van het opsporingsonderzoek werd in 1998 wettelijk verankerd in de Wet Franchimont (Federale overheidsdienst Justitie, 1998). Artikel 28 quinquies, §1 Sv. regelt wettelijk alle bepalingen omtrent het opsporingsonderzoek. Hierin zijn echter ook een aantal beperkingen van het opsporingsonderzoek opgenomen. Zo mogen opsporingshandelingen niet de vorm van dwangmaatregelen inhouden en mogen ze geen schending zijn van de individuele rechten en vrijheden. Is de toepassing van één van deze twee beperkingen echter noodzakelijk voor het verdere verloop van het onderzoek, dan dient men over te gaan naar het gerechtelijk onderzoek (Dhooge, 2010).

Het gerechtelijk onderzoek staat onder leiding van de onderzoeksrechter. Dergelijk onderzoek wordt enkel ingesteld wanneer er gebruik moet worden gemaakt van meer ingrijpende en verregaande onderzoeksmaatregelen (Dupont; Verstraeten; Hutsebaut & Spriet, 2001).

Een algemene definitie omtrent dit soort van onderzoek luidt als volgt:

“Het geheel van de handelingen die ertoe strekken de daders van misdrijven op te sporen, de bewijzen te verzamelen en de maatregelen te nemen die de rechtscolleges in staat moeten stellen met kennis van zaken uitspraak te doen.”

Het gerechtelijk onderzoek kan slechts worden opgestart wanneer de procureur des Konings de onderzoeksrechter expliciet vat. De onderzoeksrechter is dan ook alleen maar bevoegd voor de zaken waarvoor hij specifiek gevat wordt. Bijkomende elementen kunnen niet zomaar in het gerechtelijk onderzoek opgenomen worden zonder dat de onderzoeksrechter hiervoor expliciet, bijkomend gevat wordt door de procureur des Konings (Dupont; Verstraeten, Hutsebaut & Spriet, 2001).

Het gerechtelijk onderzoek wordt afgesloten door een procedure voor de raadkamer, namelijk de regeling der rechtspleging. Hierna wordt de zaak opnieuw doorgegeven aan de procureur des Konings die instaat voor de beslissing over de verdere afhandeling (Dhooge, 2010).

De bepalingen van het gerechtelijk onderzoek zijn opgenomen in artikel 57, §1 Sv.

1.1.1.2. De kenmerken

Het vooronderzoek is gebonden aan een aantal specifieke kenmerken waardoor eerder het inquisitoir karakter naar voren komt (Dhooge, 2010).

Het onderscheid tussen het inquisitoir en het accusatoir karakter is de voorbije jaren wat afgezwakt en zo minder pertinent aanwezig. Toch kan er nog steeds een weliswaar genuanceerd verschil vastgesteld worden.

Het vooronderzoek heeft een niet-tegensprekelijk karakter. Dit wil zeggen dat de verdachte nog geen recht heeft om zich te verdedigen tegen eventuele bezwaren die tegen hem kunnen worden gevonden. De oorzaak hiervan is dat er tijdens het vooronderzoek nog geen uitspraak ten gronde wordt gedaan. Om de kerk toch wat in het midden te houden, beschikken zowel de in verdenking gestelde als het slachtoffer wel over de mogelijkheid om bijkomende onderzoeksdaden te vragen tijdens het gerechtelijk onderzoek. Dit om het niet-tegensprekelijk karakter toch wat te milderen ten opzichte van de betrokken partijen (Verstraeten & Verbrugge, 2013).

Die mildering is een voorbeeld van een wijziging die werd doorgevoerd in de strafprocedure, waardoor het karakter niet meer louter inquisitoir van aard is, maar ook een accusatoir kantje krijgt.

De onderzoeksdaden die tijdens het gerechtelijk onderzoek kunnen worden uitgevoerd, zijn veel verregaander dan tijdens het opsporingsonderzoek. Praktisch gezien is deze opsplitsing niet echt handig. Er gaat op die manier veel kostbare tijd verloren en de bureaucratie wordt zo versterkt. Het zou beter zijn mocht het onderscheid tussen het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek in de toekomst vervangen worden door één algemeen onderzoek waarbij meteen alle onderzoeksdaden gesteld kunnen worden.

Zo zou het vooronderzoek veel vlotter en efficiënter kunnen verlopen. Deze mogelijkheid staat momenteel nog ter discussie (Barents, 2002).

Daarnaast is het vooronderzoek ook expliciet schriftelijk van aard. Alles moet op papier worden genoteerd. Van elke onderzoeksdaad die tijdens het vooronderzoek gesteld wordt, moet een proces verbaal worden opgesteld. Deze worden dan verzameld en samen gebundeld met de rest van het dossier. Op die manier heeft de rechter die de zaak eventueel ten gronde zal moeten berechten een solide basis waarop hij kan terugvallen tijdens zijn beraadslaging. Het is de bedoeling dat de rechter door dit uitgebreide dossier met een grote kennis van zaken een uitspraak kan doen omtrent de grond van de zaak (Verstraeten & Verbrugge, 2013).

Als laatste kenmerk is er ook nog het geheim van onderzoek. Strikt genomen houdt dit in dat er tijdens het vooronderzoek niemand kennis mag nemen van het dossier en de stukken die zich in het dossier bevinden. Dit uitgezonderd de personen die belast zijn door het onderzoek. Personen die tijdens het vooronderzoek medewerking verschaffen, zijn vaak automatisch op de hoogte van specifieke en gevoelige informatie van het onderzoek. Ze dienen er zich toe te verbinden om dergelijke informatie aan niemand anders door te spelen. Het vooronderzoek moet dus zoveel mogelijk geheim en afgesloten zijn ten aanzien van zowel de betrokkenen als eventuele derden (Verstraeten & Verbrugge, 2013).

1.1.2. De procesfase

Na het afsluiten van het vooronderzoek wordt de zaak in bepaalde gevallen doorgestuurd naar de bevoegde rechtbank met het oog op een behandeling ten gronde. De beschuldigde ontvangt dan een dagvaarding van de procureur des Konings waarin hij of zij wordt opgeroepen om voor de rechtbank te verschijnen. De beschuldigde kan hierbij beroep doen op zijn of haar recht op bijstand van een raadsman. Het gaat hierbij om een recht, er is geen sprake van een plicht. Er kan dus ook van dat recht worden afgezien. De beschuldigde dient dan zelf in te staan voor zijn of haar verdediging.

De dagvaarding wordt betekend door de gerechtsdeurwaarder. Inhoudelijk staan alle praktische zaken omtrent de dag van de zitting en de feiten, die u ten laste worden gelegd, vermeld (Van den Wyngaert & Vandromme, 2014).

Het strafdossier dat tijdens het vooronderzoek werd opgesteld, vormt het uitgangspunt van de zitting op de rechtbank. Zowel de beschuldigde als zijn of haar raadsman kunnen dit dossier op voorhand inkijken op de griffie (Verstraeten & Verbrugge, 2013).

Tijdens de zitting voor de rechtbank heeft de beschuldigde het recht om zelf aanwezig te zijn of om zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman. Bij dergelijke gang van zaken kan het proces op tegensprekelijke wijze gevoerd worden. Wanneer één van de betrokken partijen niet akkoord is met de uiteindelijke beslissing van de rechtbank, dan kan er door desbetreffende partij beroep worden aangetekend. De zaak wordt dan doorgestuurd naar het Hof van Beroep waar het proces opnieuw wordt overgedaan. Als de beschuldigde echter niet aanwezig is en zich ook niet laat vertegenwoordigen, dan spreken we van een verstekvonnis. Er kan dus geen verdediging plaatsvinden op het moment van de zitting. Om het tegensprekelijk karakter te waarborgen, krijgt de beschuldigde nog de kans om verzet aan te

tekenen. In dit geval wordt de zaak opnieuw behandeld voor dezelfde rechtbank (Van den Wyngaert & Vandromme, 2014).

Vermits de procesfase een accusatoir karakter heeft, houdt dit in dat het proces op tegensprekelijke wijze en openbaar verloopt. Het is ook van belang dat alle partijen op een gelijkwaardige manier worden behandeld en zich met gelijkwaardige wapens kunnen verdedigen (De Neve, 2011).

Het principe van de openbaarheid houdt in dat iedereen het recht heeft om de zaal te betreden en aanwezig te zijn op de zitting. Slechts in heel uitzonderlijke gevallen zoals bij het gevaar voor schending van de openbare orde kan er worden beslist om de zitting geheel of gedeeltelijk achter gesloten deuren te laten doorgaan (Van den Wyngaert & Vandromme, 2011).

Na afloop van de zitting wordt het vonnis ofwel meteen medegedeeld of er wordt een datum vastgelegd waarop het vonnis zal worden uitgesproken (Intolaw, 2017).

1.2. De betrokken partijen

1.2.1. De dader

Het is van cruciaal belang dat er een duidelijke identificatie van de betrokken partijen plaatsvindt zodat er geen verwarring kan ontstaan. De statuten van dader en slachtoffer zijn eerder relatief en veranderlijk van aard. Een betrokkene kan tijdens het verloop van de strafprocedure van het ene naar het andere statuut wisselen. Zo kan een persoon aanvankelijk gehoord worden als slachtoffer, maar verder in het onderzoek kan blijken dat deze eerder de positie van de dader of mededader inneemt. Deze wissel in posities brengt natuurlijk een shift

in rechten mee. De rechten die aan een persoon worden toegekend, zijn afhankelijk van de positie die hij of zij inneemt binnen de strafprocedure. Sommige rechten kunnen gelijklopend zijn; denk hierbij maar aan inzage in het strafdossier. Terwijl andere rechten dan weer specifiek aan de ene of de andere partij worden toegekend. Deze specifieke rechten zijn bovendien afhankelijk van het soort dader- of slachtofferrol die je binnen de strafprocedure inneemt.

Aan de kant van de dader dienen we een onderscheid te maken tussen de verdachte en de in verdenkinggestelde (Deruyck & De Nauw, 2015).

Wanneer er wordt gesproken over ‘de verdachte’ dan wordt de persoon tegen wie een strafrechtelijk vooronderzoek loopt, bedoeld (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015). Het is een eerder vage en algemene term die probeert zoveel mogelijk allesomvattend te zijn. Het is dan ook een term die in de literatuur heel vaak wordt gehanteerd.

Tijdens het vooronderzoek moet deze algemene term nog worden opgesplitst naar gelang het gaat om het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek.

Bij het opsporingsonderzoek wordt de algemene term van ‘de verdachte’ gehanteerd, maar hier is geen specifiek statuut aan verbonden. Het is dus eerder een gewone verzamelnaam om desbetreffende personen aan te wijzen. De rechten die de verdachte tijdens het opsporingsonderzoek geniet, zijn dan ook niet expliciet verbonden aan het statuut van verdachte die hij of zij toebedeeld krijgt. Deze rechten komen voort uit de hoedanigheid van ‘rechtstreeks belanghebbende’ en zijn zodoende eerder algemeen van aard. Desbetreffende rechten worden opgesomd in artikel 21*bis*, Sv. (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015).

In het kader van het gerechtelijk onderzoek is het wel uitermate belangrijk dat er een onderscheid geschiedt wordt tussen het statuut van de verdachte en de inverdenkinggestelde. Wanneer men in het gerechtelijk onderzoek spreekt van een verdachte, dan wil men de dader aanduiden waarvan de identiteit nog onbekend is. Vanaf het moment dat desbetreffende persoon kan geïdentificeerd worden, dient men te spreken van de inverdenkinggestelde (Verstraeten & Verbrugge, 2013).

Dit is het geval omdat de onderzoeksrechter die de leiding heeft over het gerechtelijk onderzoek verplicht is om over te gaan tot de inverdenkingstelling van een persoon wanneer er concrete en ernstige aanwijzingen van schuld tegen hem of haar te vinden zijn. Deze procedure is van toepassing om een voordeel te bieden aan de persoon in kwestie vermits het statuut van inverdenkinggestelde gepaard gaat met een aantal bijkomende rechten. Dit alles wordt wettelijk geregeld in artikel 61*bis*, Sv. (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015).

Het statuut van de inverdenkingstelling is onomkeerbaar. De persoon die inverdenkinggesteld wordt, blijft dit etiket behouden tot de onderzoeksrechter zich in het kader van de regeling der rechtspleging over de zaak heeft uitgesproken. (Verstraeten & Verbrugge, 2013).

Als laatste heb je ook nog de categorie van personen tegen wie de strafvordering is ingesteld. Dergelijk statuut doelt op de personen die in de vordering van het openbaar ministerie of in de klacht met burgerlijke partijstelling worden genoemd. Anders gezegd zijn het de personen waartegen, in het kader van het gerechtelijk onderzoek, de strafvordering is ingesteld.

Volgens artikel 62*bis*, lid 2 Sv. genieten dergelijke personen dezelfde rechten als een inverdenkinggestelde. Het enige verschil met voorgenoemde categorie is dat de

onderzoeksrechter bij deze niet verplicht is om hem of haar op de hoogte te stellen van het feit dat er een gerechtelijk onderzoek tegen zijn of haar persoon loopt. (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015).

1.2.2. Het slachtoffer

Aan de kant van het slachtoffer kunnen we ook drie categorieën onderscheiden. Het gaat hierbij om het statuten van slachtoffer, burgerlijke partij en benadeelde persoon. (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer, Raats & Van Puyenbroeck, 2015). Algemeen genomen is dit onderscheid wat achterhaald. De rechten die met deze diverse posities samenhangen, lopen steeds meer in elkaar over. Het onderscheid wordt dus steeds vager. De discussie luidt nu, of het nog wel nuttig is om het onderscheid tussen deze drie categorieën te behouden. Het zou veel praktischer zijn, mochten deze drie categorieën gereduceerd worden tot één algemeen statuut. Zo zouden alle slachtoffers op een gelijkwaardige manier behandeld worden en over gelijke rechten beschikken zonder zich daarvoor extra te moeten engageren. Dit zou de belangen van het slachtoffer enkel ten goede komen. Hierdoor zouden de slachtoffers hun positie als volwaardige procespartij kunnen verankeren (Deruyck & De Nauw, 2015).

Het begrip slachtoffer is vaak algemeen en vaag omschreven. Het beslaat een groot spectrum en heeft doorheen de jaren een brede invulling gekregen. Toch was er nood aan een soort algemene definitie waardoor de invulling enigszins gekaderd kon worden en zodat iedereen die het begrip hanteerde min of meer op dezelfde golflengte terecht zou komen. Daarom heeft de Europese Raad een algemeen hangbare definitie geformuleerd en laten optekenen in het

Kaderbesluit van de Europese Raad (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015).

“De natuurlijke persoon die als direct gevolg van het handelen of het nalaten dat in strijd is met de strafwetgeving van een bepaalde lidstaat, schade heeft geleden. Dit met inbegrip van lichamelijk of geestelijk letsel, geestelijke pijn en economische schade.” (De raad van de Europese Unie, 2001)

Er zijn echter wel enkele problemen merkbaar omtrent deze definitie. Zo wordt er niet gesproken over rechtspersonen of nabestaanden. Wil men deze definitie implementeren in het Belgische recht, dan dienen er nog enkele aanpassingen te gebeuren (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015).

Het statuut van slachtoffer brengt niet automatisch rechten met zich mee. Het is dan ook zo dat slachtoffers niet automatisch als partij in de strafprocedure worden aanzien. Dit is enkel het geval wanneer het slachtoffer in kwestie ervoor kiest om een burgerlijke vordering voor de strafrechter of de burgerlijke rechter uit te voeren (Deruyck & De Nauw, 2015).

Een tweede categorie ontstaat als het slachtoffer beslist om zich burgerlijke partij te stellen. Het burgerlijk partij stellen gebeurt op heel eenvoudige wijze. Het slachtoffer in kwestie dient enkel een verklaring af te leggen voor de onderzoeksrechter, dit met het oog op het in gang zetten van de strafvervolging. Wanneer er al een gerechtelijk onderzoek is opgestart, verloopt het burgerlijk partijstellen nog vlotter. In dit geval moet het slachtoffer zich enkel voegen bij het lopende onderzoek.

De mogelijkheid om zich burgerlijke partij te stellen is alleen werkbaar tijdens het gerechtelijk onderzoek.

Voor het slachtoffer is dit een interessante optie vermits hij of zij hierdoor dezelfde rechten toebedeeld krijgt als de niet-inverdenkinggestelde verdachte tijdens het gerechtelijk onderzoek. Op die manier worden beide partijen enigszins gelijkgesteld met het oog op een gelijkwaardige behandeling en een strijd met gelijkwaardige wapens. (Vandermeersch, 2009).

Als laatste is er ook nog de mogelijkheid om, wanneer je de positie van slachtoffer bekleedt, je te laten registreren als benadeelde persoon. Dit kan je doen door een eenvoudige verklaring af te leggen bij de politie of op het secretariaat van het Openbaar Ministerie. Aan het statuut van benadeelde persoon zijn een aantal rechten verbonden met betrekking tot het opsporings- en het gerechtelijk onderzoek. Toch wordt de benadeelde niet als volwaardige partij in de strafprocedure aanzien.

Iedere persoon die geacht wordt schade te hebben geleden ten gevolge van een misdrijf kan zich laten registreren als benadeelde. Dit gaat echter gepaard met de veel voorkomende kritiek omtrent het gebrek aan controle. (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer; Raats & Van Puyenbroeck, 2015).

Er bevindt zich een heel dunne lijn tussen deze laatste twee categorieën. Velen pleiten dan ook voor een gelijkstelling van beide statuten vermits het geringe verschil. (Traest; Vermeulen; De Bondt; Gombeer, Raats & Van Puyenboeck, 2015).

1.3. De soorten belangen en behoeftes

De belangen die tijdens het verloop van het onderzoek naar voren komen, variëren naargelang de betrokken partij en de fase van het onderzoek. Zo hebben daders andere belangen en behoeftes dan de slachtoffers. Toch kunnen deze enigszins overlappen desondanks de verschillende positie die beide partijen innemen.

De fase van het onderzoek speelt ook een belangrijke rol bij het vastleggen van de belangen van daders en slachtoffers. Het spreekt voor zich dat daders en slachtoffers tijdens het verloop van het vooronderzoek andere verlangens en noden hebben dan tijdens de procesfase. De belangen evolueren mee met de voortgang van de strafprocedure. Partijen gaan hun wensen afstemmen op de fasen waarin het onderzoek zich bevindt. Bepaalde behoeftes blijven tijdens het volledige verloop van de strafprocedure gelden.

Men kan dit kort illustreren aan de hand van een fictieve case.

Tom is de zoon van een tandarts en heeft alles wat zijn hart begeert. Hij loopt steeds rond met de nieuwste Iphone en is er niet vies van om te laten zien dat hij veel geld heeft.

David zit echter krap bij kas en hij ziet geen andere uitweg meer dan zijn toevlucht te nemen tot de criminaliteit.

Op een fuif kruisen de twee jongens elkaars pad. Vanaf dat moment begint er bij David een plan te ontstaan. Na afloop van de fuif volgt hij Tom terwijl die alleen naar huis wandelt.

David valt Tom van achteren aan en slaat hem bewusteloos. Daarna steelt hij zijn gsm en portefeuille.

Tom komt terug bij en beslist, wanneer hij thuiskomt, aangifte te doen bij de politie. Die verspreidt een oproep om informatie te verzamelen over desbetreffende feiten.

Al snel komen er diverse tips binnen en zo kan de politie David oppakken.

David ontkent in eerste instantie alles en tracht zijn onschuld te bewijzen omdat hij bang is om in de gevangenis terecht te komen. Tom is blij dat de politie zo snel handelt en wil nu enkel dat de dader gestraft wordt voor zijn daden.

In deze case zien we dat tijdens het opsporingsonderzoek de dader voornamelijk de behoefte heeft om zijn onschuld te bewijzen en zich te verdedigen. Het slachtoffer daarentegen wil in deze fase van het onderzoek enkel maar vergelding zien.

Na de confrontatie met de verklaringen van enkele getuigen beseft David dat hij geen kant meer uit kan en hij bekent de feiten. De zaak wordt doorgestuurd naar de rechtbank voor een behandeling ten gronde. Tijdens die procesfase beseft David dat hij verkeerd is geweest en dat hij moet boeten voor zijn daden. Hij wil voornamelijk ook zijn excuses kunnen aanbieden aan Tom om zijn schuldgevoelens toch enigszins te kanaliseren. Tom is nog steeds overtuigd dat David moet boeten voor zijn daden, maar hij beseft ook dat het leven met schuldgevoelens al een straf op zich is. Hij laat zijn wens tot een strenge bestraffing van David varen en vraagt enkel nog om vergoed te worden voor de geleden schade. Toch wil hij ook zijn eigen versie van de feiten en de gevoelens die hij hierbij had, meedelen aan David, zodat die beseft wat hij heeft aangericht en in de toekomst niet terug vervalt in het plegen van dergelijke feiten.

Hier zie je een duidelijke evolutie van de behoeftes van zowel dader als slachtoffer. De dader wenst zich niet meer louter te verdedigen, maar beseft dat hij in de fout is gegaan. Het aanbieden van excuses en het reduceren van de eigen schuldgevoelens komen in deze fase van de strafprocedure steeds pertinenter op de voorgrond.

Bij het slachtoffer zien we dat de wens tot vergelding blijft bestaan, maar de aard ervan wijzigt. Zo wil het slachtoffer nog steeds dat de dader gestraft wordt en boete doet voor zijn daden, maar op een meer humane manier. Hij wil vooral ook zijn eigen gevoelens kunnen uiten en overbrengen naar de dader en meedelen welke impact de feiten hebben gehad. Hij heeft het intense verlangen om de dader te laten zien welke schade hij heeft aangericht, zowel materieel als emotioneel.

Deze case is een fictieve illustratie en het verloopt natuurlijk niet altijd op die manier. Sommige daders ervaren nooit schuldinzicht; bij hen blijft de wens tot verdediging en bewijs van onschuld doorheen de hele procedure op de voorgrond. Schuldinzicht is in se geen garantie voor het inzien van het nut van vergelding. Bepaalde daders gaan hun eigen schuld wel inzien, maar gaan toch blijven beweren dat ze niet of toch zeker niet zo streng bestraft moeten worden. Sommige daders gaan, ondanks het aanwezige schuldinzicht, zich toch benadeeld voelen als de zaak wordt uitvergroot of wanneer er verzwarende omstandigheden naar voren worden geschoven die volgens hem of haar onterecht zijn. Toch is schuldinzicht vaak wel een positieve indicatie voor het inzien van de nood aan vergelding. De slachtoffers zijn ook niet altijd in staat om zich na verloop van tijd milder op te stellen ten aanzien van de dader(s). Bepaalde slachtoffers zijn zodanig verbitterd dat hun wens tot extreme en uiterste vergelding doorheen de volledige strafprocedure blijft bestaan. Iedere case is uniek en zo ook iedere partij. Veel hangt af van de aard van de feiten en de persoonlijkheid van de dader en het slachtoffer.

Daarnaast moet er ook een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de juridische belangen en affectieve behoeftes. Onder juridische belangen kunnen we de zaken

onderscheiden die een wettelijke basis en achtergrond hebben. Deze elementen staan zwart op wit omschreven in de wet en hier kan er dus niet aan getwijfeld worden. De juridische belangen worden dan ook meestal gevrijwaard en gerespecteerd vermits men anders beroep kan doen op juridische gronden om een miskennis aan te klagen.

De affectieve behoeftes vormen een complexere categorie. Dergelijke behoeftes worden nog te vaak achterwege gelaten omdat men er gedurende het proces gewoon te weinig bij stilstaat. De zaak wordt hoofdzakelijk vanuit puur juridisch oogpunt behandeld. Op die manier wordt er niet genoeg aandacht besteed aan de emotionele component. Zowel dader als slachtoffer krijgen niet altijd de kans om hun gevoelens te uiten en hun emotionele wensen naar voren te schuiven. Dergelijke behoeftes verschillen ook naargelang de persoon. Dit maakt het moeilijk om vooraf te anticiperen op deze categorie van behoeftes. Toch vormt het affectieve aspect een heel belangrijk onderdeel van het proces zowel voor de dader als het slachtoffer. Binnen alle diverse strafprocedures blijft de aandacht voor deze behoeftes een groot hiaat. In de toekomst moet er worden op toegezien dat deze behoeftes meer in de verf worden gezet en dat er beter aan tegemoet gekomen wordt tijdens het verloop van de volledige procedure. Dit met het oog op het verbeteren van de positie van zowel dader als slachtoffer.

1.3.1. De belangen en behoeftes van de dader tijdens het vooronderzoek

Zoals eerder al vermeld, vindt het vooronderzoek plaats voor de zaak bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt en is het in deze fase de bedoeling om misdrijven op te sporen en zoveel mogelijk bewijzen à charge en à decharge te verzamelen. De dader heeft tijdens deze fase van de strafprocedure een aantal rechten waarop hij zich kan beroepen.

In deze context is het ook van uiterst belang om het onderscheid tussen het statuut van gewone verdachte en het statuut van inverdenkinggestelde in acht te nemen.

Als gewone verdachte heb je over het algemeen heel wat minder rechten dan een inverdenkinggestelde. Het inverdenkingstellen van een persoon is in principe dus een gunst die ten aanzien van de dader wordt ingesteld. Door het verkrijgen van dit statuut wordt zijn of haar rechtenarsenaal uitgebreid en wordt zijn of haar positie in se versterkt. De dag van vandaag wordt dit nog aanzien als een gunst die verleend wordt aan de dader, maar in theorie zou dit eerder een verplichting moeten worden. Enkel zo kan de strafprocedure op een eerlijke manier verlopen en worden alle partijen op een onafhankelijke en gelijkwaardige manier behandeld. Zo kan er geen discussie ontstaan omtrent een eventuele partijdigheid van het onafhankelijk beoordelingsorgaan. Door deze verplichting in te stellen, gaan alle procespartijen met een maximum aan rechten en mogelijkheden de procesfase aanvatten. Deze werkwijze kan de uiteindelijke beoordeling alleen maar ten goede komen.

Als verdachte heb je een aantal basisrechten gedurende het verloop van het vooronderzoek. Het betreft onder meer het inzagerecht. Dit recht stelt dat je als verdachte persoon het recht hebt om het dossier in te kijken en bepaalde documenten die aan het dossier zijn toegevoegd in te kijken, zodat je een adequaat beeld kan scheppen omtrent de situatie en het verloop van het onderzoek. Daarnaast heb je ook het recht om een kopie van het dossier op te vragen. Als verdachte kan je ook steeds beroep doen op het zwijgrecht. Dit houdt in dat je niet verplicht kan worden om iets te zeggen tijdens een verhoor of om een verklaring af te leggen (Scheirs, 1998).

Het recht op bijstand van een raadsman dient ook altijd te worden gewaarborgd. Volgens dit recht mag je vanaf het eerste moment beroep doen op een advocaat om je bij te staan of je te vertegenwoordigen gedurende het volledige verloop van de strafprocedure. Dit is echter een recht en geen plicht. Het nemen van een advocaat is dus geen verplichting en men kan ten allen tijde van dit recht afzien. Sommige personen kiezen ervoor om zich te laten verdedigen, terwijl anderen, omwille van onder andere financiële redenen, van dit recht afzien (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2017).

Dit laatste probleem kan echter verholpen worden door de mogelijkheid om een pro-deo advocaat in te schakelen. Dit zijn beginnende advocaten of advocaat-stagiaires die gratis of tegen een minimumprijs de verdediging van een bepaalde zaak op zich nemen. Dit hoofdzakelijk met het oog op het verwerven van ervaring en naamsbekendheid binnen de juridische wereld (Vandevenne, 2016).

Als inverdenkinggestelde geniet je van dezelfde rechten als een gewone verdachte, maar heb je bijkomstig ook nog het recht om bijkomende onderzoeksdaden te vragen in het kader van het gerechtelijk onderzoek.

Deze rechten stroken grotendeels met de behoeftes die daders hebben tijdens het vooronderzoek. Toch zijn er nog altijd zaken die van uiterst belang zijn voor de daders, maar waar niet wordt aan tegemoet gekomen in de huidige procedures.

1.3.2. De belangen en behoeftes van het slachtoffer tijdens het vooronderzoek

De rechten van dader en slachtoffer zijn tijdens het verloop van het vooronderzoek relatief gelijklopend. Ook de slachtoffers hebben inzagerecht, recht op bijstand van een raadsman, recht op het verkrijgen van een kopie en recht op het vragen van bijkomende onderzoeksdaden aan de onderzoeksrechter.

De slachtoffers krijgen in het kader van het vooronderzoek toch een ietwat minderwaardige rol toebedeeld. Ze worden eerder als een passief element van het onderzoek beschouwd en dit kan vaak voor ongenoegen zorgen bij de verschillende slachtoffers. De aandacht voor het slachtoffer is sinds de zaak Dutroux in 1996 pertinent verbeterd. Ze krijgen meer aandacht en er wordt meer rekening met hen gehouden en geluisterd naar hun kant van het verhaal. Toch gaat deze omwenteling zich eerder manifesteren tijdens de procesfase. Het vooronderzoek blijft, wat dat betreft, nog iets meer hangen in het verleden.

Toch hebben ook slachtoffers tijdens het vooronderzoek verlangens en behoeften die ze graag ingevuld zien.

Net als aan de kant van de dader moeten we de slachtoffers opdelen in categorieën betreffende de hoeveelheid rechten die ze genieten. Zo zijn er aan het gewone statuut van slachtoffers geen specifieke rechten gekoppeld. Wanneer je dus gewoon slachtoffer bent zonder meer, dan bekleed je een relatief zwakke positie. Tijdens het verloop van de strafprocedure wordt er niet veel aandacht aan desbetreffende personen besteed. Wil je als slachtoffer iets te betekenen hebben tijdens de strafprocedure, dan dien je je burgerlijk partij te stellen of je te laten registreren als benadeelde.

Nadat je geregistreerd bent als benadeelde kan je beroep doen op een aantal specifieke rechten die stroken met de rechten die de verdachte toebedeeld krijgt. Het gaat hier onder meer over het recht op informatie, het recht op inzage in het dossier en het verkrijgen van een afschrift. Zo ook het recht op bijstand van een advocaat en het recht om nuttige documenten toe te voegen aan het dossier.

Als burgerlijke partij geniet je dezelfde rechten als benadeelde, maar je kan daarnaast ook nog bijkomstige onderzoeksdaden verzoeken.

1.3.3. De belangen en behoeftes van de dader tijdens de procesfase

Vanaf het moment dat de zaak bij de rechter aanhangig wordt gemaakt, kan men spreken van het inleiden van de procesfase. Tijdens deze fase wordt de zaak ten gronde behandeld door de bevoegde rechtbank en zal de bevoegde rechter met kennis van zaken een oordeel vellen over de schuldvraag en de eventueel op te leggen strafmaat.

Het spreekt voor zich dat de behoeftes van alle betrokken partijen hierbij op de voorgrond treden. Desbetreffende behoeftes en belangen kunnen bij aanvang van de procesfase een andere vorm aannemen ten opzichte van het vooronderzoek. Sommige belangen gaan consistent aanwezig blijven tijdens de volledige strafprocedure, maar andere gaan afzwakken of zelfs helemaal verdwijnen. Er kunnen ook behoeftes bijkomen die tijdens het vooronderzoek nog niet eerder aanwezig waren.

1.3.4. De belangen en behoeftes van het slachtoffer tijdens de procesfase

Binnen het kader van de procesfase heeft de positie van het slachtoffer de voorbije decennia een grote evolutie meegemaakt. Voorheen was het strafrecht voornamelijk gericht op de bestraffing en stond de dader centraal. Het slachtoffer werd aanzien als een bijkomstig element die niet zoveel aandacht nodig had. De focus werd dan ook nooit volledig op het slachtoffer als volwaardige procespartij gelegd. Sinds de affaire Dutroux is er een shift gekomen in deze denkbeweging. Het slachtoffer treedt nu meer op de voorgrond en wordt eindelijk erkend als een volwaardige procespartij. Er wordt zodoende dus ook rekening gehouden met zijn of haar wensen en behoeftes.

2. De assisenprocedure

2.1. Algemene omschrijving

Tot 2016 was de assisenprocedure een frequent aangewende procedure binnen onze Belgische samenleving. Het Hof van Assisen werd enkel in werking gesteld bij zeer zware misdaden die niet correctionaliseerbaar waren. Daarnaast werden ook de politieke misdrijven en drukpersmisdrijven voor het Hof van Assisen berecht (Van Aken, 2013).

De feiten die onder misdaden gecatalogeerd kunnen worden, zijn de meest ernstige en verregaande strafbare feiten. Het betreft misdrijven die met een criminele straf berecht dienen te worden. Concreet genomen gaat het hierbij om opsluitingen van minimum vijf jaar tot levenslang (Van den Wyngaert & Vandromme, 2014).

Onder politieke misdrijven verstaan we inbreuken die door hun opzet en hun uitvoering een directe aanslag op één of meerdere instellingen van ons land uitmaken (Van den Wyngaert & Vandromme, 2014).

Drukpersmisdrijven zijn dan weer inbreuken waarbij iemand door middel van openbare publicatie de wet overtreedt of schade berokkent aan derde personen (Van den Wyngaert & Vandromme, 2014).

2.2. De betrokken actoren

2.2.1. *Wie?*

2.2.1.1. De zittende magistratuur

Het ambt van voorzitter is een leidinggevende functie die wordt toegewezen in diverse rechtscolleges, zo ook binnen het Hof van Assisen. De voorzitter heeft dus de leiding over het volledige hof en dient er op toe te zien dat alles vlot verloopt en in goede banen wordt geleid (Duquenne, 2015).

Binnen de procedure voor het Hof van Assisen wordt er gebruik gemaakt van drie beroepsrechters. Als hoofd heb je een magistraat van het Hof van Beroep. Deze persoon neemt de leiding op zich en behoudt deze leidinggevende functie gedurende de volledige afhandeling van het proces (Hoven en Rechtbanken van België, 2017).

Hij of zij wordt daarbij bijgestaan door twee rechters afkomstig uit een rechtbank van eerste aanleg, gelegen in het ressort waar ook het Hof van Assisen zetelt. Deze worden ook wel assessoren genoemd (Hoven en Rechtbanken van België, 2017).

2.2.1.2. De staande magistratuur

De procureur-generaal heeft de leiding over het Openbaar Ministerie binnen zowel het Hof van Cassatie, het Hof van Beroep, het Hof van Assisen en het Arbeidshof. Binnen het systeem van het Hof van Assisen wordt dit ambt uitgevoerd door dezelfde persoon die ook de functie van procureur-generaal binnen het Hof van Beroep uitvoert. Wanneer deze, omwille van bepaalde omstandigheden, deze functie niet kan uitvoeren, dan wordt hij of zij vervangen

door respectievelijk de eerste advocaat-generaal, de advocaat-generaal of de substituut-procureur-generaal bij het Hof van Beroep (Hoven en Rechtbanken van België, 2017).

De functie van eerste advocaat-generaal staat hiërarchisch recht onder de procureur-generaal. Het is zijn of haar taak om de leiding te nemen over het parket-generaal en het auditoraat-generaal. Binnen deze rol wordt de eerste advocaat-generaal vanzelfsprekend steeds bijgestaan door zijn of haar minderen op de hiërarchische ladder (Hoven en Rechtbanken van België, 2017).

De advocaat-generaal is lid van het Openbaar Ministerie. Deze functie is in het leven geroepen om de eerste advocaat-generaal bij te staan binnen het Hof van Cassatie, het Hof van Beroep, het Hof van Assisen of het Arbeidshof (Marseille, De Graaf & Smit, 2008).

Onderaan de hiërarchie van de staande magistratuur heb je de substituut-procureur-generaal. Deze is een magistraat van het Openbaar Ministerie die onder meer zetelt in het Hof van Beroep en zodanig dus ook binnen het Hof van Assisen. Het is zijn of haar taak om zijn meerderen bij te staan in de leidinggevende opdracht die het Openbaar Ministerie dient te vervullen tijdens het verloop van de assisenprocedure (Hoven en Rechtbanken van België, 2017).

2.2.1.3. De griffie

De griffier neemt tijdens het volledige proces een uitgebreid takenpakket op zich met oog op het bijstaan van de rechter van desbetreffend hof of rechtbank.

De taken die de griffier opneemt, kunnen worden opgedeeld in twee categorieën. Aan de ene kant heb je de zuivere griffiertaken en anderzijds heb je de taken waardoor de griffier bijstand verleent aan de magistraat (Duquenne, 2015).

Onder de zuivere griffiertaken kunnen we onder andere het opstellen van de griffie voor het publiek en het bijhouden van de boekhouding verstaan. Daarnaast dienen ze ook alle akten en rechtsdocumenten met betrekking tot het proces te bewaren en de aktes te verlijden. Hij of zij dient ook tabellen en statistieken op te maken en zorg te dragen voor het archief van alle relevante wetsdocumenten (Duquenne, 2015).

Om hulp te verlenen aan de magistraat moet de griffier ten allen tijde aanwezig zijn op het proces en het verloop van de zitting zorgvuldig noteren. Vooraf bereidt hij ook de taken van de magistraat voor en daarna moet hij of zij toezien op een grondige naleving van de geldende wetgeving (Duquenne, 2015).

2.2.1.4. Andere

Binnen het kader van de assisenprocedure wordt er gebruik gemaakt van een jury die mee zal beslissen over de schuldvraag en de strafmaat. Het gebruik van dergelijke jury zien we ook in andere landen terugkomen zoals in het Verenigd Koninkrijk, Rusland of Azerbeidzjan. Bepaalde landen hebben vanaf het begin van hun oorsprong een rechtssysteem die gebruik maakt van een volksjury. In België is dit naar analogie met het Verenigd Koninkrijk niet het geval. Doorheen de eeuwen hebben we dit systeem vanuit andere landen overgenomen. Eén van de meest voorname redenen hiervoor was de centralisatie van de machten. Dit om willekeur tegen te gaan en erop toe te zien dat er niet teveel macht in de handen van één

persoon terecht kwam. Het was dus in principe een reactie op het absolutisme waarbij er van spreiding der machten geen sprake was en alle macht dus in handen van de vorst lag (Ziyadov, 2013).

De jury bestaat uit een selectie van twaalf burgers die ad random worden gekozen. Het is de bedoeling dat zij een correcte representatie van de samenleving voorstellen. Deze personen worden geselecteerd uit een lijst van gezworenen. Om aan die lijst te worden toegevoegd, dien je aan een aantal voorwaarden te voldoen. Zo moet je ingeschreven zijn op de lijst van wettelijke kiezers voor de Wetgevende Kamers. Daarnaast moet je ook burgerlijke en politieke rechten genieten. Je kan enkel in aanmerking komen als je tussen de 28 en de 65 jaar oud bent en in de mogelijkheid bent te lezen en te schrijven. Een laatste en heel belangrijke voorwaarde is dat je geen strafrechtelijke veroordeling hebt opgelopen die een gevangenisstraf of een elektronisch toezicht van meer dan 4 maand inhoudt, een werkstraf van meer dan 60 uur of een autonome probatiestraf van meer dan één jaar (Hamerlynck, De Geest, Norman, 1969).

De algemene lijst van gezworenen wordt om de vier jaar bijgewerkt en opgesteld. Bij aanvang van een assisenproces wordt er uit deze algemene lijst een bijzondere lijst van gezworenen getrokken. Deze lijst wordt opgesteld door middel van loting. Op die manier worden er 60 personen ad random geselecteerd die dan in aanmerking komen om te zetelen in de volksjury bij desbetreffende zaak. Uit die 60 worden dan uiteindelijk de 12 definitieve juryleden geloot (Hamerlynck, De Geest, Norman, 1969).

De advocaat is de persoon die bijstand verleent of als vertegenwoordiger optreedt in naam van een procespartij. Zowel de daders als de slachtoffers hebben het recht op bijstand van een raadsman.

De beschuldigen zijn de personen die zich tegenover het hof van assisen moeten verantwoorden voor het plegen van bepaalde zeer ernstige feiten. Desbetreffende personen zijn naar het hof doorverwezen door de kamer van inbeschuldigingstelling. De beschuldigen mogen zich laten bijstaan door een raadsman (Duquenne, 2015).

Onder de burgerlijke partijen vallen eerst en vooral de rechtstreekse slachtoffers van de gepleegde feiten of de personen die door deze feiten rechtstreeks schade hebben geleden. Er is echter ook een bijkomende categorie personen die hieronder vallen, namelijk de nabestaanden van de slachtoffers die door de gepleegde feiten het leven hebben gelaten. De burgerlijke partijen hebben ook het recht om zich te laten bijstaan door een advocaat. Zij genieten echter nog het bijkomende recht om zich te laten vertegenwoordigen door desbetreffende raadsman, wat inhoudt dat zij niet in persona aanwezig hoeven te zijn tijdens het proces. Dit in tegenstelling tot de beschuldigde (Duquenne, 2015).

Om bepaalde elementen beter toe te lichten en naar voren te brengen, kan er binnen de assisenprocedure gebruik gemaakt worden van getuigen. Deze worden in de loop van het proces opgeroepen om hun verhaal te komen doen en verhoord te worden in de rechtszaal. Desbetreffende personen staan onder ede; dit houdt in dat ze de volledige waarheid dienen te vertellen. Gebeurt dit niet dan kunnen zij gesanctioneerd worden.

Voor de aanvang van het proces moet de voorzitter een lijst optellen van alle getuigen waarbij ze geïdentificeerd worden en de volgorde waarin ze gedurende het proces zullen worden opgeroepen, wordt bepaald (Duquenne, 2015).

Er kan tijdens het proces ook beroep gedaan worden op deskundigen. Dit zijn professionelen die tijdens het vooronderzoek hebben meegewerkt. Het kan hierbij onder meer gaan om een wetsdokter of een psychiater. Deze personen kunnen opgeroepen worden om hun deskundigenverslag, die aan het dossier is toegevoegd, mondeling te komen toelichten in de rechtszaal (Duquenne, 2015).

2.2.1.5. De pers

De dag van vandaag is de media niet meer uit onze leefwereld weg te denken. Het heeft een pertinente positie in de samenleving ingenomen. Het is vanzelfsprekend dat de pers ook tijdens het assisenproces een plaats verworven heeft. Gedurende het volledige verloop van het proces is er in de rechtszaal een beperkte plaats voorzien voor een aantal gerechtsjournalisten. Deze zullen over de gang van zaken en het verloop van het proces rapporteren en verslag uitbrengen in de media. Zo wordt de burger nauwer betrokken bij het hele gebeuren en weten de mensen wat er speelt binnen hun samenleving (Hasenbos, 2010).

De media krijgen vaak te maken met een negatieve connotatie en een gevoel van wantrouwen. De meeste burgers hebben niet veel vertrouwen in de waarheid en de correctheid van de mediareportage. Dit omwille van het sensatie-element die de meeste journalisten hoog in het vaandel dragen. Toch wordt de pers in dergelijke zaken veelvuldig aangewend om een bepaalde controlefunctie uit te voeren. Doordat de gewone burger kan meevolgen wat er

allemaal op het proces gebeurt, hebben ze een gevoel van minimale controle. Er wordt een schijn opgewekt waarbij de burgers het idee hebben dat niet alles boven hun hoofd wordt beslist, maar dat ze ook onrechtstreeks bij de zaak betrokken worden (Hasenbos, 2010).

2.3. Het verloop van de assisenprocedure

Een assisenproces is een heel lijvige en omvangrijke procedure waar er diverse partijen uitgebreid aan bod komen. Een dergelijke procedure neemt dus veel tijd in beslag. Een assisenproces vindt daarom verspreid over diverse dagen, weken of soms zelfs maanden plaats. Bijgevolg is deze gang van zaken ook relatief duur. Dit duidt meteen de twee meest prominente kritieken met betrekking tot een dergelijke procedure aan.

Voor de aanvang van het proces wordt de twaalfkoppige jury samengesteld en enkele vervangjuryleden aangeduid. Deze moeten dan bij aanvang van het proces een eed afleggen. De juryleden worden geselecteerd uit een lijst van gezworenen. Zowel het openbaar ministerie als de verdediging mogen enkele wraken vooropstellen bij de samenstelling. Dit houdt concreet in dat zij enkele personen mogen aanduiden waarvan zij niet wensen dat deze in de jury zetelen. Deze zullen dan ook, in het kader van desbetreffende zaak, van de lijst van gezworenen verwijderd worden. Het is echter wel vereist dat hiervoor grondige redenen aanwezig zijn. Respectievelijke partijen zijn weliswaar niet verplicht om dergelijke redenen aan het grote publiek bekend te maken (Traest; Verhage; Vermeulen; Jorens; Gillis; De Potter; Rozie; De Wolf; Daems; Magis; De Bondt; Goossens; Van Puyenbroeck; Claes; Van Cauwenberghe; Van der Beken; De Nil; Meese; Deruyck; Waeterinckx; De Ruyver; Schuermans & Geens, 2017).

Bij aanvang van het proces wordt eerst de akte van inbeschuldigingstelling voorgelezen. Dit is een schriftelijk document dat werd opgesteld door het openbaar ministerie en waarin een kort relaas van de feiten en een overzichtelijke samenvatting van de volledige zaak wordt weergegeven. Daarnaast kan er ook sprake zijn van de aanwezigheid van een akte van verdediging. Dit document betreft hetzelfde principe als de akte van inbeschuldigingstelling. Betreffend document werd echter opgesteld door de verdediging van de beschuldigde om zijn of haar versie van de feiten meteen bij aanvang mee te delen. Dergelijk document dient dus net zoals de akte van inbeschuldigingstelling ook voorgelezen te worden wanneer het proces van start gaat. Er dient wel gewezen te worden op het feit dat dit geen standaard gegeven is en er dus niet altijd sprake is van de aanwezigheid van zo'n document.

Daarna zal de voorzitter overgaan tot het verhoor van de beschuldigde (Hoven en rechtbanken, 2017)

Wat volgt is eerst en vooral het voorlezen van de lijst van getuigen die door respectievelijk het openbaar ministerie, de burgerlijke partij(en) en de beschuldigde werden opgeroepen om tijdens het proces een getuigenis te komen afleggen. Daarna zullen ook de burgerlijke partijstellingen bekend gemaakt worden.

De getuigen zijn verplicht een eed af te leggen vooraleer ze overgaan tot hun getuigenis. Dit om het waarheidsgetrouwe element te benadrukken. Wanneer er een valse getuigenis in de rechtbank wordt afgelegd, kan de betrokken persoon vervolgd worden voor meened.

Na dit alles volgen dan respectievelijk de verhoren van de getuigen, opgeroepen door het openbaar ministerie, de getuigen van de burgerlijke partij(en) en als laatste de getuigen van de verdediging. Deze volgorde staat vast en dient ten allen tijden gerespecteerd te worden.

Nadat de getuigen allemaal verhoord zijn, gaat het woord naar het openbaar ministerie om de straf te vorderen. Dit element in het proces heet het requisitorium. Op dat moment wordt bekend gemaakt wat de beschuldigde riskeert en neemt de uitkomst van de zaak een eerste concrete vorm aan. In antwoord hierop is het respectievelijk aan de burgerlijke partij(en) en de verdediging om hun pleidooi te houden. De beschuldigde krijgt ook nog de kans om enkele laatste woorden aan het pleidooi toe te voegen.

Alle partijen tijdens het proces zijn in de mogelijkheid om repliek uit te spreken. Deze worden echter altijd gevolgd door de mogelijkheid van de beschuldigde om daar nog iets aan toe te voegen. De beschuldigde heeft op een proces steeds het laatste woord.

De voorzitter gaat hierna de vragen, die de jury moet beantwoorden, overlopen. De voorzitter zal hierbij wat informatie en uitleg geven aan de leden van de jury met betrekking tot de werkwijze van de beraadslaging. Vervolgens worden ook het dossier en de stukken aan de jury overhandigd. Deze zijn nu in gereedheid om over te gaan tot de beraadslaging (Hoven en Rechtbanken, 2017).

Vroeger oordeelde de jury autonoom over de schuldvraag, maar sinds de komst van de wet van 2009 gaat de voorzitter ook deelnemen aan de beraadslaging of het al dan niet schuldig verklaren van de beschuldigde (De Hert, 2006).

In aansluiting van deze beraadslaging gaat de jury een verklaring afleggen voor het hof omtrent de gestelde vragen. Hierbij wordt dus bekend gemaakt of de beschuldigde schuldig verklaard wordt of niet. Dit wordt gevolgd door debatten over de straftoemeting, het openbaar ministerie en de verdediging. De burgerlijke partij(en) worden in deze fase even buiten schot

gelaten vermits zij hierin geen enkel zeggenschap hebben. In de eindfase van het proces komt het nog tot een gezamenlijke beraadslaging tussen het hof en de jury met het oog op het bepalen van de op te leggen straf. Na de afronding van deze beraadslaging wordt de uitspraak door het hof bekend gemaakt (Hoven en rechtbanken, 2017).

In de nasleep van dit strafrechtelijk proces kan ook nog de vordering van de burgerlijke partij behandeld worden (Hoven en rechtbanken, 2017).

2.4. De rechten van de beschuldigde

Gedurende het verloop van de volledige procedure heeft de beschuldigde een aantal rechten en plichten die hem worden toegekend. Deze dienen ten allen tijde gerespecteerd te worden, willen we zeker zijn van een eerlijk proces.

Een aantal basisrechten die worden voorzien voor de beschuldigde is het recht op het verkrijgen van informatie omtrent het dossier. Dit recht zorgt ervoor dat de beschuldigde op de hoogte wordt gesteld van alle elementen van het onderzoek, zodat hij of zij concreet weet wat er hem of haar boven het hoofd hangt. Een ander cruciaal recht is de recht op bijstand van een raadsman. De beschuldigde heeft het recht een advocaat onder de arm te nemen om zijn of haar persoon bij te staan gedurende de volledige procedure. De fysieke aanwezigheid van de beschuldigde is echter vereist tijdens het verloop van het proces. Een recht die hier nauw mee verbonden is, betreft het recht op voldoende tijd om de verdediging voor te bereiden, dit al dan niet in samenspraak van een raadsman. Vermits het nemen van een advocaat geen verplichting inhoudt (Vandermeersch, 2009).

Het verhoor à charge en het verhoor à decharge moeten op exact dezelfde manier verlopen om een gelijkwaardige behandeling van alle procespartijen te garanderen. Er komt ook bij dat de beschuldigde het recht heeft om gratis gebruik te maken van een tolk die alles correct vertaalt zodat de betrokkene voldoende op de hoogte is van wat er gebeurt. Hierdoor kunnen misverstanden en bijgevolg ook procedurefouten vermeden worden (Vandermeersch, 2009).

Er moet worden uitgegaan van het principe van vermoeden van onschuld. In artikel 6 van het EVRM wordt er gesteld dat iedereen recht heeft op een eerlijk proces en hier wordt dan ook het vermoeden van onschuld aan gekoppeld. Dit principe wil concreet zeggen dat iedereen onschuldig wordt geacht tot het tegendeel is bewezen (Hoste, 2010).

Een recht die hierbij aansluit, is het recht om niet gedwongen te worden tegen zichzelf te getuigen. Dit recht is het leven ingeroepen om bepaalde manipulaties tijdens de diverse verhoren de kop in te drukken (De Ruyver, Traest & Van den Wyngaert, 1997).

Als laatste dient er ook nog gewezen te worden op het recht op het eerbiedigen van het privéleven. Concreet genomen stelt dit recht dat de privésfeer en de naasten van de beschuldigde buiten schot gesteld worden en niet aan de publiekelijke schandpaal mogen opgehangen worden (De Ruyver, Traest & Van den Wyngaert, 1997).

2.5. De rechten van de burgerlijke partij

De burgerlijke partij heeft tijdens het verloop van de gehele assisenprocedure een aantal rechten die hem of haar zijn toebedeeld. Zo is er onder andere het recht op verzoek tot inzage in het strafdossier zoals geregeld in artikel 61ter, Sv. Dit recht is gekoppeld aan het gerechtelijk onderzoek en beslaat algemeen genomen het complete strafdossier. Dit verzoek

kan door de onderzoeksrechter echter ingeperkt worden tot het deel van het dossier dat expliciet betrekking heeft op de betrokken burgerlijke partij.

Het verzoek tot inzage kan vanaf één maand na de burgerlijke partijstelling ingediend worden. Het houdt een recht in om, voor een termijn van 48u, het dossier te mogen inkijken. Dit verzoek wordt rechtstreeks door de onderzoeksrechter behandeld en kan mits een geldige motivering eventueel geweigerd worden (Moesick, 2013).

Om een bijkomend afschrift van desbetreffend dossier te verkrijgen, kunnen de burgerlijke partijen zich niet louter baseren op dergelijk recht. Voor deze modaliteit moet er een omweg gemaakt worden via het artikel 125 ter in strafzaken. Zo kan de burgerlijke partij toch nog aanspraak maken op het verkrijgen van een kopie van het dossier dat hem of haar aanbelangt (Moesick, 2013).

Een tweede recht dat verbonden wordt aan de positie van de burgerlijke partij betreft het recht om bijkomende onderzoeksdaden te vragen. Dergelijke bijkomende onderzoeksvraag moet nauwkeurig en exact geformuleerd worden zodat er geen misverstand kan ontstaan omtrent de inhoud en de omvang ervan. Het hoofddoel is om een zo correct en omvangrijk mogelijk dossier samen te kunnen stellen (Moesick, 2013).

Tegen een weigering van één van beide bovenstaande verzoeken kan de burgerlijke partij beroep aantekenen voor de kamer van inbeschuldigingstelling (Moesick, 2013).

Met het oog op de behandeling van de zaak binnen een redelijke termijn, heeft de burgerlijke partij het recht om de kamer van inbeschuldigingstelling te vatten bij het te lang aanslepen van het gerechtelijk onderzoek. Wanneer de situatie zich voordoet waarop het gerechtelijk

onderzoek al langer dan één jaar hangende is, dan heeft de burgerlijke partij het recht om de kamer van inbeschuldigingstelling rechtstreeks aan te spreken en te vatten. Dit om de procedure in een versnelling te brengen en om er voor te zorgen dat de redelijke termijn niet overschreden wordt. Deze procedure dient in gang gezet te worden door het richten van een gemotiveerd verzoek aan de griffie van het hof van beroep (Moesick, 2013).

De burgerlijke partijen hebben net zoals de beschuldigde het recht om zich te laten bijstaan door een raadsman. Bijkomend kunnen zij zich ook door deze raadsman laten vertegenwoordigen, want zij hoeven in tegenstelling tot de beschuldigde niet in lijve aanwezig te zijn op het proces (Duquenne, 2015).

2.6. De hervormingen door de komst van de Potpourri II-wet

Er waren de laatste decennia echter heel wat kritieken op de oubollige werking van dergelijke rechtsprocedure. Critici benadrukten dat de assisenprocedure te duur, te langdradig en te achterhaald was (interview 1, 2, 5, 6 & 7). Door de relatief bombastische uitwerking ervan kon de procedure ellenlang aanslepen en dit bracht heel veel kosten met zich mee, terwijl tegelijk diverse rechten van betrokkenen geschonden werden. Door de steeds luider wordende kritiek, werd de nood aan een hervorming van desbetreffende procedure steeds duidelijker (Van Wynsberge, 2017).

In 2004 leidden die aanhoudende kritieken tot het aanstellen van een experten commissie die onderzoek moesten doen naar de assisenprocedure in het kader van een mogelijke hervorming van het systeem. In 2005 werd er door de commissie al een verdeeld advies uitgeschreven met betrekking tot de assisenprocedure. De meeste leden van desbetreffende commissie waren

voorzitter van de afschaffing van dergelijke procedure. De commissie deed een voorstel om de huidige procedure te laten vervangen door een meer vooruitstrevend systeem waarbij drie lekenrechters en twee beroepsrechters zetelen en gaan oordelen over de schuldvraag en de strafmaat. Dit wordt het systeem van ‘échevinage’ genoemd (De Hert, 2006).

De commissie gaat ook pleiten voor een motivatie van de schuldvraag en voor een mogelijkheid om beroep aan te tekenen. Dit om de positie van de betrokkenen te vrijwaren en te versterken (De Hert, 2006).

De volksjury bestaat uit gewone burgers die gedurende het volledige proces handelingen dienen te stellen die afwijken van hun dagelijkse gewoontes en gebruiken. Het feit dat ze een oordeel moeten vellen over het leven van iemand anders en daarmee samenhangend het gegeven dat hun beoordeling bepalend kan zijn voor het verdere verloop van de toekomst van een fysieke persoon, kan een grote stress met zich meebrengen. Er kan vooraf niet verzekerd worden of de juryleden tegen dergelijke stressoren opgewassen zijn en wat de impact hiervan op hun uiteindelijke beoordeling zal zijn. Het is aangetoond dat dergelijke factoren een stress induceren die wel degelijk een rol spelen gedurende het proces en de uiteindelijke beraadslaging en beoordeling. De grootte van die impact is echter afhankelijk van persoon tot persoon. De ene is beter tegen die stressoren opgewassen dan de andere. Er moet echter wel rekening gehouden te worden met deze mogelijke beïnvloeding (Bornstein; Miller; Nemeth; Page & Musil, 2005). Als bijkomende kritisch element gaat de commissie aanhalen dat de juryleden in de huidige procedure mogelijk beïnvloed kunnen worden door de professionele rechters (Van Wynsberge, 2017).

De procedure is te langdradig en te ingewikkeld; er moet een dringende vereenvoudiging tot stand komen (Van Wynsberge, 2017).

Als laatste gaat de commissie ook de minderwaardige positie van het slachtoffer aankaarten en ijveren voor een versterking ervan en een beter onthaal van het slachtoffer in de toekomst (Van Wynsberge, 2017).

In mei 2005 ging de minister via een Koninklijk Besluit de commissie gelasten met het creëren van een nieuw wetsvoorstel inzake de hervorming van de assisenprocedure. Met de komst van dit wetsvoorstel werd de assisenprocedure grondig gewijzigd. Zo werd de samenstelling van de jury gereduceerd naar slechts acht burgers en dient deze nog steeds paritair te gebeuren. De wrakingsprocedure werd daarentegen volledig afgeschaft. De beroepsrechters werden ook gereduceerd, namelijk van drie naar één rechter. Het hof krijgt, door dit wetsvoorstel, zelf een versterkte positie toegewezen, zo gaat het van een gelegenheidshof naar een permanente instelling. Hierdoor wordt de macht van de jury wat ingeperkt vermits de permanent aangewezen voorzitter mee zal beraadslagen over de schuldvraag en de jury dus geen absolute vrijheid meer geniet. Daarbij komt ook dat de motiveringsverplichting bij de schuldvraag wordt gevoegd. Als laatste gaat dit wetsvoorstel er ook voor zorgen dat er een beperkte mogelijkheid tot beroep aan het systeem wordt toegevoegd. Dit beroep zal plaatsvinden voor het Hof van Cassatie. Deze vorm van beroep gaat echter niet handelen over de grond van de zaak, maar zal zich richten op het opsporen van eventuele procedurefouten (De Hert, 2006).

De hervormingen, die in 2005 werden geopperd en in 2009 resulteerden in de creatie van een nieuwe wet, hebben een fundamentele verbetering ingehouden van het systeem. Toch werden

echter niet alle hiaten opgelost en de meest fundamentele kritieken betreffende onder andere de kostprijs en de ellenlange duurtijd van de procedure bleven de kop op steken. Deze kritieken hielden nauw verband met de positie van dader en slachtoffer binnen de assisenprocedure. Zo hadden zowel dader als slachtoffer het idee dat hun rechten fundamenteel geschaad werden door het lange aanslepen van de procedure. Door deze onmenselijk lange procedure worden zowel dader als slachtoffer onnodig lang op de proef gesteld en geconfronteerd met de feiten. Het zorgt ervoor dat beide partijen in een lange periode van onzekerheid en stress terecht komen en dit komt het emotioneel welbevinden van geen enkele partij ten goeden. Op die manier kwamen de oude kritieken al gauw naar boven en begonnen ze steeds luider te klinken. Hierdoor duurde het niet lang voor ook het hervormde systeem in vraag werd gesteld. Er werden nieuwe hervormingen of zelfs een verregaande afschaffing van de volledige assisenprocedure geopperd (Geens, 2015).

Sinds de zesde staatshervorming heeft huidig minister van Justitie Koen Geens diverse pogingen gedaan om een hervorming van het beleid en het volledige strafrechtelijke landschap in voege te brengen. Deze hervormingen werden allen opgetekend in de zogenaamde potpourri-wetten. De wijzigingen die betrekking hebben op de assisenprocedure zijn vastgelegd in de Potpourri II-wet. Dit alles werd voorgesteld in het justitieplan van de Minister van Justitie (Geens, 2015).

Theoretisch gezien blijft de assisenprocedure bestaan binnen de nieuwe wetten van minister Geens. Er wordt echter wel aangegeven dat dit in de praktijk een heel ander verhaal is. Er wordt voor gezorgd dat praktisch alle zaken gecorrectionaliseerd worden, zodat de assisenprocedure in de praktijk nooit meer of slechts heel uitzonderlijk nog zal worden aangewend. Hiervoor worden diverse redenen aangehaald gaande van de zwaarte van de

procedure, de niet-representatieve samenstelling van de jury en de mogelijke bedreiging en beïnvloeding van de juryleden tot de meerwaarde van de ervaring en specialisatie van de beroepsrechters in het beoordelingsproces (Geens, 2015).

De veralgemeende correctionalisering zorgt ervoor dat de verzachtende omstandigheden een belangrijkere rol gaan spelen tijdens het onderzoek. Met de toepassing van de nieuwe wet gaat men gericht op zoek gaan naar de aanwezigheid van eventuele verzachtende omstandigheden om zo de zaak te kunnen correctionaliseren en dusdanig voor een correctionele rechtbank te kunnen behandelen met het oog op het vermijden van een assisenprocedure. Zowel de inverdenkinggestelde als de burgerlijke partij kan hier niets tegenin brengen. (Actualia strafrecht en evaluatie potpourri II, 2017).

Het feit dat er geen concrete richtlijnen zijn voor de niet-correctionalisering vormt een probleem. De enige algemene richtlijn die hieromtrent bestaat, is beschreven in COL 2/2016. Deze houdt in dat een zaak slechts naar het hof van Assisen zal worden doorverwezen vermits er geen enkele verzachtende omstandigheid aanwezig is. De vaststelling van de afwezigheid van deze verzachtende omstandigheden dienen schriftelijk gemotiveerd te worden in een vordering voor de kamer van inbeschuldigingstelling. Er zijn echter geen concrete richtlijnen die een aantal criteria vooropstellen waaraan een zaak moet voldoen om al dan niet gecorrectionaliseerd te worden. De subjectieve beoordeling van het openbaar ministerie speelt hierbij een pertinente en cruciale rol. Dit roept bij diverse partijen vragen op en wordt dus ook aangeduid als één van de meest hangende knelpunten betreffende de veralgemeende correctionalisering (Actualia strafrecht en evaluatie potpourri II, 2017).

Tot december 2017 was er dus nog geen definitieve beslissing genomen omtrent de officiële afschaffing van de assisenprocedure waardoor de aanwending ervan voor de meest ernstige misdaden nog steeds mogelijk blijft. Dit bleek echter een juridische fictie vermits er in de praktijk alles aan gedaan werd om die aanwending te vermijden en het gros van de potentiële assisenzaken te correctionaliseren en zo door beroepsrechters voor de correctionele rechtbank te laten berechten. Het idee was echter wel hangende om in de toekomst een grondige grondwetswijziging door te voeren en zo de assisenprocedure eventueel officieel af te schaffen (Geens, 2015).

Eind december 2017 heeft het Grondwettelijk Hof echter geoordeeld dat de afschaffing van de assisenprocedure in strijd is met de grondwet en schade toebrengt aan een aantal fundamentele, grondwettelijke principes. Het hof heeft daarmee het initiatief van minister Geens verworpen, waardoor het gebruik van de volksjury opnieuw in ere hersteld wordt. Dergelijke beslissing is een doorn in het oog en een spot op het imago en het beleid van de minister. Zodoende zal de minister na het uitspreken van deze beslissing nog meer inzetten op een zo snel mogelijke totstandkoming van de zogenoemde “criminele kamers”. Deze worden ook wel de “light-versie” van assisen genoemd. Dit alles om de bombastische assisenprocedure zo snel mogelijk en binnen de lopende legislatuur naar de achtergrond te verdringen (Grondwettelijk hof, 2017).

3. Het wetsvoorstel inzake de criminele kamers

3.1. De aanleiding

Sinds de komst van de Potpourri-wetten zijn er heel wat drastische veranderingen op til binnen het juridische landschap. Zoals al eerder vermeld is het vooral de veelbesproken potpourri II-wet die heel wat stof doet opwaaien. De komst van de veralgemeende correctionalisering zorgt er echter voor dat de assisenprocedure wordt herleid tot een uitzonderingsprocedure. Vermits het een uiterst kostelijke en tijdrovende praktijk betreft, wordt ervoor geopteerd om deze in de praktijk nooit meer toe te passen en alle zaken door middel van verzachtende omstandigheden te correctionaliseren. Hierdoor kunnen het gros van de zaken voor een correctionele rechtbank behandeld worden, waardoor er een snellere afhandeling van de diverse cases kan plaatsvinden (De Kamer van volksvertegenwoordigers, 2016).

De herleiding tot een uitzonderingsprocedure is dus enkel van toepassing in de praktijk. Theoretisch gezien is een assisenproces nog steeds mogelijk. Doordat de afschaffing van dergelijke procedure nog niet wettelijk verankerd is, komen een aantal critici in opstand en laat de kritiek opnieuw hoog op. Minister van Justitie Koen Geens laat deze kritieken niet in dovemans oren vallen en wil een wet creëren waarbij de achterhaalde assisenprocedure officieel wordt afgeschaft.

Een aantal elementen vanuit de assisenprocedure bieden echter wel een meerwaarde aan de behandeling van bepaalde zaken. Deze elementen ontbreken dan weer bij de correctionele procedure waardoor de critici opnieuw hun kans zien om toe te slaan. De zuivere afschaffing van de assisenprocedure en alle zaken zonder meer door schuiven naar de correctionele

rechtbank is dus geen ideale optie. Gelet op de ernst en de zwaarte van de misdrijven die voorheen in aanmerking kwamen voor een behandeling voor het Hof van Assisen is een speciale en nog meer secure wijze van afhandeling echter noodzakelijk. Er dient dus een gulden middenweg gecreëerd te worden tussen de assisenprocedure en de procedure voor de correctionele rechtbank (Rosendor, 2017).

Minister van Justitie Koen Geens heeft naar aanleiding daarvan een wetsvoorstel ingediend voor de creatie van de criminele kamers. Een instelling binnen de correctionele rechtbank die zich zal buigen over de zaken die voorheen naar assisen werden doorgestuurd (De Kamer van volksvertegenwoordigers, 2016). Dit wetsvoorstel is momenteel nog steeds in de onderhandelingsfase (De Kamer van volksvertegenwoordigers, 2018). Er is sprake dat het ten vroegste in 2019 tot uitvoering zou kunnen worden gebracht (Rosendor, 2017).

3.2. De concrete toepassing

De criminele kamers zouden, zoals eerder al werd aangehaald, een combinatie inhouden van de assisenprocedure en de correctionele procedure. De positieve elementen van beide procedures zouden gecombineerd worden om een instantie te creëren waarbij de grondige behandeling zoals bij assisen kan worden gerealiseerd binnen een kortere tijdsperiode en zodoende dus ook met een beperkter financieel budget. Zo zouden onder meer het horen van getuigen en deskundigen en het element van de open debatten behouden blijven, omdat deze een meerwaarde bieden aan de behandeling van de zaak ten gronde.

Het werken met een volksjury zoals bij assisen het geval was, zou echter achterwege gelaten worden. Dit element oogstte de voorbije decennia enorm veel kritiek en er gingen veel

stemmen op die oordeelden dat gewone burgers zonder enige juridische achtergrond niet volledig in staat zijn om te oordelen over het lot en de toekomst van een beschuldigde. De gevolgen van de beslissing zijn dermate ingrijpend op het leven van diverse partijen waardoor de druk op de volksjury enorm wordt opgevoerd. Volgens critici is het daarom beter dat deze beslissingen in de handen worden gelegd van professionelen die enige juridische basis hebben en zo met een onafhankelijke en professionele blik hun oordeel kunnen vellen. Zo worden de subjectieve invloeden geminimaliseerd. De criminele kamers zouden worden samengesteld door een college van leken- en beroepsrechters. De insteek van de minister is dat professionele rechters, experts en burgers op die manier nauwer zouden samenwerken waardoor op een coherente en efficiënte manier tot een besluit kan worden gekomen. De beslissing over zowel de schuldvraag als de strafmaat zou op die manier objectiever genomen worden en meer professioneel kunnen worden gestaafd. Het is dan ook niet de bedoeling om de burger volledig uit te sluiten en van het toneel te laten verdwijnen. Hun inbreng is echter niet compleet nutteloos en kan soms wel een meerwaarde bieden en een extra element aan het proces toevoegen. Toch weegt dit niet op tegen de nood aan een professionele en kwaliteitsvolle rechtspraak. De minister dient in zijn uitwerking van het wetsvoorstel dus nog na te denken over hoe de burger op een alternatieve manier kan worden geëngageerd om te participeren binnen de instelling van de criminele kamers zodat het evenwicht tussen professionaliteit en menselijkheid toch wat behouden blijft. De burgers zullen zo ook sneller geneigd zijn om het wetsvoorstel positief te evalueren vermits ze niet volledig aan de kant worden geschoven (Rosendor, 2017).

Doorheen de jaren hebben ook de Europese instellingen op diverse tijdstippen kritiek geuit op de werking van de assisenprocedure. Meer bepaald op het feit dat er geen mogelijkheid aanwezig was om beroep aan te tekenen tegen een uitspraak van het hof van assisen. Dit was

volgens Europa een ernstige schending van de mensenrechten die zijn opgenomen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Met het voorstel van de criminele kamers wil Geens ook hier komaf meemaken. Dit onder meer om een veroordeling voor het Europees Hof voor de rechten van de mens te voorkomen. Dit is een instelling van de Europese Unie die erop toeziet dat alle burgers op een menswaardige en gelijkwaardige manier behandeld worden. Ze zorgen voor een vrijwaring van de fundamentele mensenrechten en leggen sancties op wanneer deze rechten met de voeten worden getreden of er inbreuken hierop worden gepleegd (Council of Europe, 2017). De criminele kamers zouden dus gepaard gaan met de mogelijkheid voor alle partijen om beroep aan te tekenen tegen het vonnis (Rosendor, 2017).

4. Bevindingen in de praktijk

4.1. De methode

Om de theoretische bevindingen te staven, is er gebruik gemaakt van een kwalitatieve onderzoeksmethode. Aan de hand van het afnemen van diepte-interviews bij diverse betrokkenen is er getracht de theorie aan de praktijk te toetsen. Daarnaast werd er ook gepolst bij de respondenten naar hun persoonlijke mening over de zaak en hun ervaringen met de materie in kwestie. Op het einde van elk diepte-interview werden de respondenten tevens de mogelijkheid geboden om zelf eventuele aanvullingen te doen of mogelijke aanbevelingen te doen omtrent het wetsvoorstel van de minister van justitie Koen Geens.

4.2. De respondenten

De respondenten zijn niet zomaar ad random uitgekozen vermits het evenwicht tussen het aandeel van de dader en het slachtoffer zo goed mogelijk bewaart diende te blijven.

Op voorhand werd bepaald om een achttal interviews af te nemen om zo een voldoende stroom aan informatie te verkrijgen, maar ook geen overdaad te creëren.

Deze acht werden opgesplitst naargelang de functie van de respondenten. Omdat het nog steeds om een masterproef in een academische context gaat, was het van belang dat het professioneel juridische sterk naar voor kwam. Er daarom geopteerd om vier van de acht interviews af te nemen van strafpleiters die vanuit hun dagelijkse activiteiten en achtergrond een oordeel kunnen vellen omtrent het juridische en zakelijke aspect van het onderwerp.

Toch is deze thesis geen puur zakelijk werkstuk en vormen ook de emotionele en menselijke aspecten een belangrijk onderdeel. Om dit te toetsen werden de vier overgebleven interviews afgenomen van mensen werkzaam binnen een justitiehuis. Het gaat hier onder meer om

justitieassistenten die aan daderbegeleiding doen en op die manier dagdagelijks met daders in contact komen en om werknemers van het slachtofferonthaal. Die laatste vertegenwoordigen de slachtoffers in dit verhaal. Er werd één interview afgenomen van twee medewerkers van het slachtofferonthaal op hetzelfde moment, het betreft hier dus een dubbelinterview. Er is rekening mee gehouden dat dit eventueel de resultaten in verband met de antwoorden beïnvloed kan hebben.

Tijdens het afnemen van die interviews kon worden opgemerkt dat er een groot verschil heerst tussen enerzijds de advocaten die meer vanuit de droge materie gaan spreken en anderzijds de justitieassistenten en medewerkers van slachtofferonthaal. Die laatsten zijn minder goed op de hoogte van alle juridische veranderingen die op til zijn en konden dus ook wat minder oordelen over het theoretische aspect. Toch vormden deze interviews een grote meerwaarde vermits zij een inzicht konden verwerven in de belevingswereld van de daders en slachtoffers. Iets wat gewone strafpleiters minder goed kunnen. Dit omdat ze enerzijds wat verder van hun cliënten afstaan. Er blijft een soort kloof en afstand tussen hen bestaan en ook omdat ze vanuit hun vooropleiding minder gewend zijn om stil te staan bij de emotionele kant en de psychologische impact dat een proces op zowel dader als slachtoffer kan hebben.

4.3. De werkwijze

Het interview startte met een aantal inleidende vragen die polsten naar de functie en dagdagelijkse bezighouding van de respondenten. Dit om hen wat op hun gemak te stellen en het interview in te leiden. De daaropvolgende vragen werden in chronologische volgorde opgesteld. Eerst werd er tijdens het interview gepolst naar de positie en de belangen van dader en slachtoffer tijdens het vooronderzoek en daarna werd de procesfase onder de loep genomen.

Vervolgens kon er naadloos worden overgegaan tot het fenomeen van de assisenprocedure om uiteindelijk tot op het nieuwe wetsvoorstel inzake de criminele kamers te komen.

Er werd vooraf een informed consent opgesteld die de respondenten voor aanvang van het interview lezen en ondertekenden. Met dit formulier gaven de respondenten de toestemming om hun gegevens te verwerken en te gebruiken binnen het kader van deze masterproef. Er werd hen de vrije keuze gelaten om op niet-anonieme wijze, semi-anonieme wijze en volledig anonieme wijze aan het interview deel te nemen. Bij de niet-anonieme deelname geven de respondenten de toestemming om hun functie en hun voor- en achternaam te vermelden tijdens de rapportage van de gegevens. Semi-anonieme wijze slaat op het feit dat de respondenten akkoord gaan met het vermelden van hun functie, maar hun voor- en achternaam liever niet bekend gemaakt zien. Bij de anonieme wijze dien ik steeds te spreken van ‘de respondent’. Er mag geen enkele verwijzing naar hun functie, voor- of achternaam aanwezig zijn. Er werd achterna gekozen om alle interviews op anonieme of semi-anonieme wijze te verwerken. Dit om eventuele schendingen van de privacy te voorkomen en ervoor te zorgen dat de wensen van alle respondenten zo maximaal mogelijk worden gerespecteerd.

De interviews an sich werden opgenomen met een mobiele telefoon, zodat die achterna opnieuw konden worden beluisterd. Tijdens het afnemen van de interviews werden ook notities genomen, zij het in beperkte mate. Dit was een bewuste keuze omdat op die manier beter kon gefocust worden op de inhoud van het interview en dus ook nauwere betrokkenheid was bij de respondenten. Wanneer je als interviewer actief luistert naar wat je respondent te vertellen heeft, zal die persoon in kwestie ook sneller geneigd zijn om wat extra en diepgaandere informatie te delen. Een interviewer die constant noteert en maar met een half

oor luistert gaat een soort afstand creëren. Dergelijke afstand gaat het verloop van het interview en de daaruit volgende resultaten niet ten goede komen.

Na het afnemen van een interview werd de gemaakte opname thuis opnieuw beluisterd en volledig uitgetypt. Nadat alle interviews op uniforme wijze uitgetypt waren, hebben de diverse thema's die aan bod kwamen een kleurencode gekregen. Zo werd in elk interview het juiste kleur aan het juiste thema gelinkt, dit om een overzicht en structuur te creëren binnen de diverse interviews.

Na het coderen werd elk thema apart onder de loep genomen en de resultaten uit de diverse interviews met elkaar vergeleken. Dit met het oog op het trekken van verbanden en uiteindelijk het vormen van conclusies. De bedoeling hiervan was om die conclusies dan allemaal samen te brengen tot één geheel waaruit dan een aantal aanbevelingen naar de toekomst toe konden worden geformuleerd.

4.4. Analyse van de resultaten

In het kader van de praktische toepassing van deze masterproef met het doel om enkele theoretische concepten in de praktijk te toetsen, werden een achttal interviews afgenomen. De respondenten betroffen personen die vanuit professioneel oogpunt dagdagelijks met dader en/of slachtoffer in contact komen. Hieronder volgt een analyse van de resultaten die uit desbetreffende interviews verkregen werden.

4.4.1. De juridische belangen tijdens het vooronderzoek

4.4.1.1. De dader

Tijdens het vooronderzoek zijn een aantal juridische belangen van dader en slachtoffer gelijklopend, toch blijkt uit de interviews dat er nog een aantal verschillen zijn waarop beide partijen meer nadruk en focus willen leggen. Vanuit dit uitgangspunt is het toch belangrijk om een onderscheid te maken tussen deze diverse partijen. Zo worden eerst de juridische belangen van de dader onder de loep genomen.

Uit de diverse interviews blijkt dat het recht op informatie en de inzage in het dossier op basis van artikel 61 ter, S.v. de meest belangrijke rechten zijn (interview 1). Dit komt in bijna elk interview naar voren. Zowel advocaten als mensen werkzaam binnen een justitiehuis zijn het er over eens dat deze rechten het meest spelen door de hoofden van de daders. Over het algemeen wordt dit recht relatief goed gevrijwaard, maar er rijzen toch ook enkele problemen. Zo werd er in diverse interviews gerapporteerd over het te juridische taalgebruik dat aangewend wordt. Advocaten en rechters gaan dikwijls gebruik maken van juridisch vakjargon en voor hen lijkt dit vanuit professioneel standpunt de normaalste zaak ter wereld (interview 1, 4) . Daders kunnen door dit moeilijke vakjargon vaak niet goed volgen en begrijpen bijgevolg maar half wat er gebeurd en gezegd wordt. Dit kan een grote impact hebben op het verdere verloop van de procedure en de houding van desbetreffende dader.

Dit kwam meest naar voor tijdens de interviews met mensen werkzaam binnen een justitiehuis en daderbegeleiding, vermits zij vaak een andere relatie hebben met de daders dan advocaten. De relatie tussen dader en advocaat kan meestal als afstandelijk en formeel beschreven worden. De dader zal dan vaak ook niet durven aangeven dat hij niet echt begrijpt wat er gezegd wordt. De afstand tussen een dader en een justitieassist is over het algemeen veel kleiner, waardoor deze problemen wel aangekaart worden (interview 4).

Toch zijn ook een aantal advocaten die ik heb geïnterviewd zich bewust van dit prangende probleem.

Een bijkomend probleem bij dat recht op informatie is dat er nog niet altijd voldoende wordt gerapporteerd en geïnformeerd. Zelfs los van dat vakjargon wordt de dader onvoldoende op de hoogte gehouden over het verloop van het onderzoek en de nakende volgende stappen. Het duurt allemaal veel te lang, waardoor de dader in kwestie vaak in het ongewisse blijft en met een aanhoudende onzekerheid blijft zitten (interview 6).

Algemeen genomen is het ook belangrijk dat het onderzoek op een kwalitatief correcte manier verloopt, dit is een unaniem verlangen bij zowel dader als slachtoffer.

Meer specifiek naar de dader toe wordt er tijdens de interviews ook gesproken over de komst van de Salduz-wet en over het zwijgrecht.

De Salduz gaat de positie van de dader van het eerste moment gaan verstevigen en het recht op informatie gaan vrijwaren. Kort genomen houdt de Salduz in dat de verdachte vanaf het eerste verhoor de bijstand van een advocaat kan vragen. Deze advocaat mag echter niet tussenkomen tijdens het eigenlijke verhoor maar mag op voorhand wel informatie en een aantal tips meegeven aan zijn of haar cliënt. Hierdoor kan de dader met meer kennis van zaken en van zijn rechten worden verhoord. Deze wet houdt een absolute verbetering van de positie van de dader in tijdens het vooronderzoek (interview 2).

Tijdens het Salduz-overleg met zijn advocaat kan de verdachte ook gewezen worden op het feit dat hij zich kan beroepen op het zwijgrecht. Dit houdt in dat de verdachte tijdens het verhoor mag zwijgen en het recht heeft niet te antwoorden op de vragen van de ondervragende politiemensen.

Dit is natuurlijk een dubbeltje op zijn kant, vermits dit gedrag kan aanzien worden als belemmering van het onderzoek en de verdachte zich daardoor nog meer verdacht maakt. Dit kan er voor zorgen dat de rekening in de rechtbank eventueel gepresenteerd zal worden.

4.4.1.2. Het slachtoffer

Net zoals bij daders is het recht van de inzage in het dossier ook bij de slachtoffers een heel belangrijk aspect. Het probleem hierbij is dat je je eerst burgerlijk partij dient te stellen vooraleer je op dit recht beroep kan doen. Het statuut van een gewoon slachtoffer stelt in principe dus niet veel voor. Wanneer je als slachtoffer iets wil betekenen dan ben je verplicht om je burgerlijk partij te stellen. Dit is voor sommigen echter meteen een ingrijpende handeling en bepaalde slachtoffers zijn hiertoe niet bereid. Op die manier wordt hun positie en daarmee samenhangend ook hun rechten geschaad.

De komst van de Franchimont zorgt ervoor dat er al iets meer aandacht aan de slachtoffers wordt besteed en dat hun positie zodoende ook versterkt wordt. Deze wet zorgt voor een fundamentele verbetering rechten van de slachtoffers en brengt een positieve evolutie teweeg. De komst van deze wet vormt dus zeker een meerwaarde binnen het rechtsstelsel. Het is echter nog niet perfect en er is nog heel wat werk aan de winkel om nog meer tegemoet te komen aan bepaalde rechten en om de positie van het slachtoffer op te waarderen. De wet Franchimont heeft echter ook als nevenwerking dat slachtoffers af en toe wat te mondig en veeleisend worden. Ze gaan soms onmogelijke dingen vragen en verwachten iets teveel (interview 5).

Zoals eerder al aangehaald is het feit dat het onderzoek kwalitatief correct verloopt ook voor de slachtoffers een heel belangrijk element.

Analoog met de daders hechten de slachtoffers ook zeer veel belang aan het recht op informatie. Dit kan variëren van informatie over het verloop van het dossier en de procedure tot hun rechten en mogelijkheden ten opzichte van de dader. Het is vaak een hele opgave om aan dit recht te voldoen vermits dit beperkt wordt door het geheim van het onderzoek. Het is wettelijk vaak niet toegestaan om bepaalde informatie aan slachtoffers door te spelen. De hoeveelheid aan informatie die de slachtoffers ter ore komt binnen het onderzoek is vaak afhankelijk van de magistraat (interview 3).

4.4.2. De juridische belangen tijdens de procesfase

De resultaten voor de daderkant als voor de slachtofferkant blijken uit de afgenomen interviews relatief analoog. Hier en daar zijn er een aantal specifieke nuances te bemerken, maar over het algemeen kunnen we een rode draad trekken doorheen dit onderdeel van het onderzoek.

4.4.2.1. De dader

Algemeen wordt er veel waarde en belang gehecht aan de spoedige afhandeling van de zaak. Dit omdat het hele gebeuren van een rechtszaak op diverse vlakken heel belastend kan zijn. Het onnodig lang aanslepen van een procedure kan zo een negatieve impact op alle betrokken partijen.

Daarnaast is het ook belangrijk om te garanderen dat de zaak door een open, onpartijdige en bekwame rechter wordt behandeld. Dit om het eerlijk verloop van de strafprocedure te bewaken en ervoor te zorgen dat geen enkele partij op één of andere manier bevoorrecht of benadeeld wordt (interview 1).

De bijstand van een raadsman of een advocaat vormt ook een heel cruciaal element tijdens de procesfase. Omwille van diverse redenen is de aanwezigheid van een advocaat gewenst. Zo is de advocaat de belangrijkste bron van informatie. Via de raadsman kan er informatie verschaft worden met betrekking tot het verloop van de rechtszaak, de rechten en een eventuele blik op de toekomst. Dit recht heeft ook een emotioneel beladen kant. Het is namelijk zo dat de aanwezigheid van een advocaat een soort zekerheid geeft en een geruststellend gevoel teweeg brengt. Men zal zich daardoor iets beter op zijn gemak voelen en zich wat gesterkt voelen tijdens het verloop van de zitting (interview 2).

Een recht dat van relatief groot belang is, maar waar nog een aantal tekortkomingen mee samen gaan is het recht op de privacy en het eerbiedigen van het privéleven (interview 4). Vermits de zitting openbaar is en iedere burger dus in principe in de zittingszaal mag plaatsnemen, zorgt ervoor dat dit recht op privacy in het gedrang komt. Door de aanwezigheid van sympathisanten en de pers kan de dader het gevoel krijgen dat hij of zij gevisieerd wordt. Af en toe wordt een dader, voornamelijk in sensatie-opwekkende zaken, al veroordeeld in de media voor het proces van start gaat. Dit vormt in theorie niet alleen een inbreuk op de privacy vermits zijn naam in de pers wordt uitgesmeerd en zwart gemaakt; het houdt ook een inbreuk in op het vermoeden van onschuld (Hoste, 2010). Als de dader vooraf al beschimpt en beschuldigd wordt in de media, hoe kan dan tijdens het proces het vermoeden van onschuld nog worden gevrijwaard? Het proces wordt dus gestart met reeds hangende vooroordelen en

dit kan een negatieve impact hebben op de positie van de dader. Vooral wanneer er gewerkt wordt met een lekenjury zoals bij assisen is dit een cruciaal probleem, want het is algemeen geweten dat deze leken vatbaarder zijn voor dergelijke invloeden van de publieke opinie. De vraag die hierbij kan rijzen is of het recht op een eerlijk proces op die manier nog kan worden gegarandeerd.

Meer specifiek naar de daders toe heb je ook het belang van het recht op verdediging. Het feit dat de dader zich mag verdedigen, dat de rechter bereid is om naar zijn verhaal te luisteren en gewoon het feit dat hij gehoord wordt is voor de dader van elementair belang.

4.4.2.2. Het slachtoffer

Zoals eerder al aangehaald zijn er veel juridische belangen van dader en slachtoffer gelijklopend tijdens de procesfase. Zo hecht ook het slachtoffer veel waarde aan een spoedige afhandeling en de behandeling van de zaak door een open, onpartijdige en bekwame rechter.

Nog gelijklopend is de waarde die gehecht wordt aan het recht op de privacy. Ook voor de slachtoffers is dit een heel moeilijk punt. De insteek van dader en slachtoffer bij dit juridische belang is echter wel verschillend. Waar bij de dader voornamelijk de impact van de media en de publieke opinie op het verloor van het proces en de vrijwaring van het vermoeden van onschuld speelt, heeft het bij de slachtoffers meer te maken met schaamte. Tijdens een proces worden alle fraaie en minder fraaie details openbaar gemaakt. Alle vuile was wordt buiten gehangen en voor het slachtoffer kan dit een onaangename ervaring met zich meebrengen. Het feit dat bijvoorbeeld iedereen te weten komt dat je man je slaat of dat je een affaire hebt

met de buurman kan voor een groot schaamtegevoel zorgen. Dit kan een immense impact hebben op het privéleven van slachtoffers.

Hiermee samenhangend hechten de slachtoffers ook een bijzondere waarde aan de bescherming (interview 6). Vaak zijn ze bang of geïntimideerd door de dader en vrezen ze voor een wraakactie. Het kan ook zijn dat ze door bepaalde gebeurtenissen zich over het algemeen niet meer veilig voelen of dat ze een gevoel van bedreiging ervaren. Het kan hierbij heel belangrijk zijn om de slachtoffers een soort gevoel van bescherming te bieden. Dit kan op verschillende manieren, denk maar aan politiebescherming, contactverbod, bijstand van slachtofferhulp tijdens de zitting, ...

Net zoals de daders hechten ook de slachtoffers een bijzonder belang aan de bijstand van een advocaat of een raadsman, dit hoofdzakelijk om extra informatie te verkrijgen omtrent het proces. Bij de kant van de slachtoffers gaat dit recht op bijstand echter nog verder, vermits zij voor, tijdens en na de zitting ook nog bijstand kunnen krijgen van personen van slachtofferonthaal of van slachtofferhulp. Deze moeten het eerder aangehaalde gevoel van bescherming nog extra versterken (interview 6).

4.4.3. De affectieve behoeftes

Bij dit aspect van de bevraging kan er doorheen de diverse interviews een aantal significante verschillen opgemerkt worden tussen de professionele juristen en de justitieassistenten. Deze verschillen zijn te wijten aan hun vooropleiding en daarbij horende visie. Waar juristen een puur theoretische en hard juridische vooropleiding hebben gekend, waar slechts een beperkte plaats was voor het emotionele en psychologische aspect. Daar hebben de justitieassistenten vaak een minder brede juridische kennis, maar is hun sociale en emotionele achtergrond des te

uitgebreider. Algemeen genomen zal deze laatste groep respondenten zich dus beter kunnen inleven in de gevoelswereld van dader en/ of slachtoffer, waardoor ze andere elementen zullen aanhalen en andere visies op dingen zullen hebben dan de pure juristen (interview 3, 4, 6).

4.4.3.1. De dader

Wat beide partijen gemeen hebben is dat ze graag zouden de toekomst voorspeld willen zien. Dit is echter een eis waar bijna onmogelijk aan tegemoet kan worden gekomen. Wat in het kader van deze eis wel kan worden gedaan is het schetsen van de situatie door een advocaat, justitieassistent of een medewerker van het slachtofferonthaal. Deze personen kunnen zowel aan dader en slachtoffer een korte samenvatting en schets weergeven van de situatie en wat ze van het verdere verloop kunnen verwachten. Ze kunnen ook een prognose maken over de mogelijke uitkomst, maar hier dient heel voorzichtig mee te worden omgesprongen vermits dit geen exacte wetenschap is en niemand de exacte uitkomst dus op voorhand kan gaan voorspellen (interview 1).

Het kan dus wel nuttig zijn om de diverse denkplaatjes en mogelijke uitkomsten mee te geven aan dader en/ of slachtoffer zodat ze zich mentaal op alle mogelijke scenario's kunnen voorbereiden. Het is echter wel van uiterst belang dat er geen valse hoop wordt gegeven en er dient dus uitdrukkelijk benadrukt te worden dat het gaat om een inschatting en geen vaststaand feit.

Er zijn nog een aantal affectieve behoeftes die bij zowel dader als slachtoffer prominent aanwezig zijn. Zo wensen beide partijen dat het dossier en de zaak zo snel mogelijk wordt afgehandeld en dat het niet onnodig lang aansleept. Het aanslepen van een zaak is voor beide

partijen emotioneel heel belastend heeft een negatieve impact op het welbevinden van alle betrokkenen (interview 2, 3 & 5). De enige situatie waarin een dader zou wensen dat een zaak blijft aanslepen, is wanneer de zaak bijna verjaart en de dader op die manier zijn kans ziet om een veroordeling en een sanctionering te vermijden (interview 1).

Emotionele bijstand tijdens het volledige verloop van de strafprocedure is een element dat haast in elk interview naar voren werd geschoven. Zo blijkt dat zowel dader als slachtoffer unaniem nood hebben aan dergelijk ondersteuning om alles te verwerken en te kunnen ventileren. Bij slachtoffers lijkt dit een logische bevinding, maar uit de diverse bevragingen blijkt dat dader ook vaak te kampen krijgt met emotionele problemen doorheen de strafprocedure. Het is mogelijk dat de dader zelf niet goed weet waarom hij bepaalde feiten heeft gepleegd, bijgevolg enorme schuldgevoelens creëert en zo in de knoop zit met zichzelf dat een psychologische of emotionele begeleiding geen overbodige luxe blijkt (interview 6).

Daders hechten specifiek ook belang aan het feit dat de rechter begrip toont voor bepaalde misstappen die hij of zij heeft begaan. Natuurlijk dient de rechter onpartijdig en onafhankelijk te oordelen, maar voor de dader is het heel belangrijk dat de rechter het volledige dossier en de achtergrond van de dader in acht neemt. Dit met het oog op het toepassen van eventuele verzachtende omstandigheden.

Voor sommige daders kan het belangrijk zijn om de mogelijkheid tot een gesprek met het slachtoffer te krijgen. Voor de dader is dit gesprek meestal de uitgelezen kans om zijn of haar excuses aan te bieden ten opzichte van het slachtoffer. Dit gesprek vindt hoofdzakelijk plaats in het kader van bemiddeling. Vooraleer dit tot stand kan komen dienen aan diverse criteria te worden voldaan. Daarnaast moet ook het slachtoffer akkoord gaan met dergelijk gesprek.

Wanneer er effectief een gesprek komt, dan kan dit voor de dader aanvoelen als een enorme opluchting en kan dit deels voor een herstel van de gemoedsrust van de dader en een reductie van de schuldgevoelens tegenover van het slachtoffer zorgen (interview 4).

Lang niet alle daders hebben deze wens. Sommige daders hebben totaal geen schuldinzicht en zullen bijgevolg dus ook niet de behoefte hebben om excuses of dergelijk aan het slachtoffer aan te bieden.

4.4.3.2. Het slachtoffer

Zoals eerder aangehaald bij daders zijn bepaalde affectieve behoeftes bij beide partijen gelijklopend. Denk hierbij aan de wens dat de toekomst voorspeld wordt of de mogelijke uitkomsten geschetst worden, een snelle afhandeling van het dossier om onnodige emotionele belasting te vermijden en emotionele bijstand gedurende de volledige strafprocedure.

Voor slachtoffers is het daarnaast ook heel belangrijk dat ze geloofd worden. Geloofd worden door hun omgeving, de buitenwereld, maar ook door de rechter. Zo werd er tijdens een interview met een medewerkster van het slachtofferonthaal te Veurne een case aangehaald, waarbij de rechter tijdens de rechtszaak aan het slachtoffer vroeg of ze wel echt zeker was dat ze verkracht was. Dit kwam voor het slachtoffer over alsof ze niet geloofd werd en heeft een grote, negatieve impact gehad op het emotioneel welbevinden van dat slachtoffer. Het feit van geloofd te worden vormt voor de meeste slachtoffers de basis van alles en is over het algemeen iets waar het meeste waarde van allemaal aan gehecht wordt (interview 6).

Volgens een aantal juristen die werden geïnterviewd, worden slachtoffers vaak nog gestuurd door wraakgevoelens en hebben ze een groot verlangen naar vergelding (interview 1). De

justitieassistenten en medewerkers van het slachtofferonthaal spreken deze stelling enigszins tegen. Zo is het volgens hen inderdaad een feit dat slachtoffers op zoek zijn naar gerechtigheid en willen ze dat de dader een gepaste straf krijgt voor zijn of haar daden, maar ze worden volgens hen niet gestuurd door wraak. Er is natuurlijk een soort kwaadheid die speelt, maar de meeste slachtoffers zouden niet uit zijn op de zwaarste en langste staf voor de dader (interview 6).

Hiermee samenhangend is nog een andere contradictie vast te stellen. De juristen zijn van mening dat de meeste slachtoffers voornamelijk uit zijn op het verkrijgen van een financiële vergoeding. Volgens hen zijn emotionele aspecten zoals het verkrijgen van excuses ondergeschikt en denken de meeste slachtoffers vanuit commercieel oogpunt. Dit is echter een misvatting volgens de justitieassistenten en de medewerkers van het slachtofferonthaal. Naar hun mening primeert het emotionele aspect weldegelijk voor de slachtoffers (interview 6). Slachtoffers hechten volgens hen veel meer belang aan het feit dat een dader zijn of haar excuses aanbiedt dan aan de geldsom die ze verkrijgen voor de geleden schade. Natuurlijk valt er niet te ontkennen dat bijna alle slachtoffers toch enige financiële compensatie verwachten en willen, maar dit hoeft daarvoor geen torenhoog bedrag te zijn. Het kan goed zijn dat een symbolische euro in bepaalde zaken volstaat. Het gaat de slachtoffers gewoon om het principe.

Als laatste element komt er een affectieve behoefte naar de oppervlakte waar in de meeste zaken om diverse redenen niet aan tegemoet kan worden gekomen. Het betreft namelijk het beantwoorden van de 'waarom-vraag'. Deze vraag is iets wat heel fel speelt bij de slachtoffers; ze zijn er extreem mee bezig. Voor velen is dit het hoofddoel van de hele strafprocedure; de 'waarom-vraag' beantwoord zien. Het is echter een vaststelling dat deze

vraag in de meeste gevallen onbeantwoord blijft. Dit omdat de daders zelf vaak ook niet goed weten waarom ze bepaalde daden gesteld hebben. Het feit dat deze vraag onbeantwoord blijft en dus voor de rest van hun leven zal blijven hangen, is voor vele slachtoffers een heel moeilijk gegeven. Dit kan emotioneel heel belastend werken en kan een negatieve impact hebben op het verwerkingsproces van de slachtoffers in kwestie (interview 3 & 6).

4.4.4. Klachten met betrekking tot de positie

De voorbije jaren is de positie van dader en slachtoffer versterkt en opgewaardeerd. Dit vooral door de komst van onder meer de Salduz-wet en de wet Franchimont. Toch hebben zowel dader als slachtoffer nog klachten met betrekking tot hun positie binnen de strafprocedure. Er is nog ruimte voor verbetering en versterking van de positie van beide partijen zo blijkt uit de diverse interviews.

4.4.4.1. De dader

Uit de interviews blijkt dat er een grote ontevredenheid heerst omtrent de houding van diverse actoren binnen de strafprocedure. Denk hierbij maar aan de houding van de rechter, de procureur of de advocaten (interview 7). Een algemeen voorkomende klacht is dat de afhandeling van de zaak veel te snel gebeurt. Dit is voornamelijk van toepassing binnen de huidige correctionele procedure. De rechter wil zoveel mogelijk zaken binnen een beperkte periode behandelen. Daardoor gaat hij voor een zaak niet altijd voldoende tijd uittrekken, wat er af en toe kan toe leiden dat een dader wordt afgekapt terwijl deze zijn verhaal doet (interview 1). Dit wordt voor de meeste daders als zeer storend ervaren. De daders gaan ook

vaak klagen dat de rechter te repressief is en te strenge oordelen velt, waardoor zijn of haar straf vervolgens proportioneel te hoog is. Dit natuurlijk gezien vanuit het standpunt van de dader.

Tegenstrijdig met wat eerder werd aangehaald, is een andere vaak voorkomende klacht het feit dat alles te lang duurt. Hierbij doelt men voornamelijk op afhandeling binnen de assisenprocedure. Het is een logge procedure die alles grondig wil afhandelen en die dus enorm veel tijd in beslag neemt. We kunnen deze klacht ook algemeen doortrekken. De duur van de zitting en de behandeling van de zaak voor de rechter kan aanleiding geven tot klachten, maar meestal wordt er meer geklaagd over het feit dat het te lang duurt vooraleer een zaak voorkomt en voor er gedagvaard wordt. Het probleem van de duurtijd situeert zich dus hoofdzakelijk tijdens het vooronderzoek (interview 1, 3, 4, 5 & 6). Het parket die verantwoordelijk is voor het voeren van het vooronderzoek wordt hierdoor dus vaak bekritiseerd.

4.4.4.2. Het slachtoffer

Net zoals de daders hebben ook de slachtoffers hun bedenkingen bij de houding van diverse rechtsactoren. Het probleem waarbij de partijen afgekapt worden door de rechter omwille van tijdsgebrek is ook bij de slachtoffers een doorn in het oog. Daarnaast vinden de slachtoffers de rechters vaak niet repressief genoeg, dit in tegenstelling tot de daders. Vaak vinden ze dat de opgelegde straf niet hoog genoeg is en dat de rechter teveel meegaat in het verhaal van de dader. Ze voelen zich dus onderdrukt in hun positie als slachtoffer (interview 1).

Daarmee samenhangend hebben de slachtoffers ook het gevoel dat de dader veel meer rechten heeft en veel meer mag tijdens het verloop van de strafprocedure. Het slachtoffer dient zich al

expliciet burgerlijk partij te stellen vooraleer ze aanspraak kunnen maken op bepaalde rechten zoals het recht op inzage of het recht om bijkomende onderzoeksdaden te vragen. Dit terwijl dergelijke rechten automatisch aan de dader worden toegekend. Het verkrijgen van informatie vormt voor de slachtoffers doorgaans ook een heikel punt. Ze kunnen minder en minder snel informatie verkrijgen door onder andere het geheim van het vooronderzoek. Ze voelen zich als slachtoffer achteruitgestoken en hebben het gevoel dat ze een minderwaardige positie bekleden en als een minderwaardige procespartij worden beschouwd. Dit desondanks de invoering van de wet Franchimont ter versterking van de positie van de slachtoffers.

Klachten omtrent de duurtijd eer een zaak voor de rechter komt en het lange aanslepen van een zaak worden ook door de slachtoffers vaak uitgesproken en verwoord. Deze problemen zijn dus prominent aanwezig en oefenen een grote druk uit op alle betrokkenen. Het is dan ook van uiterst belang dat deze klachten onder de loep worden genomen met het oog op het creëren van een oplossing voor dergelijke problematieken.

Het recht op een tolk lijkt een voor de hand liggend gegeven. Toch blijkt dit voor slachtoffers niet zo simpel te verkrijgen als iedereen zou denken. Daders kunnen zonder problemen de bijstand van een tolk verkrijgen, maar voor slachtoffers is dit een complexer gegeven. Het is theoretisch natuurlijk mogelijk, maar uit een interview met een medewerkster van slachtofferonthaal blijkt dat de theorie niet altijd strookt met de praktijk. Het is niet omdat de theoretische optie open staat dat het daarom ook standaard en vanzelfsprekend is. Er wordt bij slachtoffers gewoon minder aandacht aan besteed dan bij daders (interview 6). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat men op voorhand nooit zeker weet of de slachtoffers zullen komen opdagen tijdens de zitting of niet, ze zijn dit immers niet verplicht. Het zou in bepaalde

gevallen dus verloren moeite en kosten met zich meebrengen om standaard een tolk voor de slachtoffers in kwestie te voorzien. Hierbij kan de vraag gesteld worden of dit recht afhankelijk moet zijn van de positie die de slachtoffers bekleeden. Betreft het een recht die uitdrukkelijk moet kunnen worden toegewezen aan de slachtoffers die zich burgerlijke partij stellen of zouden alle slachtoffers hierop aanspraak moeten kunnen doen? Enerzijds kan het als discriminerend ervaren worden wanneer dit enkel van toepassing zou zijn op personen die zich burgerlijke partij stellen, maar anderzijds moet er ook enigszins een gulden middenweg gezocht worden tussen de standpunten van de slachtoffers en justitie. Het is voor justitie, die nu al vaak met financiële moeilijkheden kampt, om op ieder proces een tolk te voorzien voor slachtoffers die eventueel zouden kunnen opdagen. Dit zou betekenen dat er in veel gevallen grote sommen geld verloren zouden gaan vermits men geen zekerheid heeft of desbetreffende slachtoffers effectief zullen opdagen of niet en of er dus effectief ook een tolk nodig is of niet. Daarom lijkt het een goed compromis om het recht op een tolk te verbinden aan het officieel statuut van de burgerlijke partijstelling, vermits er zo al wat meer zekerheid is omtrent de slachtoffers en het al dan niet verschijnen van desbetreffende (interview 6).

4.4.5. De assisenprocedure

Er is al heel veel geschreven over de assisenprocedure en over de eventuele afschaffing ervan. De algemene kritieken en klassieke opinies omtrent de assisenprocedure komen ook in de diverse interviews naar voren. Toch worden er ook een aantal nieuwe elementen aangehaald die de mening van de respondenten staven. Alle respondenten zijn bijna unaniem voor de afschaffing van de assisenprocedure, zij het niet allemaal omwille van dezelfde redenen al lopen deze doorgaans ook relatief parallel (interview 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

Twee van de meest voorkomende kritieken die over het algemeen gehoord worden in het kader van de assisenprocedure zijn de problemen omtrent de lange duurtijd en de hoge kostprijs. Dit was tijdens mijn interviews niet anders. Het feit dat in de assisenprocedure de zaak heel grondig wordt behandeld en alle getuigen mondeling worden verhoord, leidt er toe dat de procedure enorm lang aansleept. Die grondigheid kan als een pluspunt worden aanzien, maar het blijft natuurlijk de vraag of deze extreme grondigheid nog wel noodzakelijk is in de tijd waarin we nu leven. Is deze logge en uitgebreide procedure niet wat achterhaald en onaangepast aan de werking van onze moderne samenleving (interview 7)?

Als bijkomende positief punt kunnen we stellen dat die lange procesduur de mogelijkheid biedt aan de slachtoffers en de familie om alles rustig te verwerken, een plaats te geven en af te sluiten. Deze positieve elementen wegen volgens de respondenten echter niet op tegen de negatieve zaken en de negatieve impact van die lange procesduur op alle betrokken partijen vermits hierdoor de emotionele last enorm zwaar wordt. Het is voor de dader geen pretje om zo'n lange tijd in de beklaagdenbank te zetelen en geïsoleerd te worden. De slachtoffers krijgen het emotioneel ook zwaar te verduren door steeds opnieuw geconfronteerd te moeten worden met de feiten, het verleden en de dader. Het leven in onzekerheid en niet weten wat de uiteindelijke uitkomst zal zijn is voor beide partijen een ganse lijdensweg. Het feit dat die lijdensweg door de lange procesduur nog extra wordt verlengd, maakt het emotioneel extra lastig.

De advocaten die aan een assisenproces deelnemen zijn vaak ook niet happig op zo'n lange procesduur. Hierdoor zijn ze voor weken niet beschikbaar voor andere zaken omdat ze zich enkel en alleen op de assisenzaak kunnen concentreren. Dit ten gevolge van de intensiteit en

de vaak complexe en lijvige dossiers die een assisenproces met zich meebrengt. Het behandelen van een assisenzaak legt dus een grote druk op de advocatenkantoren van de betrokken raadsheren (interview 2).

Daarnaast is er de kritiek van de torenhoge kostprijs. Het voeren van een assisenprocedure is onnoemelijk hoog door de lange procesduur, de aanwezigheid van talloze juridische actoren, het mondeling verhoren van de getuigen, de aanwezigheid van de jury en de beveiliging. Deze kritiek kan ook herleid worden tot de vraag of deze uitgebreide en logge procedure nog wel aangepast is aan onze tijd? Dit vormt eigenlijk de hoofdvraag binnen de hele controverse omtrent de assisenprocedure.

Binnen de assisenprocedure wordt er gewerkt met een lekenjury en ook dit kan op veel kritiek rekenen. Tijdens het afnemen van de interviews kwam dit element ook af en toe naar boven. De meest prominente problemen met betrekking tot het gebruik van een lekenjury zijn volgens de respondenten het feit dat ze gevoelig zijn voor beïnvloeding van buitenaf, ze geen voorafgaande kennis hebben over het dossier en ze geen juridische achtergrond hebben waar ze kunnen op terugvallen tijdens het verloop van het proces. De vraag die hierbij vaak naar de oppervlakte komt is of dat de jury wel bekwaam is om te oordelen over schuld of onschuld? Is het wel verantwoord om het lot van de beklaagde in de handen te leggen van leken die zonder echte kennis van zaken hun oordeel dienen te vellen?

Naast deze klassieke elementen werden er in de interviews ook nog andere zaken aangehaald. Zo was de afwezigheid van een beroepsmogelijkheid in het kader van assisen een veelvoorkomend gegeven. De respondenten vonden het allemaal hallucinant dat je bij een banale veroordeling voor de politierechtbank in beroep kunt gaan tegen de uitspraak, maar dat

je bij assisen tot de zwaarste straf kunt veroordeeld worden zonder dat je er tegenin kan gaan. Dit houdt een fundamentele schending van de positie van de daders in (interview 1). Daarnaast kan men natuurlijk aanhalen dat door die lange procesduur de betrokken partijen vaak moe gestreden zijn. Wanneer er dan nog een beroepsmogelijkheid zou bestaan die weer zoveel tijd zou innemen, dan zou dat voor een onverantwoorde emotionele belasting zorgen voor hoofdzakelijk de slachtoffers. Daarom dient de procedure volgens de respondenten in zijn geheel te worden aangepakt. Dit wil zeggen dat er eerst iets fundamenteel moet veranderen aan de lange procesduur en dat men pas daarna het invoeren van een beroepsmogelijkheid kan overwegen.

Assisenzaken worden vaak uitgebreid besproken in de media en de publieke opinie heeft zijn mening over de hele zaak klaar. Het fenomeen van de assisenprocedure is de laatste jaren meer en meer sensatiegericht geworden. De media springt er op en het hele land volgt mee, discussieert mee en geeft zijn mening. Dit alles kan een fundamentele schending van de privacy inhouden. Alle vuile was van alle betrokkenen wordt uitgesmeerd en het hele land weet wat er gebeurd is. Daarnaast wordt de dader vaak in de media al veroordeeld en beschimpt nog voor het proces is afgelopen. Dit doet een fundamentele afbreuk aan het vermoeden van onschuld en het recht op de privacy (interview 2).

4.4.6. Het wetsvoorstel inzake de criminele kamers

Het wetsvoorstel van minister Geens inzake de criminele kamers kan over het algemeen op heel wat bijval rekenen bij de geïnterviewde respondenten. Voornamelijk het feit dat de afhandeling sneller zal verlopen en de invoering van de beroepsmogelijkheid zijn

elementen die positief worden onthaald. Enkel twee medewerkers van het slachtofferonthaal stonden wat septisch tegenover de invoer van die beroepsmogelijkheid (interview 6). Om hun stelling te beargumenteren haalden ze het feit aan dat bij de mogelijkheid tot hoger beroep het proces twee keer moet worden gevoerd en je zo opnieuw aan ongeveer dezelfde lengte van een assisenprocedure zit. Dit is voor de slachtoffers opnieuw een lange emotionele lijdensweg. Deze kritiek werd echter tussen haakjes geplaatst vermits het niet echt opweegt tegen de voordelen ervan.

Door de snellere afhandeling van een zaak heeft het slachtoffer minder tijd om alles te verwerken en te plaatsen. In de huidige correctionele procedure gebeurt deze afhandeling momenteel iets te snel waardoor de slachtoffers moeite hebben met de verwerking en nadien vaak nog extra worden geconfronteerd en een extra klap krijgen. Dit zou met de komst van de criminele kamers van de baan kunnen worden geschoven omdat dit voorstel een gulden middenweg tussen de correctionele procedure en assisen probeert te bieden. Op die manier zou het proces niet te lang aanslepen, maar zou het ook niet overdreven snel worden afgehandeld zodanig dat er toch genoeg ruimte tot verwerking is voor de slachtoffers (interview 6).

Het feit dat de lekenjury zou worden hervormd tot een gemengd college van leken en beroepsrechters werd door alle respondenten uitermate positief onthaald. De beroepsrechters zouden ervoor zorgen dat de zaak op een meer rationele en professionele manier wordt afgehandeld. Terwijl de leken zouden waken over de emotionele kant en ervoor zouden zorgen dat de democratie in stand wordt gehouden. Beiden zouden elkaar dus aanvullen en complementair samenwerken om tot een correcte rechtspraak te komen (interview 1, 2, 4 & 5).

Het enige nadeel dat werd aangehaald met betrekking tot het wetsvoorstel inzake de criminele kamers is het feit dat er een grondwetswijziging nodig is om de assisenprocedure af te schaffen. Dergelijke afschaffing is noodzakelijk om het wetsvoorstel te kunnen invoeren vermits er anders een overdaad aan procedures zou zijn die elkaar wat tegenwerken. Een grondwetswijziging is enkel mogelijk als er een meerderheid in het parlement kan worden bekomen en dit is blijkbaar heel moeilijk om te verkrijgen (interview 7).

5. De toekomstvisie

Dat de assisenprocedure gepaard gaat met heel veel twijfels en kritiek is algemeen geweten. Met dit in het achterhoofd wilde huidig minister van justitie Koen Geens een nieuwe procedure invoeren die een gulden middenweg zou vormen tussen de correctionele procedure en de assisenprocedure. Het voorstel inzake de criminele kamers zou zorgen voor een snellere afhandeling van de zaak, maar toch genoeg tijd voorzien om diverse getuigen te horen en de slachtoffers de mogelijkheid te bieden om de feiten een plaats te geven en te verwerken. Daarnaast zou er gewerkt worden met een gemengd college van leken en beroepsrechters om het evenwicht tussen professionalisering en rationalisering aan de ene zijde de emotionele aspecten en democratie aan de andere zijde te bewaren.

Het wetsvoorstel werd over het algemeen relatief positief onthaald. De meeste actoren uit uiteenlopende sectoren zagen de komst van dit wetsvoorstel als een vooruitstrevend gegeven die de problemen omtrent de huidige strafprocedures zou oplossen. Het wetsvoorstel zou volgens velen een fundamentele meerwaarde bieden en een versterking van de positie van zowel dader als slachtoffer inhouden. Om dit alles te realiseren is er echter nood aan een grondwetswijziging. Deze kan er enkel en alleen komen wanneer er een meerderheid in het parlement wordt behaald. Na een aantal pogingen is duidelijk dat dit een onbegonnen werk blijkt te zijn. Minister Geens beseft dat hij in de nabije toekomst geen parlementaire meerderheid zal verkrijgen en het wetsvoorstel dus ook niet in voege zal kunnen treden.

Door deze wending werd de assisenprocedure opnieuw ingevoerd en blijft alles dus zoals het vroeger was. In de praktijk zal net zoals de voorbije jaren de effectieve aanwending van een

assisenprocedure zoveel mogelijk vermeden worden door de systematische correctionalisering van zaken. Zodoende dat de assisenprocedure slechts op een gering aantal zaken zal worden toegepast. Dit in afwachting van een eventueel nieuw wetsvoorstel of hernieuwde pogingen tot het verkrijgen van een parlementaire meerderheid met betrekking tot de afschaffing van de assisenprocedure.

6. Het besluit

De positie van dader en slachtoffer is de laatste decennia al op ettelijke manieren gewijzigd en verbeterd. Momenteel is de Belgische staat op goede weg om aan de meest prominente belangen van dader en slachtoffer te voldoen, toch is er nog heel wat werk aan de winkel.

Er zijn nog diverse elementen die aan de positie van beide betrokkenen verbeterd kunnen worden vooraleer het ideaal scenario kan worden gecreëerd.

Het is daarom van uiterst belang dat zowel dader als slachtoffer blijven ijveren voor hun rechten en hun klachten naar buiten durven brengen. Alleen zo kan de aandacht er op gevestigd worden en kan er gepoogd worden veranderingen aan te brengen.

Het wetsvoorstel inzake de criminele kamers was een heel goed initiatief die tot een doorbraak inzake de verbetering van de positie van alle betrokken partijen ging kunnen leiden. Het feit dat dit wetsvoorstel nu terug in de ijskast moet worden gestopt, is voor velen een ontgoocheling. Dit wil echter niet zeggen dat de kous daarmee af is. De minister en alle andere actoren dienen te blijven streven voor de invoer van een nieuwe strafprocedure die alle betrokken actoren voldoende rechten toekent, tegemoet komt aan hun belangen en behoeftes en hun positie doorheen de volledige strafprocedure op voldoende wijze vrijwaart.

Minister Geens heeft tijdens de huidige legislatuur al heel wat diensten bewezen en hij heeft de aanzet gegeven tot een revolutie en een fundamentele hervorming binnen ons huidig juridisch landschap. Het feit dat zijn pogingen op een sisser zijn uitgedraaid, wil niet zeggen dat ze nutteloos geweest zijn. De minister heeft het pad geëffend voor zijn opvolgers en voor eventueel komende wetsvoorstellen. Onze huidige samenleving en parlement zijn misschien

momenteel nog niet klaar voor dergelijke ingrijpende veranderingen, maar dit wil niet zeggen dat het binnen een vijf- of tiental jaar nog steeds niet mogelijk is.

Het is duidelijk gebleken dat de huidige assisenprocedure te log is en helemaal niet meer van deze tijd. We wenden deze aan als noodzakelijk kwaad in afwachting tot een vervangende procedure. Dit zal misschien nog enkele jaren of decennia op zich laten wachten, maar dat er nood en vraag naar is, dat is een vaststaand feit. We moeten blijven streven, blijven hervormen, blijven evolueren en vooral blijven geloven in een hervorming van het juridische landschap dat alle betrokkenen ten goede zal komen.

Er is in ons land nood aan systeem waarin er oog en evenveel aandacht is voor zowel dader als slachtoffer. De belangen en behoeftes van beide partijen dienen strikt onder de loep genomen te worden en te worden verenigd binnen één algemeen systeem. Het kan hierbij aangewezen zijn om door een team van experts een bevraging te doen bij een algemene steekproef van zowel daders als slachtoffers om na te gaan wat die belangen en behoeftes precies inhouden.

Deze resultaten kunnen dan grondig geanalyseerd en verwerkt worden in een concreet jaarrapport. Dit zou dan de basis kunnen vormen voor het ontwikkelen van een nieuw beleid en systeem. Het initiatief van minister Geens was een goede aanzet, maar er waren nog iets teveel discussiepunten waardoor dit niet bij iedereen goed onthaald werd.

Een ideaal beleid zou dus een nieuw soort strafprocedure zijn die de gulden middenweg vormt tussen een correctionele en een assisenprocedure. Daarnaast dient er ook budgettair nagedacht te worden. De criminele kamers wilden iets te veel besparingen doorvoeren. Het volledige

systeem werd gekoppeld aan de financiële kant van de zaak. Dit was één van de redenen waardoor het op wat kritiek werd onthaald en uiteindelijk op geen meerderheid in het parlement kon rekenen. Er moet gelet worden op de financiële kant, maar men mag hier niet in overdrijven.

Een cruciaal element is dat er weldegelijk nood is aan het behouden van de beroepsmogelijkheid. Dit is een belangrijk gegeven om de consistentie binnen het justitieel apparaat te behouden en tegemoet te komen aan de belangen van de dader. Daarnaast zou dit moeten gekoppeld worden aan een aantal voorwaarden, zodat ook de slachtoffers niet miskend worden. Wat deze voorwaarden concreet inhouden zou moeten bepaald worden door de analyse van de experten commissie. Een voorbeeld hiervan zou onder meer kunnen zijn dat er concrete aanwijzingen moeten zijn van eventuele miskenningen van de rechten van de dader. Daarnaast denk ik dat het ook een meerwaarde kan bieden om deze beroepsmogelijkheid ook voor slachtoffers in te voeren. Dit is iets wat tot op de dag van vandaag in geen enkele procedure mogelijk is. Door ook de slachtoffers de kans te geven in beroep te gaan, zou je al heel veel kritieken uit deze hoek kunnen wegwerken en worden beide partijen op een gelijkwaardige manier behandeld.

Vermits het wetsvoorstel inzake de criminele kamers ook een aantal nuttige elementen bevat, moeten we dit niet volledig afschrijven en kan het handig zijn om hieruit een aantal elementen over te nemen in de nieuwe procedure. Zo is de duurtijd van de procedure van drie dagen een goede insteek. Het uitgebreid verhoor van getuigen is een nuttig element dat zeker een plaats verdient binnen het nieuwe systeem. Er dient hier echter te worden geopteerd voor een guldenmiddenweg tussen de te uitgebreide getuigen-en deskundigenverhoren binnen de assisenprocedure en de heel snelle afhandeling in de correctionele procedure. Er moet

bewaakt worden dat alles binnen de drie dagen kan worden afgehandeld en dat ieder element van de procedure ongeveer evenveel belang en aandacht krijgt.

Het fenomeen van de beroepsrechters en de lekenjury vormt in de ogen van velen een heikel punt. Dit vereist dus een grondige analyse. Een mogelijke oplossing voor dit probleem kan zijn om te werken met beroepsrechters die de zaak gaan behandelen en het uiteindelijke oordeel zullen vellen. Vermits het relatief zware zaken zou betreffen, lijkt een college van een drietal rechters ideaal zodat er overleg kan plaatsvinden en de eindbeslissing niet in handen van één persoon ligt.

Om het principe van de democratie niet volledig teniet te doen, kan er gebruik gemaakt worden van een adviescommissie dat bestaat uit een bepaald aantal leken. Deze zouden volgens de huidige aanstellingsprocedure verkozen kunnen worden. Het grote verschil met het huidige systeem en met het wetvoorstel inzake de criminele kamers is het feit dat ze enkel en alleen een advies zouden kunnen uitspreken. Dit om de rechter enigszins bij te staan en de maatschappij een beperkte inmenging te geven. De rechters zouden rekening kunnen houden met dit advies, maar zouden er niet aan gebonden zijn. Het uiteindelijke oordeel en de eindbeslissing zou dus nog steeds in handen liggen van de beroepsrechters vermits deze met kennis van zaken kunnen oordelen en iets meer immuun zijn tegen subjectieve beïnvloeding.

Dankwoord

Het schrijven van een masterproef doe je niet volledig alleen. Daarom wil ik een aantal mensen bedanken die me doorheen dit volledige proces gesteund en begeleid hebben.

Eerst en vooral wil ik een dankwoord richten tot mijn promotor, Prof. Dr. Wendy De Bondt. Ik wil haar graag bedanken voor de begeleiding, de nuttige adviezen en talloze gesprekken. Zij heeft mee richting gegeven aan deze masterproef en me vaak tot nieuwe inzichten en ideeën gebracht. Zonder haar medewerking was deze masterproef niet mogelijk geweest.

Ik wil ook de Universiteit Gent in het algemeen en alle professoren die verbonden zijn aan de vakgroep 'Recht en Criminologie' bedanken voor het aanbieden van deze boeiende richting en het steeds enthousiast doorgeven van relevante kennis en informatie.

Daarnaast wil ik ook al mijn respondenten bedanken voor hun medewerking en inzet tijdens het afnemen van de interviews die gelden als praktische uitwerking van deze masterproef. Hun inbreng heeft de kwaliteit van deze thesis zeker naar een hoger niveau getild.

Als laatste had ik ook graag mijn familie en vrienden bedankt voor de onvoorwaardelijke steun en motivatie. Ze hebben ervoor gezorgd dat ik ook tijdens moeilijke momenten bleef doorgaan en ze stimuleerden me om mezelf telkens te verbeteren. Op die manier hielpen ze allen mee om deze masterproef te optimaliseren.

Bibliografie

1. (2017). Actualia strafrecht en evaluatie Potpourri II.
2. Arnou, L., Delmulle, J., & De Nauw, A. (2006). Strafrecht en strafprocesrecht. Mechelen: Kluwer.
3. Barents, R. (2002). Strafrecht. Deventer: Kluwer.
4. Bornstein, B. H., Miller, M. K., Nemeth, R. J., Page, G. L., & Musil, S. (2005). Juror reactions to jury duty: perceptions of the system and potential stressors. *Behavioral sciences & the law*, 23(3), 321-346.
5. Depauw, S., & Van Puyenbroeck, L. (2016). Potpourri II : wijzigingen m.b.t. het strafrecht en de strafvordering. Mechelen: Wolters Kluwer Belgium.
6. Council of Europe. (2017). European Court of Human Rights. Geraadpleegd van: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home&c=>
7. Deruyck, F., & De Nauw, A. (2015). Overzicht van het Belgisch algemeen strafrecht. Brugge: Die Keure
8. Dhooge, S., & Traest, P. (2010). Het geheim van het vooronderzoek in strafzaken.
9. Dupont, L., Verstraeten, R., Hutsebaut, F., & Spriet, B. (2001). Straf(proces)recht. Brugge: Die Keure.
10. Duquenne, S. (2015). Discussie over het belang van de jury binnen België en een kritische evaluatie van de juryrechtspraak van het Hof van Assisen.
11. De Hert, P. (2006). Hervorming van het assisenhof: België blijft slow. *Panopticon. Tijdschrift voor strafrecht, criminologie en forensisch welzijnswerk*, 1, 1-11.
12. De Kamer van volksvertegenwoordigers. (2016). Wetsontwerp tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende de diverse bepalingen inzake justitie. Geraadpleegd van: <https://www.koengeens.be/policy/tekst-ppii>

13. De Kamer van volksvertegenwoordigers. (2018). Parlementair document 54K1418: wetsontwerp tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende de diverse bepalingen inzake justitie. Geraadpleegd van:
<http://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?&dossierID=1418&legislat=54>
14. De Meester, T., & Augustyns, L. (2016). Potpourri II : strafrecht en strafprocesrecht. Antwerp: Intersentia.
15. De Neve, E. (2011). Accusatoire rechtspleging. Geraadpleegd van:
<http://www.elfri.be/juridische-informatie/accusatoire-rechtspleging>
16. De Ruyver, B., Traest, P., & Van den Wyngaert, C. (1997). Jurisprudentiebundel strafrecht en strafprocesrecht. Antwerpen: Maklu.
17. Eerste Kamer der Staten-Generaal. (2017). Wetsvoorstel. Geraadpleegd van:
<https://www.eerstekamer.nl/begrip/wetsvoorstel>
18. Federale overheidsdienst Justitie. (2016). Het hof van assisen. Geraadpleegd van:
<https://justice.belgium.be/sites/default/files/downloads/Het%20hof%20van%20assisen.pdf>

19. Federale overheidsdienst Justitie. (2017). Correctionele rechtbank: welke zaken?
Geraadpleegd van:
https://justitie.belgium.be/nl/rechterlijke_orde/hoven_en_rechtbanken/rechtbank_van_eereer_aanleg/strafrechtbank/welke_zaken_
20. Frère, S. (2010). De assisenprocedure historisch en kritisch bekeken.
21. Geens, K., & van Justitie, M. (2015). Het justitieplan. Een efficiëntere justitie voor meer rechtvaardigheid. 119p.
22. Grondwettelijk hof. (2017, 21 december). Arrest 148/2017. Geraadpleegd van:
<http://www.const-court.be/public/n/2017/2017-148n-info.pdf>
23. Hamerlynck, M., De Geest, P., & Norman, F. (1969). Pro en contra de jury in het hof van assisen : sprekers: W. Delva, P. Ghysbrecht, Vandevijver, L. Martens, Louis De Lentdecker. [Gent]: [Rijksuniversiteit Gent].
24. Hasenbos, E. (2010). Assisenverslaggeving in Vlaamse kranten. Ontwikkelingen en inhoudsanalyse. Een.
25. Hoste, R. (2010). Het recht op privacy en het vermoeden van onschuld.
26. Hoven en Rechtbanken van België. (2017). Hof van Assisen. Geraadpleegd van:
<https://www.rechtbanken-tribunaux.be/nl/rechtbanken-hoven/hof-van-assisen>

27. Intolaw. (2017). Hoe verloopt de strafprocedure? Geraadpleegd van:
<https://www.intolaw.be/verkeersrecht/gedagvaard/de-procedure/hoe-verloopt-de-strafprocedure#.Wglu9rpFz4g>
28. Kaderbesluit van de Raad van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (2001).
29. Marseille, A. T., de Graaf, K. J., & Smit, A. J. H. (2008). Een advocaat-generaal voor de hoogste bestuursrechters. Over de noodzaak en de vormgeving. Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht 2008, afl. 3, p. 67-76, 3, 67-76.
30. Meese, J., & Heymans, J. (2016). Potpourri II: een overzicht. Geraadpleegd van:
<http://vansteenbrugge-advocaten.be/potpourri-ii/>
31. Ministerie van Veiligheid en Justitie. (2017). U wordt verdacht van een strafbaar feit. Geraadpleegd van: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2017/03/01/u-wordt-verdacht-van-een-strafbaar-feit>
32. Moesick, K. (2013). Het Hof van Assisen: behouden of afschaffen? : Benaderd vanuit de positie van de burgerlijke partij.
33. Potpourri II: bijna geen misdaden meer voor assisen. (2015). De Standaard.
34. Rosendor, I. (2017). De gevolgen van de Potpourri II-wet op het hof van assisen: Evolutie of Revolutie?.

35. Scheirs, T. L. W. (1998). Basiswetteksten inzake strafrecht en strafprocesrecht. Antwerpen: Intersentia.
36. Schuermans, F. (2017, november). Het strafrechtelijk beleid van de minister van Justitie. Mondelinge presentatie tijdens het college van strafrechtelijk beleid, Gent.
37. Sila. (2008). Strafrecht & gerechtelijk vooronderzoek. Geraadpleegd van: <https://wetenschap.infonu.nl/recht-en-wet/9909-strafrecht-gerechtelijk-vooronderzoek.html>
38. Traest, P., Verhage, A., Vermeulen, G., Jorens, Y., Gillis, D., De Potter, T., Rozie, J., De Wolf, D., Daems, T., Magis, Y., De Bondt, W., Goossens, S., Van Puyenbroeck, L., Claes, L., Van Cauwenberghe, K., Vander Beken, T., De Nil, N., Meese, J., Deruyck, F., Waeterinckx, P., De Ruyver, B., Schuermans, F., & Geens, K. (2017). Strafrecht en strafprocesrecht : doel of middel in een veranderde samenleving?. Mechelen: Wolters Kluwer Belgium.
39. Traest, P., Vermeulen, G., & De Bondt, W., Gombeer, T., Raats, S. & Van Puyenbroeck, L. (2015). Scenario's voor een nieuwe Belgische strafprocedure: een praktijkgericht knelpuntenonderzoek. IRCP-reeks (Vol. 49). Antwerp, Portland: Maklu
40. Vandermeersch, D. (2015). *Eléments de droit pénal et de procédure pénale*. 5e éd. Bruxelles: La Charte.
41. Vandevenne, S. (2016). Economische evaluatie en remediëring van het beleid inzake gratis rechtsbijstand (Master's thesis, UHasselt).

42. Van Aken, P. (2013). Behouden of afschaffen van het Hof van Assisen : een rechtsvergelijkende studie.
43. Van den Wyngaert, C. & Vandromme, S. (2014). Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen. 9e herziene uitgave Antwerpen: Maklu.
44. Van den Wyngaert, C., & Vandromme, S. (2006). Strafrecht, strafprocesrecht en internationaal strafrecht : in hoofdlijnen. 6e uitgave Antwerpen: Maklu.
45. Van Dievel, L. (2013). Pro en contra assisen. Geraadpleegd van:
<http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/opinieblog/analyse/1.1555388#>
46. Van Quickenborne, M. (1987). Feit en recht of De rechter en de procespartijen. Brussel: Swinnen.
47. Van Wynsberge, T. (2017). [Over justitieplannen, potpourri-wetten en nieuwe wetboeken].
48. Verbruggen, F., Vanthienen, C., Spriet, B., & Verstraeten, R. (2016). Straf- en strafprocesrecht. Brugge: Die Keure.
49. Verstraeten, R., & Verbruggen, F. (2010). Straf- en strafprocesrecht. Brugge: Die Keure.
50. Verstraeten, R., & Verbruggen, F. (2013). Strafrecht en strafprocesrecht voor bachelors. 7e herziene uitgave Antwerpen: Maklu.
51. Wet tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek (1998).

52. Ziyadov, N. (2013). Choosing for juries : application and development of juries in old and new jury trial countries. Antwerpen ; Apeldoorn ; Portland: Maklu Publisher.

Bijlagen

1. Respondentenfiches

1.1. Respondent 1

Geslacht: Man

Beroepsfunctie: Advocaat

Ervaring: 27 jaar

Regio: Nieuwpoort

Contact: Dader

1.2. Respondent 2

Geslacht: Man

Beroepsfunctie: Advocaat

Ervaring: 38 jaar

Regio: Koksijde

Contact: Dader en slachtoffer

1.3. Respondent 3

Geslacht: Vrouw

Beroepsfunctie: Medewerkster slachtofferonthaal

Ervaring: 20 jaar

Regio: Dendermonde

Contact: Slachtoffer

1.4. Respondent 4

Geslacht: Vrouw

Beroepsfunctie: Justitieassistent- daderbegeleiding

Ervaring: 1,5 jaar

Regio: Veurne

Contact: Dader

1.5. Respondent 5

Geslacht: Man

Beroepsfunctie: Advocaat

Ervaring: 6 jaar

Regio: Dendermonde - Gent

Contact: Dader en slachtoffer

1.6. Respondent 6

Geslacht: Vrouw

Beroepsfunctie: Medewerkster slachtofferonthaal

Ervaring: 5 jaar

Regio: Veurne

Contact: Slachtoffer

1.7. Respondent 7

Geslacht: Vrouw

Beroepsfunctie: Medewerkster slachtofferonthaal + in het verleden ook daderbegeleiding

Ervaring: 2 jaar

Regio: Veurne

Contact: Momenteel slachtoffer, vroeger ook dader

1.8. Respondent 8

Geslacht: Man

Beroepsfunctie: Advocaat

Ervaring: 33 jaar

Regio: Gent

Contact: Dader en slachtoffer

3. Interviews

3.1. Coderingslegende interviews

Algemene info

Juridische belangen vooronderzoek

Juridische belangen procesfase

Affectieve behoeftes

Belangen en rechten algemeen

Klachten positie

Problemen assisen

Wetsvoorste

Aanbevelingen

3.2. Interviewvragen

Beste,

Ik ben Margo Ghijs en ik studeer Criminologische Wetenschappen aan de Universiteit Gent. In het kader van mijn masterproef wil ik een onderzoek voeren naar de positie en daarmee samenhangend, de belangen van de dader en het slachtoffer tijdens het verloop van de strafprocedure. Mijn uitgangspunt is om een onderzoek te voeren naar de mate waarin respectievelijk de voormalige assisenprocedure en het wetsvoorstel inzake de criminele kamers aan deze belangen voldoen en de positie van dader en slachtoffer voldoende vrijwaren. Graag had ik door middel van een aantal interviews mijn theoretische bevindingen getoetst bij personen die vanuit professioneel oogpunt vaak met dit onderwerp in contact komen. Op die manier tracht ik een concreter beeld te vormen van hoe deze thematiek zich nu in de praktijk manifesteert. Dit met oog op het formuleren van eventuele aanbevelingen naar de toekomst toe.

Alvast hartelijk bedankt voor uw medewerking!

1. Wat is uw specifieke functie?
2. Hoelang heeft uw al ervaring binnen de juridische wereld?
3. Met welke partij komt u het meeste in contact? Dader of slachtoffer?
4. Is dit een bewuste keuze?

5. Wat zijn de voornaamste juridische belangen van dader/ slachtoffer tijdens het vooronderzoek? Aan welke rechten hechten zij het meeste waarde?
6. Wat zijn de voornaamste belangen van dader/ slachtoffer tijdens de procesfase?
7. Er is niet alleen sprake van de juridisch onderbouwde belangen, maar er zijn ook nog altijd affectieve behoeftes die spelen bij zowel dader als slachtoffer. Deze hebben een meer subjectief karakter in tegenstelling tot de juridische belangen die grotendeels algemeen gelden. Heeft u hier vanuit uw positie en ervaring een zicht op? Zo ja, wat zijn de belangrijkste affectieve behoeftes die vaak naar de voorgrond treden?
8. Stroken de belangen van de diverse partijen met de rechten die ze hebben tijdens de strafprocedure?
9. Wat zijn de meest voorkomende klachten met betrekking tot hun positie tijdens het verloop van de strafprocedure?
10. Wat waren volgens u de grootste hiaten in de voormalige assisenprocedure?
11. Vond u dat er tijdens deze procedure belangen van dader/slachtoffer werden geschaad?
12. Worden er door de afschaffing van de assisenprocedure en het invoeren van het nieuwe wetsvoorstel tekort gedaan aan een aantal essentiële belangen en rechten van de betrokken partijen?

13. Vindt u dat beide partijen gelijkwaardig worden behandeld in de huidige correctionele strafprocedure?

14. Hoe staat u tegenover het wetsvoorstel inzake de criminele kamers? Zit hier potentieel in om de positie van de betrokken partijen te verbeteren?

15. Wat zou u aan het wetsvoorstel veranderen om nog meer aan de diverse juridische belangen en affectieve behoeftes tegemoet te komen?

3.3. Interview 1

I = interviewer

G = Geïnterviewde

I: Euhm..dus, euhm...wat is uw functie?

G: Mijn functie is advocaat en ik kom dagdagelijks met daders of slachtoffers in contact.

I: Ja.

G: Op kantoor

I: Ja.

G: Of op de rechtbank.

I: Ja en zowel met dader als slachtoffer of is de ene...

G: Volgens de beweging van de markt. Soms is het een keer een dader, soms is het een keer een slachtoffer.

I: Ja.

G: Ik heb geen voorkeur.

I: Gene? Ja en het is niet dat je zegt, allez het is meer dader, meer slachtoffers of is dat eigenlijk...

G: Dat, euhm...ik heb geen enkele, euhm preferentie.

I: Ja. Hoelang bent u al euhm advocaat?

G: Ik ben een advocaat sedert 91.

I: Ja. En merkt u een... euhm...allez een shift doorheen de jaren van, allez..

G: Het is wel zo dat euhm, allez sedert euhm eind de jaren 90 dat euhm dat via de Franchimont-wetgeving...

I: Uhu

G: Dat slachtoffers wel meer mondig zijn.

I: Ja.

G: Omdat ze uiteraard inzage kunnen vragen in gerechtelijke onderzoeken of andere onderzoeksadren kunnen vragen en dergelijke.

I: Uhu

G: Wat wel positief is hé.

I: Ja, uhu, tuurlijk! Mmm ja. Euhm en wat zijn de meest euhm voorkomende juridische belangen in het vooronderzoek dan, euhm dat de cliënten met jou euhm allez bespreken eigenlijk?

G: Wel in het vooronderzoek euhm de burgerlijke partij, de slachtoffers hebben graag ne keer af en toe inzage in het dossier.

I: Uhu.

G: Via artikel 61ter, strafvordering.

I: Ja.

G: En euhm de daders ja in feite ook. Kunnen ook inzage vragen in het dossier.

I: Ja.

G: En wat hebben ze graag ja dat je de toekomst zou voorspellen. Maar dat is niet gemakkelijk.

I: Ja. Ja, nee.

G: Zo niet onmogelijk, maar we proberen ergens euhm als advocaat te schetsen wat de mogelijke uitkomst zou kunnen zijn.

I: Uhu.

G: Van een proces.

I: Ja.

G: Maar zoals ge weet, recht is geen exacte wetenschap.

I: Nee

G: En soms, allez heeft het, zou men kunnen denken dat het een soort lotto, een loterij is.

I: Ja. Jaja. Das waar. En snappen de cliënten dat dan? Of..

G: We proberen dat dan laat ons zeggen in normale taal zoveel mogelijk euhm uit te leggen.

I: Ja.

G: Omdat de juridische termen niet zo evident zijn.

I: Ja, neenee.

G: Voor, voor ja leken hé.

I: Ja. Uhu. Euhm en tijdens de proces fase?

G: Wel tijdens de procesfase hebben ze eigenlijk allemaal één ding gemeen. De meeste willen er zo spoedig als mogelijk van af zijn.

I: Ja.

G: Behalve de daders die denken dat ze het kunnen laten verjaren.

I: Haha, ja.

G: Euhm wat hebben ze, waar hechten ze belang aan. Eigenlijk aan een onpartijdige, bekwame rechter.

I: Uhu, ja.

G: En dat zijn, de meeste hebben die kwalificatie.

I: Ja.

G: Er zijn natuurlijk ook anderen.

I: Ja, dat is wel euhm.. ja. Euhm er is dus niet alleen het juridische belang, maar ook de affectieve. Dusja meer naar de gevoelswaarde...

G: Uhu

I: Van euhm dader en slachtoffer. Heeft u daar een euhm zicht op?

G: Awel het is natuurlijk het recht nu is eigenlijk een soort euhm humanisering.

I: Uhu.

G: Van het eigenlijk euhm de vergeldingsgedachte eigenlijk nog altijd hé.

I: Ja.

G: Dus de burgerlijke partijen wensen eigenlijk nog altijd, zijn nog ergens een beetje gestuurd, voor de meesten toch door wraak.

I: Ja.

G: Euhm das ook de reden dat er sinds Napoleon de strafvordering in handen is gegeven in het orgaan van het openbaar ministerie dat er niet aan eigenrichting kan worden gedaan.

I: Uhu, ja.

G: Dus dat speelt zeker, zeker in assisenprocedures voelt ge dat fel dat ze...

I: Uhu

G: Eigenlijk een zo zwaar mogelijke straf willen.

I: Ja.

G: Maar ze kunnen natuurlijk geen straf vorderen. Ze kunnen natuurlijk enkel eisen...

I: Jajajaa, uhu.

G: Dat de feiten al dan niet bewezen zijn. Euhm en de affectieve behoeftes van de dader ja, er zijn denk ik beetje dat euhm dat allez dat de rechter begrip heeft voor de misstappen.

I: Ja.

G: In zover dat de dader effectief een misstap heeft begaan natuurlijk.

I: Uhu. Jaja tuurlijk.

G: Soms wordt ge vervolgd en wordt ge vrijgesproken ook hé.

I: Jajaa tuurlijk! Ja, oké. Euhm en denk je dat die belangen euhm allez relatief er wordt aan toegegeven allez tijdens de procedure of...?

G: Denk het, denk het wel ja.

I: Ja. Of zijn er nog enkele tekortkomingen dat je zegt van goh...

G: In feite, een strafprocedure, allez ik bedoel dan de terechtzitting zelf ook.

I: Uhu.

G: In principe mag iedereen zijn zegje doen hé.

I: Ja, das waar.

G: Zolang dat men beleefd blijft, euhm hoffelijk.

I: Ja.

G: Kan men zelf of via zijn advocaat, mondeling, schriftelijk alles ventileren die men passend, nuttig en nodig acht.

I: Uhu

G: Dus ja, ik bedoel..

I: En denk je dat de rechter daar in alle procedures evenveel aandacht en rekening mee houdt met die..

G: Awel, het is natuurlijk wel een tendens dat we soms ne keer vaststellen dat we allez in het strafrecht dat euhm wordt vermoed van onschuldig te zijn tot dat het tegendeel bewezen is hé.

I: Uhu, jaja.

G: Maar, allez onder euhm wellicht angelsaksische invloed.

I: Uhu.

G: Stellen we soms nog een keer vast dat de betichte soms zijn onschuld moet bewijzen, wat eigenlijk niet kan.

I: Ja.

G: En niet mag. Zeker in zedenzaken.

I: Uhu.

G: Weegt de slinger, allez slaagt de slinger ne keer door naar de andere kant.

I: Ja.

G: En allez fin, ik ga geen slecht euhm..

I: Neeneenee

G: Praten over magistraten maar we stellen ook vast, ik wil niet discriminerend zijn, maar als ge ne zedenzaak moet pleiten voor een rechtbank die euhm bestaat uit vrouwen in plaats van uit mannen, is het toch een beetje. Denk ik een beetje meer subjectief gevoel aan..

I: Ja.

G: De orde. En voor een dader is dat niet echt een euhmm..

I: Ja, niet echt handig

G: Rooskleurige situatie.

I: Nee. En heb je al daders die dan eigenlijk vragen voor een andere rechter omwille van die...

G: Wel het is te zeggen, bon, allez een rechter moet ook onpartijdig en euhm objectief zijn. Als ge natuurlijk kunt vaststellen op de zitting dat ge daar afgekapt wordt door een rechter of..

I: Uhu, ja.

G: Mogelijks verweten. Dat hij zich op een onnodig agressieve wijze opstelt.

I: Uhu.

G: Bon, daar heeft het gerechtelijk wetboek ook een oplossing voor. Dat is de wraking hé.

I: Ja.

G: Dat ze kunnen...

I: Ja, inderdaad!

G: Wraking indienen en dan..

I: Uhu.

G: Euhm ja is het, is dat probleem ook opgelost hé.

I: Ja, uhu. Euhm en wat zijn de meest voorkomende klachten euhm van zowel dader als slachtoffer euhm tijdens de strafprocedure eigenlijk? Dus om ja met die rechter, maar nog andere zaken eventueel?

G: Naargelang het een burgerlijke partij is of een of een dader. Een al te repressieve of permissieve rechter.

I: Ja.

G: Wat er ook storend is soms is dat de beroepsmagistraat, dat is een professioneel van het recht die gaat daar los door.

I: Uhu.

G: En heeft soms ook niet veel tijd voor een zaak.

I: Ja.

G: En alle heeft ook niet veel tijd om die mensen daar eigenlijk euhm soms oeverloos hun zeg te laten doen hé.

I: Uhu, ja.

G: Ze worden dan soms een keer afgekapt.

I: Ja.

G: En dat vinden ze dan niet leuk hé.

I: Ja, uhu. En merk je verschil tussen de verschillende soorten procedures dus bijvoorbeeld voor de correctionele of voor assisen dan eventueel?

G: Wel in assisen heb je natuurlijk wel een zee van tijd.

I: Ja.

G: In vergelijking met een procedure voor de correctionele rechtbank hé.

I: Uhu.

G: Omdat alles mondeling gebeurt en dat in feite, ja bon het moet mondeling gebeuren, want alles moet in feite, alle getuigen moeten opnieuw hun verhaal vertellen.

I: Jaja.

G: De onderzoekers, de onderzoeksrechter, de experten euhm noem maar op.

I: Uhu.

G: Wat dat natuurlijk ondenkbaar is in het kader van euhm de correctionele afhandeling.

I: Ja, uhu. Ja, euhm. En wat, omwille van die assisenprocedure dan. Wat zijn volgens jou de grootste alle heikelpunten? En ja fouten eigenlijk met betrekking..

G: Het probleem met assisen is in feite dat er geen beroepsmogelijkheid is.

I: Ja.

G: Dus die, nog ne keer recht is geen exacte wetenschap.

I: Uhu.

G: Er zijn vast en zeker assisenuitspraken die niet, eigenlijk niet kloppen. En die mogelijks als er beroep was mogelijk geweest euhm dat er waarschijnlijk een heel ander verdict uit de bus zou zijn gekomen.

I: Ja.

G: Twee dat is ook een zegen en een vloek, de lange procesduur. Er is specifiek omwille van het euhm het mondelinge karakter van dergelijke procedure.

I: Uhu.

G: Anderzijds is er wel een positief punt aan die lange duur. Dat merken we toch aan de allez de familie, de slachtoffers of de familie van de slachtoffers.

I: Uhu.

G: Allez er zo in slagen om de trauma's te verwerken in feite.

I: Ahja, ja. En voor de dader, is dat dan niet...werkt dat niet averechts omdat dat zolang aansleept?

G: Wel het is natuurlijk niet bepaald een pretje om daar in de beklagden bank te zitten. Soms een week, twee weken of langer.

I: Uhu.

G: Euhm, maar anderzijds is het ook ergens vruchtbaar omdat er toch af en toe ne keer vastgesteld wordt dat ne dader dan plots bekent.

I: Ja, uhu.

G: Waarschijnlijk ook een gevoel van opluchting dan.

I: Uhu, ja.

G: Soms worden ze zo in het nauw gedreven door gerichte vragen van de rechtbank of van.

I: Ja.

G: Van de burgerlijke partijen dat ze, ja geen uitweg meer zien.

I: Uhu.

G: En dan bekennen ze. Dat is dan voor sommigen een opluchting.

I: Ja, uhu. Euhm en vind je dat in die procedure bepaalde belangen of rechten eigenlijk ja werden geschaad of euhm..

G: Wel ja het recht op hoger beroep hé!

I: Ja.

G: Het recht op hoger beroep, anders op zich niet echt euhm.

I: Anders niet

G: Je kunt eigenlijk alles zeggen, vragen of doen. Allez in een normale procedure toch.

I: Ja, uhu. Euhm en denk je dat er door die afschaffing allez het voorstel tot afschaffing en dan het nieuwe wetsvoorstel van criminele kamers. Denk je dat er daar euhm bepaalde rechten allez verloren zullen gaan?

G: Wel, waarom komen die criminele kamers er? Omdat men zoals steeds op justitie probeert te besparen hé!

I: Ja.

G: De lange duur van de processen.

I: Uhu.

G: De lange allez het feit dat er drie magistraten eigenlijk en dan nog een lid van het openbaar ministerie eigenlijk gedurende weken onbeschikbaar zijn voor normaal werk.

I: Ja.

G: Tuurlijk ja, het onderzoek ter terechtzitting kan natuurlijk korter zijn.

I: Ja.

G: Maar bon, allez voor sommige zaken is het misschien onnodig om zo lang uit te trekken.

I: Jaja.

G: Voor andere wel.

I: Uhu.

G: Je kunt er moeilijk euhm.

I: Ja.

G: Opnieuw omdat het recht geen exacte wetenschap is, daar een vaste lijn in trekken hé.

I: Ja, het is dat. Uhu, ja.

G: Maar euhm ja. Wat er ook wel belangrijk is natuurlijk en behalve een grondswetswijziging is dat voor criminele zaken dat er nog altijd een jury nodig is hé.

I: Ja.

G: Allez, opgericht is in feite.

I: Ja, das waar.

G: Maar we stellen ook een, allez verschuiving vast van toch voor dat wetsontwerp criminele kamers. Vroeger was het zo dat de jury alleen besliste over de schuldvraag.

I: Uhu, ja.

G: We hebben een tweede fase gehad dat in feite de beroepsmagistraten ook samen beraadslaagden met de jury over de schuldvraag.

I: Uhu.

G: En de jury is er in principe gekomen euhm in de tijd van Napoleon.

I: Uhu.

G: Bonaparte. Als een soort reactie van les peuples, het volk op eigenlijk de koninklijke rechtsspraak die toen hé, voor de franse revolutie eerst en die nogal gekleurd was.

I: Uhu.

G: Pro de hoogste standen hé.

I: Ja. Ja.

G: Dus men heeft het volk meer inspraak willen geven.

I: Uhu.

G: Dus schreeft men dat terug. Ik denk dat dat ergens normaal is. De geschiedenis vertoont altijd slingerbewegingen.

I: Ja.

G: Ik ben er van overtuigd dat binnen X jaar, het zal waarschijnlijk voor mijn kleinkinderen zijn, toch opnieuw het tegenovergestelde zal, zullen zien.

I: Ja, uhu. Euhm vind u dat alletwee de partijen, dus zowel dader als slachtoffer euhm gelijkwaardig worden behandeld in de correctionele procedure en ja is dat ook wel noodzakelijk in feite?

G: Wel gelijkwaardig, allez ze kunnen. Ze hebben in feite gelijkwaardige behandeling, maar wat we nooit mogen vergeten is dat er in feite een vermoeden van onschuld is. Dus eigenlijk een beklaagde heeft een voetje voor.

I: Uhu.

G: Hij moet in feite volgens ons huidig recht.

I: Niet echt.

G: Zijn onschuld niet bewijzen.

I: Ja.

G: Het is eigenlijk het openbaar ministerie en de burgerlijke partij die moeten bewijzen voorleggen.

I: Uhu.

G: Tuurlijk als beklagde moogt ge alle middelen, gerechtsmiddelen of euhm zaken naar voor schuiven die uw verdediging dienen.

I: Uhu.

G: En er kan daar geen kritiek op worden uitgeoefend, want iedereen oefent zijn verdediging uit op de wijze die hij het best en nuttig vindt.

I: Ja.

G: Dus allez. Er zijn soms bepaalde magistraten die zeggen, bon wat is dat voor een manier voor u te verdedigen? Nu als dat in laatste aanleg is en dat komt voor Cassatie, dan wordt dat verbroken omdat iedereen het recht heeft om zijn eigen verdedigingswijze uit te pikken.

I: Uhu, ja. Euhm en hoe staat u persoonlijk ten opzichte van het wetsvoorstel? Vind u dat een goeie zaak of bent u toch nog eerder voor de klassieke assisen?

G: Budgettair begrijp ik het perfect.

I: Uhu.

G: Euhm er zijn pro en contra's. Het gaat vlugger gaan.

I: Ja.

G: Je gaat er ook rapper van af zijn als dader.

I: Uhu.

G: Euhm en ook als burgerlijke partij. Nadeel is dan natuurlijk dat ge als ge met twijfelgevallen zit. Twijfel moet altijd ten voordele van de verdachte spelen, maar die twijfel denk ik zal meer, soms meer, nog meer ten goede komen aan de verdachte bij een euhm lekenjury.

I: Ja.

G: Het omgekeerde is ook mogelijk hé. Dat een beroepsrechter zou kunnen zeggen van ja maarja ik zie hier niets allez honderd procent schuld in, in die zaak. Ik spreek en print.

I: Ja.

G: Terwijl dat een jury die een beetje beïnvloedt wordt door een of andere advocaat.

I: Uhu.

G: Die zegt van ja we gaan hem toch veroordelen. Zoals dat fameus proces Clottemans van een aantal jaar geleden.

I: Ja, inderdaad!

G: Dat was zo een beetje ja.

I: Dubbel.

G: Beetje dubieus, mar bon.

I: Uhu.

G: Euhm de rechter heeft altijd gelijk zegt men hé.

I: Ja.

G: Euhm bon die vluiggere rechtsgang gaat natuurlijk ook allez zoals ik al aanhaalde. Dat is een beetje het spiegelbeeld dan van een assisenprocedure.

I: Uhu.

G: Minder verwerkingsmogelijkheden voor de euhm burgerlijke partijen. Dat ze niet zo kunnen meeleven met die procedure, het gaat veel vlugger.

I: Ja.

G: Ja euhm, maar bon allez ik vind dat euhm dat de juryrechtspraak zijn meritis heeft.

I: Ja.

G: En dat we nog altijd het idee of de gedachte koesteren dat we kinderen zijn van de revolutie.

I: Ja. Uhu, ja. En zijn er dingen dat jij nog allez zou veranderen aan dat wetsvoorstel of euhm.

G: Wel pff, drie plus vier is zeven hé. Euhm het zou misschien beter drie plus acht zijn, omdat de impact van de beroepsrechters dan op de leken, allez op de leken in feite minder euhm belangrijk zal zijn hé.

I: Ja.

G: Natuurlijk ja, als ge er acht pakt, dan zijt ge ook niet meer ver af van twaalf hé.

I: Das waar.

G: En als je er acht pakt of vier, dan ga je er altijd een paar in reserve moeten hebben voor als er één ziek is.

I: Jaja.

G: Of geen goesting meer heeft om te komen.

I: Ja, dat is waar.

G: Dus euhm...maar bon de toverformule bestaat niet hé.

I: Nee, jammer genoeg! Nee, dat is waar. Voila, oké.

G: Allez, veel succes!

I: Ja, dankuwel alleszins.

3.4. Interview 2

I= interviewer

G= geïnterviewde

I: Ja, euhm wat is uw specifieke functie? En euhm op welke manier kom je met dader en slachtoffer in contact?

G: Ja, ik ben advocaat.

I: Uhu

G: En euhm bon ik kom vanuit mijn hoedanigheid met de twee partijen in aanraking natuurlijk.

Zowel voor de slachtoffers als voor de dader. Beiden.

I: Ja. En geen euhm, allez niet meer dader, meer slachtoffer?

G: Meer slachtoffer, waarom euhm omdat ik zelf in mijn kantoor geen pro deo-dossiers meer aanvaardt.

I: Ja

G: Waardoor je automatisch een deel van de euhm daders niet kunt verdedigen in het kader dan van niet-pro deo.

I: Uhu.

G: Waar dat slachtoffers dikwijls in het kader van de rechtsbijstand een advocaat krijgen. Dat is wel een verschil.

I: Ja.

I: Euhm hoelang heeft u ervaring?

G: 38 jaar, ik durf het bijna niet zeggen.

I: En merkt u tijdens die jaren een verandering of een shift in euhm soort daders en slachtoffers?

G: Euhm het is veel veranderd hé. Het is euhm vroeger vervolgde men in een klein arrondissement, het is hier een klein arrondissement, vervolgde men systematisch alles. Nu wordt er veel meer geseponneerd dus.

I: Ja.

G: Euhm plus er worden in West-Vlaanderen ook bepaalde richtlijnen opgelegd voor gans West-Vlaanderen waardoor er een bepaalde gelijklopende vervolgpolicy is in de vier arrondissementen waar vroeger iedere procureur zijn eigen goesting deed.

I: Uhu.

G: Het is dan ook belangrijk hé, specialisten van stedenbouw, inbreuken op stedenbouw worden dan bijvoorbeeld door het parket van Kortrijk beheerd. Computercriminaliteit wordt door Brugge beheerd dus u begrijpt, het wordt veel meer gespecialiseerd. Dat is al een grote verandering. Vroeger was alles..

I: Alles in één.

G: Voilà! Dus dat is wel een grote verandering plus na de zaak Dutroux euhm is er ook heel veel veranderd wat vervolgingsbeleid betreft. Wat zedendelicten betreft is men veel strenger geworden, veel strenger.

I: Uhu.

G: Waar dat vroeger het een beetje een 'laissez-passez'-situatie was, nu is het veel strenger geworden. Dat is iets wat ook zeer opvallend is. Ook de rol die euhm die ja die veranderd is van het slachtoffer die tijdens het onderzoek zeggenschap heeft.

I: Ja.

G: Want vroeger het totale geheim van het onderzoek was een basisprincipe.

I: Uhu.

G: Niemand kon daar zijn neus in steken als slachtoffer. Je moest gij wachten tot dat je bericht kreeg van de Procureur des Konings dat het dossier beëindigd was voor dat je inzage had in het dossier.

I: Uhu.

G: Nu heb je middelen die de wet voorzien heeft om toch als slachtoffer toch een beetje meer betrokken te raken bij het onderzoek hé.

I: Ja, uhu. Inderdaad. Euhm en wat zijn de voornaamste juridische belangen van dader en slachtoffer euhm tijdens de procesfase?

G: Als het voor de rechtbank komt?

I: Ja. Ah nee tijdens het vooronderzoek eerst.

G: Ah voordien?

I: Ja.

G: De Salduz is een grote verandering hé. De salduz-wetgeving.

I: De salduz ja.

G: Ook nieuw hé of toch relatief nieuw. Iedereen vindt dat nu normaal, maar het heeft geduurd tot dat België veroordeeld is geweest hé in de salduz-zaak.

I: Ja, inderdaad.

G: Enfin België is niet alleen veroordeeld geweest, de Turken zijn eerst veroordeeld geweest dacht ik hé?

I: Ah ja, ja inderdaad.

G: Turkije was eerst veroordeeld, want Salduz is een turk hé.

I: Ja juist.

G: Turkije is eerst veroordeeld geweest en België is dan gevolgd. En nu bon mogen wij regelmatig mee op visite bij de politie voor dat verhoor. Wat vroeger verboden was.

I: Ja.

G: Wij keken naar die Amerikaans feuilletons en dat zijn feuilletons waar dat advocaten altijd erbij zaten.

I: Uhu.

G: Ook niet veel mochten zeggen, maar ze waren er ook bij.

I: Uhu.

G: En nu bon ja nu zijn wij ook bij een gans pak ondervragingen aanwezig hé.

I: En gebeurt dat regelmatig of?

G: Ja, dat gebeurt regelmatig.

I: Ja.

G: Kijk we moeten vrijdag bijvoorbeeld naar Middelkerke.

I: Uhu.

G: Euhm dat gebeurt heel regelmatig. Ook zeer veel in het kader van, in het pro-deo-circuit nog meer hé.

I: Ja.

G: Dus er is ,ieder arrondissement heeft een dienst. Dus altijd iemand die een telefoon bij hem heeft.

I: Jaja.

G: Waar dat hij kan opgebeld worden. Dat is een gans circuit. Kan die mens niet bereikt worden, dan is er een systeem dat je desnoods van Dendermonde één kunt gaan halen hé.

I: Uhu, ja.

G: Dus dat is een grote verandering hé. Dat je aanwezig bent voor het slachtoffer of voor de eventuele euhm het niet voor het slachtoffer hé. Voor de eventuele dader, de eventuele dader kan zijn advocaat bellen.

I: Uhu.

G: Die zijn rol redelijk passief is.

I: Ja.

G: Je moogt niet inkomen, tussenkomen, maar euhm het is een zekerheid dat er niets op papier gezet wordt die niet klopt, want één van de kritieken was vroeger altijd: 'Men schrijft euhm of ik heb dat zo niet verklaard.'. Hoeveel keer dat ik dat vroeger niet gehoord heb van 'Moh ik heb da ezo ni gezeid!'. Maar je hebt wel getekend!

I: Jaja.

G: Als ge daar onder stoom en stress staat en ge zijt da niet gewoon.

I: Uhu.

G: En er zijn daar een paar mannen van de recherche die daar een beetje het handje van weg hebben om daar euhm de zaak naar hun hand te zetten.

I: Uhu, inderdaad!

G: Als er een advocaat bij is gaan ze dat niet lappen hé. Je moet wakker zijn, je hoort het.

I: Ja.

G: En als er iets op staat wat je niet gezegd hebt, gaat het niet getekend worden.

I: Maar als advocaat mag je niet tussenkomen?

G: Nee, niet echt. Soms vragen wij een break.

I: Ja.

G: Je mag een break vragen onder vier ogen apart.

I: Uhu.

G: Euhm als hij aangehouden is, gearresteerd is, moet je euhm moet je mee in de cel eigenlijk voor de, om onder vier ogen te spreken. En dan de euhm maar je mag niet beginnen in zijn plaats te antwoorden bijvoorbeeld hé.

I: Ah

G: Dat is niet de bedoeling hé.

I: Uhu, nee.

G: Je moet gewoon kijken. Eigenlijk is de filosofie dat je die geruststelt of die vrouw geruststelt en dat hetgene dat op papier staat eigenlijk hetgene is dat verklaard is.

I: Ja, uhu.

G: Dat is eigenlijk het belangrijkste.

I: Dat is waar!

G: En dat hij geen zwijgrecht, als hij vindt dat hij moet zwijgen dan zwijgt hij hé. Alhoewel dat er af en toe wel de rekening kan gepresenteerd worden op de rechtbank.

I: Ja, dat is eigenlijk niet zo slim hé.

G: Niet verstandig!

I: Nee. Euhm en wat zijn de voornaamste belangen in de procesfase? Dus voor de rechtbank dan.

G: Dat hangt er van af wat dat ge als belang beschouwt hé.

I: Euhm ja er is een onderscheid tussen de juridische belangen, dus juridisch onderbouwd en dan de affectieve belangen.

G: Ja.

I: Dusja meer met de gevoelens.

G: Het is te zien aan welke kant dat je staat. Als je aan de kant van de dader staat is het juridische belang is maken dat er euhm dat je vrijspraak bekommt. Dat er mogelijkheid is of dat de straf zo minimaal is als er geen vrijspraak mogelijk is. Dat is het juridische belang.

I: Uhu.

G: Maar als mens zijt ge ook, de emotionele kant.

I: Ja.

G: Zeer belangrijk dat ge daar zijt, want je komt gij daar in een wereldvreemde situatie terecht.

I: Ja.

G: Je kent gij die wereld niet van justitie.

I: Uhu.

G: Het zitten daar journalisten, het zit daar publiek, er zitten daar magistraten. Je zijt gij een beetje de man die er voor zorgt dat ze toch een beetje op hun gemak zijn hé.

I: Ja.

G: Dat ze toch iemand hebben op wie ze kunnen leunen.

I: Uhu.

G: Dat is van groot belang hé.

I: Ja, tuurlijk!

G: Want bon ze voelen zich dan niet alleen hé.

I: Ja, uhu. Ja, dat is wel.

G: Als je de eerste keer naar de rechtbank gaat, dat betekent iets in je leven hé.

I: Jaja, sowieso.

G: En iedereen kan het tegen komen hé. Vooral nu met die politiezaken systematisch, waar dat meer en meer publiciteit wordt voor gemaakt. Dus euhm iemand die geïntoxiceerd wordt en voor de politierechtbank moet gaan voor de eerste keer.

I: Ja.

G: Euhm als de advocaat erbij is dan voelen ze zich toch een stuk beter hé, want.

I: Ja, tuurlijk!

G: Dat is de emotionele kant. Ook van het slachtoffer hé! Als het slachtoffer op voorhand euhm naar een advocaat gaat en zegt: ‘Kijk, juridisch wat moeten wij hier vragen? Wat kunnen wij hier vragen? Hoe gaat dat?’. Is dat euhm gaat dat over een euhm verkeersongeval, dan kun je gemakkelijk cijfers op papier geven. Dat zijn barema’s.

I: Ja.

G: Gaat het over slagen en verwondingen bon dat gaat ook over percentages en al de technische percentages zoals de validiteit bijvoorbeeld.

I: Uhu.

G: Maar ook euhm gelijk voor zedendelicten kunt gij vragen dat er iemand bijvoorbeeld een therapie euhm dat zij een psychiatrische behandeling daarvoor ondergaan.

I: Ja.

G: Dat je een cijfer krijgt, dat dat opgevolgd wordt, dat voorbehoud wordt voor gemaakt, dat er een expert wordt aangesteld.

I: Uhu.

G: Dus die mensen, het slachtoffer heeft de advocaat meer nodig voor euhm te kijken wat kan ik doen en wat kan ik vragen?

I: Ja.

G: En ook de emotionele kant natuurlijk hé.

I: Ja.

G: Als ge daar geconfronteerd wordt met uw slachtoffer, het hangt er natuurlijk van af over wat het gaat.

I: Tuurlijk!

G: Maar als je geconfronteerd wordt met het slachtoffer dat is toch bon voor sommige mensen heel moeilijk. En daar speelt de rol van advocaat als buffer ook hé.

I: Uhu. Jaja, dat is waar.

G: En het is ongeveer dat hé?

I: Jaja. En euhm vind je dat er in de euhm huidige procedures de rechten van beide partijen eigenlijk allez relatief ja wordt eraan toegegeven?

G: Ik denk dat euhm er veel verbeterd is door Salduz. Dat er veel verbeterd is door eigenlijk al die, die, die zaken die nog niet voor de rechtbank komen, die strafbemiddeling en allemaal.

I: Uhu.

G: Dat dat allemaal zaken toch meer nuance leggen, die de zaken toch meer nuanceren.

I: Ja.

G: De fundamenteelste kritiek dat ik heb is dat er veel te veel geseponeerd wordt.

I: Ja.

G: Men gaat er soms te licht over en niet dat men vindt dat het niet bewezen is, maar om puur financiële euhm praktische redenen.

I: Ja.

G: Dat vind ik is een heel groot verschil met vroeger.

I: Uhu, maar is dat ook niet omdat er gewoon meer wordt aangegeven enzo?

G: Dat is één van de redenen, maar de hoofdreden is volgens mij dat men instructies krijgt van het parket generaal om de belangrijkste zaken correctioneel te laten vervolgen en de andere zaken, omdat ze centen tekort hebben hé.

I: Ja.

G: Het is allemaal een beetje... Geens al zijn maatregelen zijn centen-regelingen hé.

I: Dat is waar ja.

G: Minder rechtbanken, minder zittingen, minder euhm meer bemiddeling.

I: Uhu.

G: Allemaal minder naar de rechtbank moeten gaan omdat het minder zou kosten. Bon ik heb daar principieel niets op tegen dat er bemiddeld wordt, maar het mag niet alleen dat zijn hé.

I: Ja, dat is euhm.

G: Daar heb ik een beetje problemen mee. Iedere maatregel dat hij neemt, is gewoon om minder naar de rechtbank te moeten gaan. De rolrechten zijn verhoogd, de btw is er gekomen op de advocaten. Dat is allemaal om de mensen van de rechtbanken weg te jagen.

I: Ja.

G: Het zijn de deze die afzien hoor.

I: Ja, dat kan ik geloven ja.

G: Het is euhm het zat in de Knack van vorige week een gans artikel, heb je het gezien?

I: Nee, ik heb het niet gezien.

G: Over de advocaten en de armoedegrens.

I: Ah

G: Dus euhm enfin dat doet er nu niet toe.

I: Ja, maarja.

G: Natuurlijk er zijn teveel advocaten, maar er zijn ook teveel, ze doen al vanalles zodat je niet naar de rechtbank zou gaan hé.

I: Ahja, ja.

G: Die stagiaires, het is geen cadeau meer hoor nu.

I: Ja, dat kan ik geloven ja.

G: Zeg een keer!

I: Euhm, wacht hé. Ja. Euhm wat zijn de meest allez voorkomende klachten euhm met betrekking tot hun positie binnen de volledige procedure? Dus zowel dader als slachtoffer.

G: Dat het te lang duurt tegen dat het voor komt.

I: Ja.

G: Dat is de grootste kritiek.

I: En ook euhm de lengte van de zitting zelf?

G: Nee, dat valt nog mee.

I: Nee.

G: Dat valt nog mee. Hetgene die het meeste kritiek is van waarom moet dat allemaal zo lang duren tegen dat het voor komt? Dus je leeft in onzekerheid hé.

I: Ja.

G: Bon, je moet nu rekenen bijvoorbeeld voor politiezaken. Een zaak van euhm het is bijna veertien maand later tegen dat het voor komt, dat is lang hé.

I: Dat is heel lang!

G: En als je nog echt correctionele zaken hebt die een beetje ingewikkelder zijn, dat kan gemakkelijk twee jaar zijn hé. Als je zit met een procedure met raadkamer en allemaal.

I: Uhu.

G: Gerechtelijk onderzoek, de raadkamer, verwijzing.

I: Ja inderdaad!

G: Men spreekt ook van dat af te schaffen hé.

I: Ja, inderdaad! Maar voor de dader is dat toch af en toe positief? Voor de verjaring.

G: Dat is voor de dader positief omdat hij de periode ertussen kan bewijzen dat hij zich herpakt heeft, dat hij op goeie weg is, dat hij werk gevonden heeft, dat hij geen drugs meer neemt,... Dus zo'n situaties hé. Wij hebben dikwijls euhm drugserelateerde feiten.

I: Uhu.

G: Dat is hetgeen dat zeer veel voorkomt hier in de streek.

I: Ja.

G: Euhm als iemand bij mij komt in het begin dat hij aangehouden is geweest of dat er een onderzoek geopend is tegen hem, dan zeg ik altijd: 'Kijk het zal redelijk lang duren voor dat het voorkomt. Zorg dat je om de zoveel maand bij de dokter urine-onderzoek doet en dat je negatief bent.'. Als je dan een jaar of twee jaar later voor komt en je kan tonen dat je al twee jaar clean bent.

I: Ja.

G: Gaan ze je totaal anders behandelen of dat je, of dat je.

I: Of dat je nog altijd ja. Euhm wat vind u de grootste problemen eigenlijk met assisen?

G: Bedoelt ge als advocaat of in het algemeen?

I: In het algemeen eigenlijk.

G: Waarom heeft men assisen willen afschaffen? Omdat het te duur is hé.

I: Ja.

G: Een assisenzaak is eigenlijk een procedure waarbij alles volledig mondeling is. In feite moet ge daar, dat strafdossier moet van a tot z voor een euhm voor een lekenjury behandeld worden alsof ze het nog nooit gelezen hebben.

I: Ja.

G: Wij hebben het strafdossier, wij lezen het strafdossier op voorhand hé.

I: Uhu.

G: Dus die mensen zitten daar en ze hebben nog niets gezien.

I: Nee.

G: Dus moet ge van a tot z al hetgene dat in het dossier staat in principe kunnen horen. Maar dat is niet meer van onze tijd natuurlijk en het is heel duur. Euhm en de reden waarom men dat afgeschaft heeft is ja de kostprijs. Ook de duur van de procedure. Die procedures duren allemaal een week minstens hé. Je hebt er die twee, drie, vier weken duren.

I: Jaja, inderdaad.

G: Ja bon, het voordeel van een assisenzaak is natuurlijk men denkt altijd: 'Het zijn geen juristen, gaan ze het wel kunnen?' Maar je kan niet geloven hoe nuchter en hoe slim de mensen zijn dus.

I: Maar laten ze zich niet teveel beïnvloeden?

G: Ja.

I: Allez door beroepsmagistraten.

G: Ja, maar voor de schuldvraag was dat vroeger zo dat die magistraat daar niet bij was hé.

I: Uhu.

G: Behalve als het spande, weet je wel. Ik weet niet juist hoe dat zit dat stemgedrag, ben het al vergeten, maar.

I: Ja.

G: Als het een flagrante zaak was, dan was die magistraat daar niet bij hé.

I: Ja.

G: Het was maar met de strafmaat dat hij erbij was vroeger.

I: Uhu.

G: Nu zit hij er wel bij, allez dacht ik hé.

I: Ja nu wel, dat is veranderd.

G: Nu zit hij er wel bij hé. Maar euhm ja dat kan natuurlijk hé.

I: Ja.

G: Vroeger had ge zo van die, zijn er nog zo van die onweerstaanbare drangen geweest met vrijspraak, dat je zegt hoe is dat nu in godsnaam mogelijk?

I: Ja.

G: En dat willen ze absoluut vermijden met die beroepsmagistraat erbij ga je dat niet tegenkomen.

I: Nee, tuurlijk!

G: Dat moet kunnen hé.

I: Uhu, dat is waar, ja.

G: Onweerstaanbare drang is een, is, is, is een juridisch begrip, maar dat is eigenlijk ja. Dat is voelen hé!

I: Dat is subjectief hé.

G: Ja.

I: Ja.

G: Nu die assisen, ik heb er drie gedaan euhm. Dat was één keer voor veertien dagen. Dat was verschrikkelijk zwaar voor het bureau, want dat zijn, we zijn hier maar met twee of met drie soms.

I: Uhu.

G: Maar als je hier euhm fan zijt ge veertien dagen spoorloos hé. En je komt 's avonds om zeven hier toe, je zijt gij van de kaart.

I: Ja.

G: Euhm het is daarom dat je meer en meer bureaus hebt die zich specialiseren in assisenzaken waar dat er verschillende zijn. Als je gij alleen assisenzaken doet, dan je niets anders meer doen praktisch hé.

I: Ja.

G: Tegen dat je het dossier gelezen hebt.

I: Uhu, ja!

G: Je moet gij rekenen dat je daar twee, drie maand op voorhand iedere avond voor dat je gaat gaan slapen in plaats van een boek te lezen in je dossier snuistert hé.

I: Amai.

G: En samenvattingen maakt hé. Dat zijn een berg dossiers.

I: Uhu.

G: Het zit daar vanalles in hé. Het zit daar de feiten, de feit gerelateerde elementen in, maar het zit daar ook, ze doen daar een maatschappelijk onderzoek van het verleden.

I: Uhu.

G: Van de daders. Als het vier daders zijn, dan moet je het vier keer lezen.

I: Ja amai.

G: Er zitten daar expertiseverslagen in van ballistiek, het zitten daar expertiseverslagen in van psychiaters.

I: Uhu.

G: Die het allemaal afschrijven van elkaar maar how.

I: Ja.

G: Euhm das ook zo iet, maar goed.

I: Uhu.

G: We gaan best niet over psychiaters beginnen. En het voordeel is ze willen dat ja ze willen dat, behalve de exceptionele dossiers, willen ze dat niet meer naar assisen sturen. Omdat ze vinden dat dat euhm omslachtig is hé.

I: Ja.

G: Dat is de beroepsmagistraten die het zeggen hé.

I: Uhu, ja.

G: Ze gaan natuurlijk minder show verkopen hé.

I: Ja, dat is minder hé. Dat is waar.

G: Anders in de jury kan je natuurlijk nog een keer je toverdoos bovenhalen hé.

I: Ja.

G: Maar West-Vlamingen zijn nuchter.

I: Ja?

G: Als je tegen Kris Vincke spreekt hé. En je pleit in het stad in Antwerpen of in Brussel of je pleit in West-Vlaanderen. Een West-Vlaming is een nuchtere, je gaat hem geen foefjes wijsmaken. Het wordt zo tussen advocaten gezegd dat ze liever pleiten in het Brabantse en het Antwerpse.

I: Omdat dat meer euhm.

G: Ja, dat is euhm. Wij zijn nuchtere West-Vlamingen hé, wij gaan ons niet laten om de tuin leiden hé.

I: Nee, nee, dat is waar! Euhm en vind je dat er in die procedure ook alle rechten worden geschaad?

G: In de assisenzaken?

I: Ja.

G: Door de pers.

I: Ja.

G: Niet van de magistraten, alle de magistraten trachten de sereniteit te bewaren. Meestal. Hier en daar een uitzondering, maar meestal wordt de sereniteit bewaard. Die juryleden ja de die, dat is passief, dat luistert. De getuigen zijn wat ze waard zijn. Je moogt gij alle vragen dat ge stelt. In feite wordt er zeer objectief, kunt ge zeer objectief een procedure voeren. Maar wat er mij fundamenteel tegensteekt en bij de meeste advocaten, is dat er bij een serieus dossier weken op voorhand al in de gazette. Je bent al veroordeeld voor het voor assisen komt.

I: Dat is waar.

G: Ik bedoel daarmee, dat is de macht van de media is enorm geworden. Dat is niet meer te vergelijken bij 35 jaar geleden. Euhm en dat is iets waar men moeilijk tegenop kan. En daar worden de rechten geschonden hé.

I: Ja.

G: Niet alleen in de assisenprocedure, maar in alle dossiers.

I: In alle ja.

G: Ook al als je niet voor moet komen hé. Je wordt aangehouden, je wordt al zwartgemaakt, je zijt al veroordeeld en je moet nog voor komen. Het vermoeden van onschuld waar is dat?

I: Dat is waar ja, uhu. En privacy ook.

G: Ja hé. Nul hé.

I: Ja.

G: Nul hé!

I: Ja.

G: En achteraf als er daar niets van komt, zegt dat maar een keer hoor: 'Kheb in de gazette gestaan, maar er is niets van gekomen!'.

I: Ja.

G: Waar er rook is, is er vuur zeggen ze en dat is nochtans geen waar hé!

I: Ja, nee.

G: Ik ken nu nog mensen, redelijk veel mensen die in voorhechtenis hebben gezeten en nadien vrijgesproken zijn geweest. Die vrijspraak staat dan zoveel in de gazette, maar als ze aangehouden zijn geweest dan staat dat zo in de gazette. *(doet tekens met handen)*

I: Dan is het een hele, ja.

G: Dat is hetgene dat de meeste advocaten tegensteekt, die media!

I: Uhu.

G: Dat is euhm meer en meer riooljournalistiek ook hé. Die niet luisteren naar hetgene er gezegd wordt, maar die hun eigen mening hebben. Die zeggen we gaan wij een keer proces maken.

I: Ja.

G: Dat is niet de bedoeling hé. Een journalist moet, mag hun mening hebben uiteraard, maar is in eerste instantie een verslaggever.

I: Uhu.

G: Het staat er letterlijk. Verslagen maken, hij maakt verslag.

I: Ja.

G: Dat is niet wat er gebeurt.

I: En is dat verergerd met de jaren?

G: Ja gij, maar ja gij! Het feit dat ze hebben beginnen televisieopnames doen in de zittingszaal, vroeger mocht dat niet!

I: Ah.

G: En dat is een 20 jaar geleden, 25 jaar geleden begonnen als VTM opgekomen is, die veel agressiever was. VRT vroeger was veel serene.

I: Uhu, ja.

G: Nu zijn er zoveel zenders. Gelijk verleden week die procedure in Brussel. Ik ben naar Brussel geweest vorige week voor het hof van Beroep.

I: Uhu.

G: En hetzelfde moment was die zaak daar van Abdesalam daar of hoe noemt die?

I: Ahjaa, Abdesllam.

G: Ewel er staan daar 50 camera's. Euhm van CNN naar El jazeera tot euhm VTM en Radio Focus bij wijze van spreken.

I: Ja.

G: Staat daar. Vermoeden van onschuld? Ze komen daar dan binnen, ze brengen hem binnen met vier gemaskerde mannen met een bivakmuts.

I: Amai.

G: Maar het vermoeden van onschuld?

I: Nee, dat is euhm niet aanwezig.

G: Die, die show. Dat showelement van euhm onder mom van de veiligheid is volgens mij ook soms een inbreuk op het vermoeden van onschuld.

I: Uhu. Ja, sensatie hé.

G: Ja, maar goed de publieke opinie zegt: “kijk ze zorgen dat er niets ga gebeuren dus ze zorgen voor ons.”. Maar je moet dan als advocaat keer zeggen dat hij onschuldig is terwijl dat er daar vier rond staan met een bivakmuts. Twee hier en twee daar die zo staan te kijken.

I: Allez, ja dat is euhm ja. Amai.

G: Ik was content dat ik weg was trouwens.

I: Ja, da kan ik geloven.

G: Ik heb drie kwartier aangeschoven om binnen te mogen.

I: Amai.

G: Maar kwist het hé. Kzeg kga vroeg doorgaan.

I: Ja best!

G: Kmoest daar om 14u zijn en ben kwart na 11 doorgegaan.

I: Ja, maarja amai. Ja, dat is nog een hele.

G: Drie kwartier en zelfs met zo'n advocatenpasje hé. Het was geen avance.

I: Allez, maar zeg!

G: Ik moest de hele toer doen gelijk de andere. Je riem afdoen zoals op het vliegplein.

I: Oei oei.

G: Je horloge afdoen.

I: Allez en door zo'n metaaldetector?

G: Ja, m'n schoenen die dan piepen altijd.

I: Ja, ohnee! Amai. Euhm, wacht. Euhm en denk je dat er door de invoer van het nieuwe wetsvoorstel dat er daar een verbetering gaat in komen of euhm denk je van niet?

G: Is dat hetgeen dat Geens nu wilt doen?

I: Ja, de invoer van de criminele kamers.

G: Ja, dat er meer specialisaties zijn, dat is niet slecht. De gespecialiseerde rechters ook niet slecht.

I: Uhu.

G: Die dus euhm van hier bijvoorbeeld dikwijls die magistraten moeten alles kunnen. Dat gaat ook van onze tijd hé.

I: Ja.

G: Dus dat is wel een goeie zaak. Ze gaan dus euhm ja door dat je specialist zijt, ga je ook meer gerationaliseerd en gaat het sneller gaan. Maar natuurlijk euhm de jury zit daar niet meer bij hé.

I: Nee, nee.

G: De democratie krijgt daar een klap, maar goed ja. De advocaten hebben altijd supporter geweest van assisenhoven hé.

I: Uhu.

G: Omdat zij vinden dat de mens, de burger nog.

I: Nog ja.

G: Interessant en slim is.

I: Uhu.

G: Maar daar moet je een keer met Vincke van klappen. Vraag keer aan Vincke.

I: Uhu, ja.

G: Das meer zijn branche.

I: Ja. Euhm en zou je zelf nog dingen veranderen aan dat wetsvoorstel om dat eventueel te verbeteren? Of euhm.

G: Is er daar geen sprake van geweest, is dat in Frankrijk niet zo, dat men een kleine jury heeft ook?

I: Ja, inderdaad. Uhu.

G: Hé, ja.

I: Ja, maar minimaal.

G: Ja.

I: Dat is de bedoeling om dat ook minimaal in te voeren.

G: Als dat de compromis is, kan ik daar nog mee leven. Dan is dat volgens mij, dan is de hoofdkritiek weg eigenlijk hé

I: Uhu, ja.

G: Dat je zegt de burger heeft er ook nog iets aan te zeggen hé.

I: Ja, dat is waar.

G: Maar daar moet je met Kris Vincke van spreken liefst.

I: Ja.

G: Dat is meer zijn branche.

I: Ja, voilà. Kijk dat was het. Dankuw

3.5. Interview 3

I: interviewer

G: geïnterviewde

I: Ja. Euhm dus euhm wat is uw functie juist en op welke manier kom je met dader en of slachtoffer in contact?

G: Slachtofferonthaal is uiteindelijk een stuk van het parket.

I: Uhu.

G: Euhm minimum moet je maatschappelijk assistent zijn en uiteindelijk wat dat wij doen voornamelijk is de mensen een stuk begeleiden door de gerechtelijke procedure en in emotioneel moeilijke momenten.

I: Uhu.

G: Tijdens de gerechtelijke procedure. Gelijk dossierinzage.

I: Ja.

G: Of teruggave overtuigingstukken, bijstand zitting. Met daders hebben wij eigenlijk geen contact. Wij stellen ons eigenlijk louter naar slachtoffers toe. Wat was er nog een stukje van de vraag?

I: Euhm ja nee, dat was het eigenlijk.

G: Ah, da was het oké.

I: Ja. En euhm hoelang heeft u al ervaring?

G: Twintig jaar.

I: lacht

G: lacht. Meer moet je niet vragen.

I: Ja. En merkt u doorheen de jaren een verandering euhm ja van de positie van de slachtoffers of de ?

G: Vanuit het justitiële eigenlijk niet.

I: Ja.

G: De problemen van twintig jaar zijn nog altijd de problemen dat we nu hebben.

I: Van nu jaja. En hebben de slachtoffers andere verwachtingen eventueel?

G: Ja.

I: Ja?

G: Slachtoffers zijn veel eisender geworden. Zelfs die dingen dat ze dingen verwachten die niet mogelijk zijn.

I: Ja.

G: Euhm ja ze worden mondiger hé de mensen allemaal maar.

I: Uhu.

G: De verwachtingen dat ze hebben en, en zijn eigenlijk niet meer realistisch. Dus op dat vlak zijn ze enorm veel veranderd.

I: Ja. Uhu. En heeft u daar een verklaring voor of?

G: Denk dat da gewoon aan de maatschappij ligt dat de mensen als maar mondiger worden. En ja vroeger kwamen slachtoffers ook bijna nooit in beeld.

I: Ja.

G: Nu worden allez wordt slachtofferschap vaak in het nieuws gebracht. Wordt dat ook in tv-programma's dat je ziet dat daar aandacht voor is.

I: Uhu.

G: Dus dat wordt ook bekender. Je hebt ook het internet dat was er vroeger niet. Dus mensen duwen 'slachtoffer' in en komen op allerlei websites waardoor dat ze eigenlijk bepaalde verwachtingen krijgen dat niet. Dus ik denk dat dat wel één van de oorzaken is.

I: Ja. En euhm wat zijn de voornaamste juridische belangen van het slachtoffer tijdens het vooronderzoek eigenlijk?

G: Wat dat wij kunnen doen met de slachtoffers?

I: Ah, gohja wat ze er eigenlijk van verwachten.

G: Dat ze op de hoogte gebracht worden. Eigenlijk allez verwachten mensen dat zij vanaf dat er euhm ik zeg maar iets een autopsieverslag binnenkomt dat die daarvan verwittigd worden wat de resultaten zijn.

I: Uhu.

G: Euhm ja wat dat je niet mag, want uiteindelijk zit ik met het geheim van het vooronderzoek.

I: Ja.

G: Tenzij dat de magistraat zegt van euhm je moogt het mondeling medelen.

I: Uhu.

G: Daarvoor zijn wij dan ook hier om met de magistraten in overleg te gaan.

I: Ja.

G: Euhm ja bijstand dossierinzage. In principe als ge geregistreerde benadeelde zijt, kunt ge da vragen.

I: Uhu.

G: Euhm , maar dat wordt quasi systematisch gewijzigd.

I: Ahja.

G: Omdat je uiteindelijk dan ook met een vertraging van je dossier zit.

I: Ja, ja.

G: Euhm dus teruggave overtuigingstukken, die zaken hé eigenlijk.

I: Ja en als er toch inzage is, is dat dan in het hele dossier?

G: Dat hangt af van de magistraat die beslist.

I: Ja.

G: Dus dat kan zijn dat dat het gans dossier is,, dat kan zijn dat hij zegt van ja die verhoren mogen ze nog niet.

I: Uhu.

G: Euhm, maar meestal is dat eigenlijk gewoon bij, bij doden hé dat ze dat al mogen inkijken.

I: Ja, ja.

G: Als er eigenlijk geen verdachte is.

I: Ja.

G: Het moment dat je met een verdachte zit dan gaan ze dat niet toestaan. Sowieso niet.

I: Ja. En euhm zijn er ook dan in de procesfase andere belangen eventueel? Dus tijdens de rechtszaak eigenlijk?

G: Dan gaan we mee naar de zitting.

I: Uhu.

G: Dus ook bij zittingen met gesloten deuren mogen wij op aanwezig zijn. Euhm in de voorbereiding daarvan gaan we de zittingszaal gaan bekijken met de mensen.

I: Ahja.

G: We kijken ook samen het dossier in met de mensen vaak zodat ze ook voorbereid zijn op de dag dat de dader daar zit, wat die zal zeggen, wat zijn verklaring is.

I: Ja.

G: Euhm dus ja dat zijn eigenlijk de dingen dat we op die momenten het meeste van al doen.

I: Uhu. En na de uitspraak kunnen ze hier dan ook nog terecht eventueel?

G: Ja in de strafuitvoering hé. Dus euhm dan euhm kunnen wij met hun een slachtofferverklaring en een slachtofferfiche opmaken.

I: Uhu

G: We kunnen ook meegaan euhm naar de zitting voor de KBM of voor de SURB dus euhm en dan ja overtuigingstukken die op die moment vrijgegeven worden en die emotioneel belastend zijn. Ik zeg maar iets bebloede kleding of, of ne afscheidsbrief ofzo. Dat wordt dan eigenlijk ook via onze dienst het aanbod gedaan om euhm dat terug te geven.

I: Ja, uhu. Euhm er zijn niet alleen juridische belangen, maar ook affectieve belangen dus euhm ja vanuit de gevoelswaarde dat de slachtoffers enigszins euhm ja verwachtingen hebben. Heeft u daar een zicht op?

G: Ik versta de vraag niet zo goed eigenlijk.

I: Dus ja de juridische belangen zijn euhm ja wettelijk onderbouwd.

G: Ja.

I: En dan de euhm affectieve belangen zijn meer euhm ja dat de.

G: Het emotionele aspect?

I: Ja.

G: Maar daar hebben, allez komen wij niet in tussen.

I: Ahja.

G: Dus euhm ge hebt eigenlijk, daarvoor hebt ge slachtofferhulp dus.

I: Ja.

G: Ge hebt de slachtofferbejegenaars die eigenlijk een allereerste, dat van de politie. Die de allereerste slecht nieuws melding doen. Die eigenlijk de allereerste contacten hebben.

I: Ja.

G: En dan heb je eigenlijk wij die meer het juridische en, en die psychologische bijstand tijdens de juridische aspecten doen. En dan hebt ge slachtofferhulp die het psychologische.

I: Ja.

G: De psychologische ondersteuning meer doen.

I: Ja. En mogen zij ook mee naar de zitting enzo?

G: In principe zijn die taken strikt afgebakend.

I: Ahja.

G: Euhm nu dat gebeurt dat zij meegaan.

I: Ja.

G: Maar ja dan zit ge met het probleem, het is al voorgevallen dat mensen meegaan in zedendossiers dat ze denken we mogen binnen. Ja de rechtbank zegt van nee.

I: Uhu.

G: Gij zijt niet verbonden aan het parket en dat uiteindelijk het slachtoffer wel in de kou staat op het einde van de rit.

I: Ja.

G: Dus allez wij, die taken zijn echt wel zeer strikt afgebakend en ik vind da ook belangrijk dat dat zo blijft die afbakening.

I: Ja inderdaad.

G: Op ja het nieuws hoort ge dat alles is slachtofferhulp en ja als ge dan er zelf in zit.

I: Uhu.

G: Dan denkt ge van ja nee dat is politie en dat zijn wij.

I: Ja.

G: Maar op zich allez ik denk als iemand gans het traject moet doen van slachtoffer. Vanaf de slecht nieuws melding tot dat die strafuitvoering. Ge zijt soms drie, vier jaar verder.

I: Uhu.

G: Gelijk nu wij, wij zien dossiers, wij zien die foto's. Bijvoorbeeld die zich onder een trein gegoooid heeft.

I: Uhu.

G: Dat is geen, dat is geen mens niet meer dus wij zien alleen die foto's.

I: Uhu.

G: Als ge dan nog die psychologische ondersteuning van de nabestaanden moet doen en die beginnen daar dan met foto's te tonen.

I: Nee.

G: Ge zijt ook geen robot.

I: Nee, nee.

G: En uw draagkracht allez die balans das zou verdwijnen voor mij. Dus op dat vlak vind ik dat wel belangrijk dat elk zo zijn stukje daarin heeft.

I: Zijn eigen, ja. Uhu, dat is waar. Euhm ja ik weet niet of je daar een zicht op hebt, maar euhm de rechten die de slachtoffers hebben tijdens de procedure is dat eventueel gelijklopend met wat ze verwachten?

G: Ja, ja, ja zeker en vast! Denk dat ze nog veel meer rechten zouden willen bij momenten, maar euhm.

I: Ja.

G: Ja, dat is een opmerking dat je vaak hoort. Ik heb recht op informatie en dat zegt ge ja dat is waar, maar nu nog niet want het zit in gerechtelijk onderzoek, je zit met het geheim.

I: Uhu.

G: Ze gaan meer over hun rechten beginnen dan over allez.

I: Ja.

G: Ze hebben ja, door al die, die extra informatie en die overdaad aan dingen die ze op het internet vinden allez zijn de verwachtingen. Het is dat wat ik zeg.

I: Te hoog.

G: Ja en ze hebben inderdaad hun rechten. Terecht hé ik bedoel.

I: Tuurlijk!

G: Anders zou ik hier niet zitten maar.

I: Uhu.

G: Die lijn tussen hun rechten en uiteindelijk ja een stuk ook hun plicht als slachtoffer allez.

I: Ja.

G: Dat is soms euhm zeer, zeer moeilijk.

I: Ja. En vind je dat er voldoende aandacht is voor de slachtoffers tijdens de procedure of vind je dat de positie van de dader eigenlijk belangrijker wordt geacht?

G: Ja, dat is de opmerking die je van de slachtoffers krijgt hé. Dat nog altijd ja de dader meer rechten heeft.

I: Ja.

G: Natuurlijk ja vanuit justitie wat is de belangrijkste taak? Dat is de dader pakken.

I: Uhu.

G: En, en proberen te veroordelen als dat nodig is en dat slachtoffer dat heeft daar een belangrijke rol, maar dat is niet het belangrijkste.

I: Ja.

G: En dat probeert ge soms wel aan mensen uit te leggen en soms lukt da wel, maar vaak ja krijgt ge dan inderdaad van ja en wat zit ge hier dan eigenlijk te doen?

I: Uhu.

G: Dus euhm ja. Het hangt ook van magistraat tot magistraat, want uiteindelijk dat is wel een groot verschil. Ge hebt bepaalde magistraten die zelf zeggen van ok in partnergeweld bijvoorbeeld.

I: Uhu.

G: Ja, dat is een slachtoffer, die sturen we door. Ge hebt er bij die nooit geen slachtoffers hebben.

I: Ja.

G: Euhm en dan hebt ge de COL's enzo, waar dat er toch wel een aantal zijn waar dat er toch wel expliciete aandacht is voor de slachtoffers.

I: Ja.

G: En dat ze ook effectief genoemd worden en, en dus euhm. Ik vind wel dat er voldoende aandacht is, maar het kan wel zeker nog altijd beter.

I: Ja.

G: Maar dan eerder ja ik zeg het van moesten ze alles wat dat er bestaat een keer correct toepassen.

I: Dan zou het al veel beter, ja.

G: Ja, ja.

I: Uhu, inderdaad! Euhm En ja ik weet niet of je daar een zicht op hebt, maar dus de assisen heeft veel problemen en kritiek. Wat zijn volgens jou de grootste problemen daarrond?

G: Ik heb er ondertussen in het nieuw systeem al een aantal meegemaakt en allez persoonlijk vind ik het schandalig dat mensen. Ik heb een zaak gehad dat heeft bijna negen maanden geduurd heeft tussen de eerste zitting en het moment dat er uitspraak is.

I: Goh, amai!

G: Ik vind dat schandalig, allezja ik bedoel die mensen moeten hun alle keren opofferen.

I: Uhu.

G: Ze moeten hun oppeppen om naar die zittingszaal te komen, want dat willen ze dan wel doen.

I: Uhu.

G: En uiteindelijk om daar dan een gehacketak te horen tussen advocaten dat er nooit niets meer verteld wordt over het feit zelf of over allez getuigen die niet verhoord worden.

I: Uhu.

G: Ik vind het naar verwerking toe en de meerwaarde dat het heeft voor slachtoffers of voor nabestaanden is volledig weg.

I: Ja.

G: En moesten ze dan nog het ding hebben van okee wij doen een zitting en dat is één week dat we voorbehouden en alle dagen gaan we dan voort. Ook al worden dan bijna geen getuigen verhoord.

I: Uhu.

G: Dan allez kunnen ze dat ook afronden.

I: Ja, dat is waar.

G: Maar nu allez negen maanden dat is, dat is gewoon zot.

I: Immens ja.

G: En dan kunnen ze nog een keer beroep aantekenen, want de dader heeft nu beroep aangetekend dus.

I: Ja, goh!

G: Die zijn nog allez die zijn nog voor een jaar weg hé, ik bedoel. Nee, ik vind het echt niet goed.

I: Nee. En denk je dat door dat nieuw wetsvoorstel van de criminele kamers dat dat een verbetering inhoudt?

G: Kan je ne keer het wetsvoorstel eerst euhm.

I: Ja, dus het is eigenlijk de bedoeling dat ze een soort gulden middenweg tussen assisen en correctioneel maken. Dus nog altijd met euhm getuigenverhoor enzo.

G: Ja.

I: Zoals in de assisen.

G: Maar met een beroepsjury?

I: Met beroepsmogelijkheid.

G: Ah ook ja.

I: Met beroepsmagistraten, een beperkte lekenjury. Toch nog enigszins vertegenwoordiging van de burger.

G: Ahja!

I: Maar heel minimaal. Euhm maar gewoon omdat het ja veel sneller zou gaan enzo, dus dat het minder lang zou.

G: Ja, dusja daar heb ik toch wel mijn bedenkingen over want ja de reden waarom dat dat aangepast was in eerste instantie was ook omdat het veel sneller zou gaan.

I: Uhu.

G: Maar uiteindelijk alle zit ge daar ook wel vier dagen met die mensen of vijf dagen dat ge moogt optrekken. Dus op zich alle is dat niet korter dan dat het vroeger was als het voor het hof van assisen was.

I: Nee.

G: Gelijk dat het vroeger was.

I: Uhu.

G: Die gulden weg ja kga dat moeten zien hoe dat dat in de praktijk loopt, want uiteindelijk ja dat zijn correctionele zittingen geworden ondertussen. Die rechtbank, die correctionele rechtbank is al overbevraagd en wordt daar zomaar ergens tussen geproefd.

I: Ja.

G: Dus in dat opzicht denk ik dat het dan beter is dat het gewoon weer voor een hof van assisen gaat.

I: Uhu.

G: Die bepaalde zittingen hebben en die beperkt zijn in zittingen die dat dan ook misschien met een mindere rol voor de volksjury want.

I: Ja.

G: Het blijven natuurlijk ook leken.

I: Uhu.

G: Langs de andere kant zijn het ook wel die mensen die de gevoeligheden dan wel voelen dat een slachtoffer of een nabestaande ook heeft. Dat zij dat emotionele wel hebben. Een beroepsjury of een professioneel hebben dat veel minder omdat dus ja.

I: Uhu.

G: We zullen moeten afwachten wat dat dat geeft maar.

I: Ja.

G: Ik denk dat het voornamelijk heel belangrijk is dat het op kortere tijd behandeld wordt en niet dat daar inderdaad maanden tussen zitten.

I: Nee.

G: Want dat is, dat is onmenselijk.

I: Uhu, ja dat is waar. En vindt u dat in de huidige correctionele procedure dan dat dader en slachtoffer op een gelijke manier worden behandeld?

G: Ja. Ja, ik moet zeggen allez de slachtoffers. Dat hangt ook af van welke rechter natuurlijk dat is hé. Maar hier in Dendermonde moet ik zeggen dat er echt wel oog is voor euhm het slachtoffer.

I: Uhu.

G: Mensen mogen ook altijd hunnen zeg doen op het einde.

I: Ja.

G: Wat ik chapeau vind.

I: Ja, dat is inderdaad.

G: Euhm het enige is inderdaad van ja de akoestiek in bepaalde zittingszalen is niet zo goed. Euhm waardoor dat je ook niet alles hoort.

I: Ja.

G: En ja hier in Dendermonde, de zaal waar dat die zittingen doorgaan, zit ge echt wel heel dicht bij uwen dader of allez bij de dader ik bedoel.

I: Ja, inderdaad.

G: Die, die kunnen zo mekaar quasi. Als ze willen kunnen die zo mekaar vastpakken.

I: Aanraken.

G: Ja. In dat opzicht de vroegere zittingen dan zit hij wel, dan zit diene dader daar aan diene kant.

I: Uhu.

G: Duidelijk tegenover de volksjury met twee politiemensen. Nu ja hij zit daar alleen naast diene mens. Naast die verdachte zit geen politie allez.

I: Nee.

G: Dus voor de mensen kan dat ook wel bedreigend overkomen.

I: Ja, ja.

G: Dus.

I: Uhu. En hebben de slachtoffers ook directe verwachtingen naar de dader toe? Ja excuses ofzo?

G: Ja, ik denk dat dat de meest gehoorde ding is.

I: Ja.

G: Allez ja dat hij geen sorry zegt of dat hij de waarom-vraag niet beantwoordt. Van ja maarja waarom heb je dat gedaan? Ja, ik weet het niet of.

I: Ja.

G: Dat is een grote frustratie voor veel nabestaanden, want dat is één van de hoofdredenen waarom ze naar zo'n zitting komen. Om ofwel excuses te horen ofwel de waarom-vraag beantwoord te zien en als ze daar geen antwoord op hebben, ja dat is zeer frustrerend.

I: Ja.

G: Wat dat wel opvalt is van naar herstelbemiddeling toe.

I: Uhu.

G: Dat als de zaak op zitting komt, ietsje daar voor of het komt dan in de strafuitvoering en dan gaat diene dader zeggen van ja nu wil ik wel een gesprek, dat dat door de mensen ook niet altijd geapprecieerd wordt.

I: Ah?

G: Omdat zij hebben dan het gevoel van hij doet dat met het oog op.

I: Een betere.

G: Om rapper vrij te komen.

I: Ahja.

G: En ge wordt dat ook wel gewaar bij advocaten.

I: Uhu.

G: Als vanuit verdachte de vraag tot herstelbemiddeling is gekomen en de slachtoffers of de nabestaanden hebben dat geweigerd.

I: Uhu.

G: Dat gaat altijd gebruikt worden.

I: Op zitting.

G: Door de advocaat, ja.

I: Ja.

G: Dusja denk dat veel mensen inderdaad dan het gevoel hebben van is dat nog oprecht of niet?

Een oprechte sorry of allezja ne keer ne brief dat hij zou schrijven ofzo.

I: Ja.

G: Maar niet dat daar dan iets kan aanhangen of wat dat kan gebruikt worden.

I: Ja.

G: Dus euhm.

I: En spelen die excuses een grotere ja impact dan bijvoorbeeld financiële vergoeding?

G: Denk dat wel ja.

I: Ja.

G: Ja.

I: Uhu.

G: Bij veel mensen toch wel. Ja uiteindelijk ja, schadevergoeding dat is een bedrag dat gezegd wordt.

I: Ja.

G: Maar de helft van de tijd allez de mensen krijgen het niet hé. Euhm dan laat hij hem wel onvermogen verklaren of, of euhm ja. Nu ik waarschuw de mensen daar ook regelmatig voor van let op allez ja want uiteindelijk het vonnis is uitgesproken en dan staat ge daar, allez dan staat ge daar hé.

I: Ja, ja.

G: Ik bedoel.

I: Ja.

G: Als slachtoffer uw advocaat daar hebt ge geen contact vaak meer mee of dan moet ge weer betalen dat hij een brief stuurt naar zijn advocaat voor schadevergoeding.

I: Uhu.

G: De mensen zeggen dan van het is goed geweest dus.

I: Ja. En hebben de verschillende soorten slachtoffers, afhankelijk van de ernst van de zaak, andere verwachtingen?

G: Ik denk in grote lijnen dat de mensen altijd dezelfde verwachtingen hebben.

I: Ja.

G: Ja.

I: Dus zowel bij ja diefstal als bij moord ofzo?

G: Ja.

I: Ja.

G: Ik denk dat ze altijd die vraag hebben waarom ik? En dat is de reden waarom dat dat zeer belangrijk is.

I: En is dat ook gelijklopend tussen de directe slachtoffers en bijvoorbeeld nabestaanden?

G: Ik vermoed van wel. Euhm ja natuurlijk een direct slachtoffer als je naar een zitting gaat, die heeft ook een directe confrontatie. Die weet van gij hebt mij dat gedaan. De nabestaanden over het algemeen.

I: Ja, nee.

G: Die hebben die afstand wel wat meer.

I: Uhu.

G: Euhm maar ik denk op zich dat die verwachtingen bij alletwee wel hetzelfde zijn.

I: Ja.

G: Dus ja dat euhm ja.

I: En bij zaken waar dat de dader eigenlijk niet geïdentificeerd kan worden? Is dat, brengt dat extra frustraties?

G: Frustraties. Ik denk het wel ja. Ja, want dan hé, dan uiteindelijk of als er onvoldoende bewijzen bijvoorbeeld zijn.

I: Ja.

G: Dat is allez, in zedenfeiten bijvoorbeeld is dat vaak woord tegen woord hé, want dat wordt in een SAS toegepast.

I: Uhu.

G: Maar als die verdachte zegt van ja wij hebben seks gehad, uiteindelijk met die SAS zijn ge niets. Want het enige dat dat bewijst is van okee er is contact geweest.

I: Ja.

G: Dus ja, dan is dat voor onvoldoende bewijzen en dan zegt ge ja maar ja mijn verklaring. Dat zorgt voor ongelofelijk veel frustraties. Dus in dat opzicht.

I: Ja.

G: Denk ik inderdaad allez zowel dat als het niet kennen van een dader. Nu ja gelijk bij diefstal weten de mensen ook dat de kans wel klein is dat ze ooit die bendes ofzo te pakken krijgen.

I: Ja.

G: Maar dan is het ook aan ons om uit te leggen van kijk die seponering is voorlopig. Stel dat er nieuwe bewijzen komen.

I: Uhu.

G: Kan het nog altijd heropend worden.

I: Ja, tuurlijk!

G: Euhm dus in dat opzicht denk ik dat dat wel, als ge dat goed uitlegt. Dat mensen dat wel verstaan ze.

I: Ja. En raad je de mensen altijd aan om burgerlijk partij te stellen? Of is dat niet altijd noodzakelijk?

G: Dat is niet altijd noodzakelijk. Euhm normaal gezien is het zo dat de politie automatisch moet de mensen aanraden of het document meegeven om zich te laten registeren als benadeelde.

I: Uhu.

G: Dus waardoor dat ze eigenlijk al automatisch verwittigd worden van de eindbeslissing.

I: Ja.

G: Maar dan worden zij ook verwittigd als een zaak in gerechtelijk onderzoek komt of als een zaak hé voor de raadkamer komt voor eindbeslissing. Dus dan kunnen zij zich op die moment burgerlijke partijstellen. Zit de zaak in gerechtelijk onderzoek ja, dan is dat ook geen probleem om burgerlijk partij te stellen, maar als dat niet zo is. Of als een zaak geseponeerd is wegens onvoldoende bewijzen, dan is het wel belangrijk dat mensen weten van we gaan moeten een borgsom betalen.

I: Uhu.

G: En als dat inderdaad, als daar niets uitkomt dan zijt ge uw geld kwijt.

I: Ja.

G: Euhm de laatste tijd heb ik al een aantal keren gehad in een zelfdoding.

I: Uhu.

G: Dat nabestaanden de partner verwijten van euhm je hebt niet gedaan wat dat ge moest doen en schuldig verzuim.

I: Ja.

G: Ja, hier wordt dat geseponeerd.

I: Ja, tuurlijk!

G: Euhm en die zich dan wel burgerlijke partij willen stellen om naar gerechtelijk onderzoek. Maar dan is het aan ons om te zeggen van ok, ge doet ermee wat dat ge wilt, maar allez sorry ge moet, ge moet ja.

I: Uhu.

G: De kans dat er iets gebeurt is zeer klein hé allez dat die gaat gedagvaard worden.

I: Ja.

G: Euhm.

I: Uhu.

G: Dus ge legt, burgerlijke partijstelling gaan we echt wel uitleggen wanneer het nut heeft en wanneer niet.

I: Ja.

G: Maar zij hebben, ja zij moeten beslissen hé.

I: Uhu, ja.

G: Dus euhm.

I: En heb je zelf nog aanbevelingen om eventueel de positie van de slachtoffers nog ja te verbeteren eigenlijk?

G: Goh momenteel denk ik. Allez er is nu die website: slachtofferzorg.be.

I: Uhu.

G: Euhm dat gaat in de goeie richting. Euhm denk dat het inderdaad, dat er een stop zou moeten zijn aan de wildgroei van alle informatie en alle fora en, en dat er eigenlijk één centraal.

I: Ja.

G: Digitaal punt is waar dat mensen alles vinden. Euhm en dat er dan inderdaad ja zowel voor slachtofferhulp als voor ons als voor de politie dat wij toch wel onze taak hier blijven houden, dat wij echt wel zeker hier op het parket ook. Het is belangrijk dat er hier mensen zitten om de magistraten te blijven sensibiliseren.

I: Uhu.

G: Dus euhm ik denk dat dat de belangrijkste dingen eigenlijk zijn euhm.

I: Ja, ok. Ja, voilà ok.

G: Dat was het?

I: Dankuwel!

G: Ik hoop dat ge er iets mee zijt.

I: Ja, sowieso!

3.6. Interview 4

I: interviewer

G: geïnterviewde

I: Ja. Euhm dus wat is je specifieke functie?

G: Euhm ja ik ben eigenlijk justitie-assistent en binnen het justitiehuis doe ik vooral daderbegeleiding.

I: Ja.

G: Dus mensen begeleiden die vrij zijn onder voorwaarden of onder probatiemaatregelen.

I: Uhu.

G: Euhm ja dat is beetje de hoofdzaak van mijn taak.

I: Ja. En hoelang doe je dat al?

G: Euhm nu een jaar en half ongeveer ja, nog niet zo heel lang eigenlijk.

I: Ja.

G: Ik ben gestart in juni 2017.

I: Ja.

G: 2016

I: Ahja in Ieper dan?

G: Wablieft?

I: In Ieper?

G: Ja, in Ieper direct.

I: Ja, ja. Euhm dus ja het is vooral met daders, met slachtoffers heb je eigenlijk geen?

G: Nee, het is soms wel dat je bij intra-familiaal gewelddossiers.

I: Ja.

G: Contact hebt met de partner, maar eigenlijk hoofdzakelijk daders ja.

I: Ja. Dus dat wordt eigenlijk afgescheiden echt dader, slachtoffer?

G: Ja.

I: Iedereen heeft zijn eigen?

G: Ja, bij ons heb je echt een daderteam en een slachtofferonthaal. Nuja omdat we een klein huis zijn hebben zij nu geen team, maar dat is echt apart bij ons.

I: Ja.

G: Zij zit ook niet in onze, in ons gebouw ja.

I: Ahja en dat kan zijn dat je binnen een paar jaar gewoon moet overschakelen?

G: Ja, ja.

I: Ja.

G: Ja, want bij ons heb je ook mensen die bijvoorbeeld bemiddeling doen en dat is dan wel contact dader-slachtoffer.

I: Ja.

G: Maar dat kan eigenlijk dat je van sector verplaatst wordt ja.

I: Ja, uhu. Euhm en wat zijn de voornaamste juridische belangen, dus wettelijk onderbouwd, van de slachtoffers in het vooronderzoek? Dus tijdens het onderzoek van de politie enzo.

G: Goh over slachtoffers kan ik peis ik niet veel vertellen.

I: Ofja daders.

G: Van daders euhm wat dat ik belangrijk vind, is dat ze geïnformeerd worden over de procedure.

I: Uhu.

G: Iets dat niet altijd gebeurt vind ik.

I: Uhu.

G: Vaak gaat het via de advocaat en ja.

I: Ja.

G: De advocaat legt dat dan niet altijd grondelijk, allez grondig uit naar de.

I: Ja waarschijnlijk in moeilijke woorden.

G: Ja en dat merk ik wel dat ze dat vaak niet weten, dus dat vind ik wel belangrijk.

I: Uhu.

G: Euhm, ja ik weet niet. Heb je nog een voorbeeld van iets?

I: Euhm.

G: Van die wettelijke belangen dat je zegt van.

I: Bijvoorbeeld inzage in het dossier.

G: Ja, ja, ja. Maar dat is iets wat ik zie in de praktijk dat ze niet zo heel vaak gebruik van maken.

I: Ah.

G: Dat het vaak de advocaten zijn die dat doen.

I: Ja.

G: Maar ik raad hun dat wel meestal aan omdat ik zeg van je hebt dan eigenlijk een keer een zicht op je dossier. Maar soms zijn dat van die drugsdossiers die groot zijn en waar er tien betrokkenen zijn, maar ze hebben daar geen zicht op.

I: Nee, nee.

G: En dat duurt dan super lang.

I: Ook al.

G: Maar ze begrijpen dat dan niet. Dus ik raad dat, dat inderdaad ook wel iets dat ik vree belangrijk vind dat ze dat dossier kunnen inkijken.

I: Ja. En de meeste laten zich wel vertegenwoordigen door een advocaat?

G: Ja, ja.

I: Ja.

G: Ja, vaak in onze sector zie je wel pro-deo omdat mensen die financiële mogelijkheden niet hebben.

I: Ja.

G: Euhm maar meestal wel ja. Je hebt er een keer zelden die zeggen van kijk ik ga zonder advocaat.

I: Uhu.

G: Ik ga het zelf doen, maar meestal.

I: Ja eigenlijk.

G: Ze kennen soms beter het advocaten alleez het systeem dan.

I: Dan de advocaten zelf?

G: Ja of dan ons vind ik soms. Waarop ze recht hebben enzo.

I: Ja, ja. En merk je verschil tussen een gewone advocaat en pro-deo?

G: Ja, je merkt wel dat ze ja. Op zich, maar dat is ook weer afhankelijk van advocaat tot advocaat hé.

I: Ja.

G: Maar je ziet wel in pro-deo dat .

I: Allemaal sneller.

G: Het moet sneller gaan en vaak ook minder grondig. En je ziet dan soms wel mensen die overschakelen. Die dan op den duur als ze weten hoe groot het dossier is, op een gegeven moment toch overschakelen op een echte advocaat.

I: Ja, ja.

G: Alleez een officiële advocaat.

I: Ja.

G: Omdat ze, bij die met een naam die bekend is, omdat ze op die manier ook wel meer.

I: Uhu, ahja.

G: Of dan zo pro-deo's die. Ik had overlaats iemand die zitting, het was zitting maandag en hij wou zijn uitspraak weten en zijn advocaat ging hem opbellen, maar ze was dan in krokusverlof.

I: Och!

G: Ja, maar die jongen zat daar vree mee in.

I: Ja.

G: Want hij wist niet wat hij gekregen had en hij zei dan ook wel die pro-deo ja. Dat hij niet het gevoel had dat ze vree betrokken zijn ezo.

I: Ja.

G: Nuja dat is ook wel weer afhankelijk van.

I: Ja, dat is subjectief.

G: Ja, inderdaad!

I: Ja. En euhm en tijdens de procesfase hebben ze het gevoel dat ze genoeg allez aan het woord komen?

G: Nu voor wat dat ik kan vertellen is vooral correctioneel.

I: Uhu, ja.

G: Allez ik moet zeggen het hof van assisen, allez ik had ook al gezegd.

I: Ja.

G: Euhm allez dat ik daar eigenlijk nog geen ervaring mee heb. Nu ik heb wel collega's die dat wel hebben, maar ik heb dat eigenlijk nog niet.

I: Ja.

G: Zeker ook omdat het nu in afbouw is, komt het sowieso niet meer zo veel voor.

I: Nee.

G: Correctioneel vind ik dat er op zich, ja normaal gezien worden ze vooral begeleid door hun advocaat.

I: Uhu.

G: Nu als ik vraag van kom je veel aan het woord of heb je ook zelf iets moeten zeggen? Dan zeggen ze meestal dat ze op het laatste de keuze krijgen.

I: Ja.

G: Euhm om nog iets te zeggen en sommigen maken daar gebruik van, maar sommige niet.

I: Nee

G: Maar ik denk wel dat veel rechters wel bereid zijn om te luisteren, maar dat ze vooral ja het woord aan de advocaat laten hé.

I: Ja en is dat niet omdat het in correctioneel super rap moet gaan?

G: Ja. Ja vaak zitten ze daar al met een heel deel.

I: Ja.

G: Is er al een zitting voor, een zitting na geweest.

I: Uhu.

G: Ja ze krijgen ook niet altijd een uitleg van hoe gaat, hoe werkt nu alles?

I: Nee.

G: Hoe gaat dat nu verder in zijn werk? Ja, eigenlijk is dat een beetje ja.

I: En maken ze daar probleem van dat er nog andere mensen alle andere zaken op hetzelfde moment.

G: Aanwezig zijn?

I: Ja

G: Ja, ja dat merk ik wel. Dat ze dan zeggen van ja en ook vooral omdat de pers daar dan ook zit. Euhm ja dat is dan eigenlijk maar één iemand. Het is niet met fotografen enzo.

I: Ja.

G: Maar het staat wel in de krant en met hun signalen. Ja ik merk dat wel en ze zijn daar vree onzeker over. Zo van wat gaat er nu gebeuren?

I: Uhu.

G: Gaan er daar dan nog andere mensen bijzitten en ja.

I: Ja, beetje ja. En de affectieve behoeftes, dusja naar de gevoelswaarde.

G: Uhu.

I: Euhm ja dat heeft daar ook mee te maken, maar wat zijn denk je belangrijkste allez behoeftes daarvan?

G: Ja, ik denk ook weer een beetje dat informatie dat dat zowel allez voor die gerechtelijke belangen als die affectieve belangen dat dat wel belangrijk is.

I: Ja.

G: Omdat dat iets is, want vaak zijn ze daar wel vree hard me bezig.

I: Uhu.

G: Want zonder informatie zit je in een duistere hoek, weet je niet wat dat er gaat gebeuren, dus dat vind ik ook wel weer vree belangrijk. En dan ook ja de informatie over het vonnis bijvoorbeeld.

I: Ja.

G: Allez want vaak spreken ze iets uit, maar denken ze dat ze vrijgesproken zijn.

I: Ahja.

G: Omdat er, omdat ze geen gevangenisstraf krijgen. Allez dat wordt vaak ook niet uitgelegd.

I: Uhu.

G: Dus dat informatieve en dan ja ook naar gevoelsondersteunende, maar dat is ook wel iets dat we als justitie-assistent wat op ons nemen.

I: Uhu.

G: Euhm ja omdat je wel vaak merkt dat ze daarmee worstelen of dat euhm allez het slachtoffer heeft zeker die gevoelens.

I: Uhu.

G: Maar soms heeft de dader, heeft hij ook moeite met wat dat hij gedaan heeft.

I: Ja.

G: Dan is dat ook wel belangrijk dat ze euhm dat er geluisterd wordt naar hun verhaal ja. Ik heb soms ook mensen dat ik dan doorverwijs naar euhm de psycholoog ofzo.

I: Ahja.

G: Ook als dader gebeurt dat ook vaak.

I: Ja en vinden ze dat belangrijk om bijvoorbeeld excuses aan te bieden aan het slachtoffer of gebeurt dat niet?

G: Dat heb ik op zich nog niet echt gemerkt. Ik hoor dat wel van collega's in bemiddeling dat ze dat soms wel zeggen van allez als ik al een keer inderdaad mijn excuses kan aanbieden.

I: Ja.

G: Omdat dat vaak ook niet aan de persoon zelf gericht is, maar ja.

I: Ja.

G: Als het over diefstal gaat ja, over de waarde.

I: Ja.

G: Nu wat dat ik ook wel had, iemand, een seksueel delinquent die ook euhm wel zijn excuses wou aanbieden en die bereid was om de psycholoog van het slachtoffer te betalen.

I: Ahja.

G: Euhm ja maar de vader van dat meisje ging daar dan totaal niet mee akkoord.

I: Ja.

G: Euhm en hij had daar, ik merkte wel dat hij daar moeite mee had.

I: Ja, ja.

G: Dat hij niet.

I: Ja.

G: Dat hij niet, niets meer kon doen voor haar.

I: Uhu. En merk je verschil tussen de ernst van de zaken? Dus bij diefstal bijvoorbeeld of bij ja zedendelinquenten?

G: Ja vaak wel. Nu eigenlijk vind ik dat vree afhankelijk van meer de persoon allez hoe dat iemand is.

I: Ahja.

G: Dan de aard van de feiten. Allez dikwijls ja het loopt wel een beetje gelijk hé natuurlijk.

I: Ja.

G: Als het een drugsfeit is, is er meestal geen slachtoffer in hun ogen allez is dat geen. Als het een dealer is natuurlijk wel maar.

I: Ja, ja.

G: Allez ze zien dat anders dan bijvoorbeeld bij slagen en verwondingen.

I: Uhu.

G: Dan heb je een rechtstreeks slachtoffer en sowieso.

I: Ja.

G: Eigenlijk vind ik dat vree afhankelijk van persoon tot persoon. Je hebt soms mensen die ook echt geen schuldbesef hebben.

I: Ahja.

G: Dat je eigenlijk wel probeert te confronteren in de gesprekken dat je zegt van dat is niet te onderschatten.

I: Nee, tuurlijk.

G: Dan besef je wat je gedaan hebt en als dat niet doordringt.

I: Ja.

G: En bij sommige dat je dat eigenlijk niet moet doen omdat je nog zo, nog een veel meer schuldgevoel aanpraat dan ze al hebben.

I: Uhu.

G: Het is ook ja heel afhankelijk van persoon.

I: Ja.

G: En vaak wel zo die seksuele delinquenten zie je wel dat dat mensen zijn die wel echt worstelen met wat dat ze gedaan hebben.

I: Ja.

G: Euhm ja ik zeg niet zo de serie-verkrachters ofzo.

I: Ja, nee nee.

G: Maar zo de vooral pedofilie dan.

I: Uhu.

G: Vind ik wel dat je dat merkt dat dat mensen zijn die daar enorm mee.

I: Mee inzitten ja.

G: Ja, dat dat echt sterker is dan hun zelf hé ja.

I: Uhu, ja ja. En euhm vind je dat de basisrechten tijdens de hele procedure eigenlijk voldoende zijn om aan hun behoeften te voldoen of zijn er nog rechten die eigenlijk ontbreken?

G: Euhm goh ik denk in principe voor de kennis dat ik heb.

I: Ja.

G: Heb ik niet direct een aanvulling.

I: Uhu.

G: Euhm ja gelijk of dat je zegt die inzage in het dossier, recht op een advocaat is belangrijk.

I: Ja.

G: Euhm.

I: Maar het is niet dat ze specifieke klachten hebben over bepaalde zaken dat ze niet kunnen doen?

G: Ja, niet direct. Ja beetje de standaard dat het allemaal te lang duurt ja de gerechtelijke molen.

I: Ja.

G: Verder wel als er spullen in beslaggenomen worden, zo mensen hun auto of dingen die inbeslaggenomen zijn ja dat ze daar wel over klagen. Nuja ik zeg altijd als dat in het belang van het onderzoek is ja.

I: Ja.

G: Ja, maar vaak zeggen ze dan dat ze vijf euro per dag moeten betalen dat die auto daar gestald is.

I: Ja.

G: En ondertussen hebben ze geen voertuig zo maarja natuurlijk als je echt dader zijt van die feiten dan heeft dat gevolgen hé.

I: Ah ja, tuurlijk ja.

G: Maar mensen die dan verdacht worden en die dan achteraf vrijgesproken worden dat is dan wel.

I: Ja, dat is anders hé.

G: Je hebt er die overtuigd zijn van kijk ik heb dat niet gedaan. Ik wordt daarvan beklaagd.

I: Ja.

G: Merk je wel dat dat.

I: En hun positie ten opzichte van jullie allez aanvaarden ze jullie hulp of is dat vaak?

G: Euhm dat is ook weer afhankelijk van persoon tot persoon. Je hebt echt wel mensen die ja allez blij zijn is een groot woord, maar kom. Die content zijn dat ze kunnen komen en ook ja inzake drugs. Het afkicken alleen lukt niet.

I: Uhu.

G: Omdat er juridische ondersteuning is moeten ze wel, dus doen ze het.

I: Ja.

G: Euhm je hebt ook menen die niet, niet weten waarom ze bij ons komen hé. Die dat niet begrijpen, die allez ja.

I: Ja.

G: Die daar het nut niet van inzien euhm die dat allemaal belachelijk vinden, maar die dat dan soms wel doen omdat ze weten dat ze moeten. Je hebt er ook die hun voeten er aan veggen. Dan heeft dat natuurlijk terug zijn gevolgen.

I: Ja op de. Dat is waar! Dus jullie moeten altijd rapporteren naar de rechter toe?

G: Ja.

I: Ja.

G: Wel eigenlijk in vrijheid onder voorwaarden is het als ze verdacht zijn van feiten, dan zit het bij de onderzoeksrechter. Dan is het rapportage aan de onderzoeksrechter en in probatie ja dat is dan na het vonnis en dan is het eigenlijk aan de probatiecommissie.

I: Ja, ja.

G: Ja en aan het parket dat we rapporteren.

I: Ja, uhu.

G: Euhm aan rechters eigenlijk nooit in daderbegeleiding, het is meestal de magistratuur dan.

I: Ja.

G: Waaraan dat we moeten rapporteren.

I: Ahja oké!

G: Ja.

I: Euhm ja ik weet niet of dat je daar een zicht op hebt, maar wat zijn volgens jou de grootste problemen met assisen momenteel?

G: Euhm nee eigenlijk eerlijk gezegd ik heb daar niet veel ervaring mee.

I: Uhu.

G: Euhm het enige dat ik wel kan zeggen uit mijn euhm het gaat over de assisen van nu?

I: Ja, ja.

G: Euhm dus die gecorrectionaliseerde wil je zeggen of?

I: Euhm ja wel ja hé de ja.

G: Euhm wat dat ik wel, ik heb mee gevolgd met slachtofferonthaal ook in het begin van mijn opleiding euhm en dat gecorrectionaliseerde merk ik wel dat dat voor slachtoffers echt niet voldoende erkenning geeft.

I: Nee.

G: Euhm dat was eigenlijk een auto-accident van vier gasten en die jongen die reed had ook niet gedronken of zo, maar hij was in slaap gevallen achter het stuur.

I: Oei!

G: Ja en de inzittenden waren ook alle drie aan het slapen en het zijn er daarvan twee gestorven.

I: Och!

G: Ja, dus dat is emotioneel voor die ouders heel zwaar.

I: Ja, ja.

G: Zij zien die jongen wel als dader.

I: Uhu.

G: En eigenlijk ja die zitting duurde een uur en half.

I: Oh, amai!

G: Euhm die mama heeft echt gevraagd of dat zij een emotionele brief mocht lezen. De rechter heeft dat dan wel toegestaan, daar niet moeilijk over gedaan, maar allez ja.

I: Ja.

G: Da was, ja ik denk niet dat ze het gevoel had dat er vree gehoord werd naar haar.

I: Ja.

G: En ja daarna is het uitspraak.

I: Uhu.

G: Zelfde van die fitnessmoord in Dadizele. Ik weet niet of je daar van gehoord hebt?

I: Ja, ja inderdaad!

G: Dat is nu ook een dossier dat mijn collega over het laatst gedaan heeft en die zei ja dat geeft echt zo voor die slachtoffers totaal geen.

I: Geen meerwaarde en ja.

G: Als dat over zware feiten gaat.

I: Uhu.

G: Dus dat is iets dat ik merk.

I: Ja.

G: Maar eigenlijk persoonlijk heb ik er niet echt veel ervaring mee.

I: Ja. Euhm dusja het is dus de bedoeling dat ze dat gaan helemaal afschaffen.

G: Uhu.

I: En vervangen door criminele kamers, dus eigenlijk een gulden middenweg.

G: Ja.

I: Tussen assisen en correctioneel, maar wel nog met jury euhm maar in beperkte mate dan wel.

G: Dat is met die burgers en die experts dan zeker hé?

I: Ja, inderdaad! En wel met beroepsmogelijkheid, want nu in assisen is dat onmogelijk.

G: Ja.

I: Maar euhm vind je dat een positieve evolutie of zeg je van voor mij assisen dat mag eigenlijk blijven bestaan?

G: Wel ik denk inderdaad assisen dat dat sowieso ook zijn nadelen heeft hé. Een volksjury is vree beïnvloedbaar ook.

I: Uhu.

G: Allez ja als je daar inderdaad ook foto's ziet van een moord ofzo. Ik denk dat je als, als persoon rap euhm de kant van het slachtoffer volgt.

I: Uhu.

G: Wat dat ook niet altijd ja, die dader heeft natuurlijk wel recht op een eerlijk proces hé. Dus ik merk, ik weet wel dat assisen dat dat niet ideaal is, maar ik vind dat het gecorrectionaliseerde dat dat er eigenlijk nog verder van af stond. En eigenlijk die gulden middenweg is misschien wel, allez je moet dat nog zien hoe dat dat gaat gaan in de praktijk.

I: Ja.

G: Maar op papier staat dat wel mooi vind ik.

I: Uhu.

G: Zeker die jury met experts, die burgers.

I: Uhu.

G: Allez ze kunnen mekaar aanvullen.

I: Ja.

G: De beroepsmogelijkheid inderdaad, maar toch ook nog altijd de rechter die, het is toch zo hé?

I: Ja, ja.

G: Een rechter die euhm die, die eigenlijk de uitspraak doet hé ja.

I: Ja.

G: Euhm dus ik denk dat dat wel plus een assisenproces duurt ook soms weken. Ik denk dat dat zowel voor dader als slachtoffer zeer slopend is. Ook soms als slachtoffer om geconfronteerd, blijven allezja.

I: Blijven geconfronteerd worden met de feiten, ja dat is waar!

G: Ja, maar anderzijds is dat vaak ook een afsluit allez dat dat een soort.

I: Uhu.

G: Voor hun dat ze dat kunnen afsluiten, dus denk dan met dat gecorrectionaliseerde dat dat nu niet echt lukt omdat dat vree oppervlakkig is en dat met die criminele kamers dat dat inderdaad wel een goeie middenweg is.

I: Uhu.

G: Ik denk op papier staat het mooi en het is inderdaad een beetje van beide.

I: Ja.

G: Waar dat de positieve punten uitgehaald worden, maar ja we moeten nog zien in.

I: In de praktijk ja.

G: Ja, hoe dat ga lopen.

I: Ja.

G: Ja.

I: En denk je dat allez want dat is niet echt achter gesloten deuren. Is dat voor de dader niet allez meer confronterend?

G: Ja, ik denk dat wel. Als ik dat merk bij euhm mijn cliënten die voor correctioneel komen, dat ze daar wel zwaar aan, allez dat ze dat wel belangrijk vinden dat dat een beetje achter gesloten deuren blijft. En ja dat ze meestal ook beschaamd zijn of dat dat confronterend is inderdaad. Dus ja ik denk dat dat inderdaad euhm.

I: Ja, een pijnpunt.

G: Een pijnpunt kan zijn, maar niet in die mate dat je het daarom misschien moet afschaffen.

I: Ja.

G: Allez dat het daarom niet moet zijn.

I: Ja.

G: Euhm ik denk dat het ook belangrijk is dat het slachtoffer daarin gehoord wordt hé.

I: Uhu.

G: Dat is ook elk dossier apart.

I: Uhu, ja.

G: Als da gaat over zware verkrachting en dan moord.

I: Uhu.

G: Allez, kan me wel voorstellen dat je niet wilt dat heel de wereld.

I: Nee.

G: Allez komt toch in de pers, maar ik bedoel ja.

I: Uhu.

G: Denk dat daarin soms belangrijk is om het slachtoffer te horen.

I: Ja, inderdaad!

G: Hoe dat zij daar tenopzichte staan van de dader.

I: Van de dader, ja dat is waar ja. En vind je in de correctionele procedure dan dat dader en slachtoffer op een gelijk manier behandeld worden of is er daar toch nog een?

G: Ja, ik denk dat er daar toch wel een verschil is.

I: Ja.

G: Nu ik denk persoonlijk niet dat dat slecht is dat er een verschil is euhm.

I: Uhu.

G: Wat dat ik wel goed vind is dat de allez al de mogelijkheden van de slachtoffer zijn nu vree uitgebreid dat die nu wel wat meer ondersteuning hebben enzo.

I: Uhu.

G: Er zit ook wel altijd iemand bij van slachtofferonthaal.

I: Ja.

G: Ja als dader heb je dat niet hé. Iemand die de procedure uitlegt allezja je hebt je advocaat, maar je kan dat niet vergelijken met de maatschappelijk assistent die slachtofferonthaal doet hé dus.

I: Nee, tuurlijk niet.

G: Ze zit erbij tijdens het proces, er wordt de dossierinzage begeleid gedaan. Als gij als cliënt de dossierinzage moet gaan lezen. De helft begrijpen ze er niet van.

I: Ja, uhu.

G: Dus ik denk dat zowel het slachtoffer, weer dat informatieve veel meer ondersteund wordt, maar ook dat emotioneler dan de dader.

I: Ja.

G: Natuurlijk er is ook een verschil tussen de twee hé. Allez de dader ja staat nog altijd in voor wat hij gedaan heeft dus euhm.

I: Ja.

G: Maar ik denk qua rechten dat zij op zich.

I: Ongeveer gelijk.

G: Dat er toch al veel veranderd is.

I: Ja, dat is waar! Ja.

G: Ja, ik weet niet of dat dat een beetje een antwoord is op je vraag?

I: Ja, voilà. Dat was het eigenlijk. Ja.

G: Ja, ik zeg het over assisen en zo kan ik op zich niet zo heel veel vertellen.

I: Nee, maar ja.

G: Meer vanuit correctioneel.

I: Nee maar ja kijk, voilà. Merci alleszins!

3.7. Interview 5

G: geïnterviewde

I: interviewer

I: Dus euhm wat is uw specifieke functie? En op welke manier kom je met dader en of slachtoffer in contact?

G: Dus zoals je weet ben ik advocaat. Euhm allez deeltijds advocaat, niet volledig.

I: Uhu.

G: Euhm maar het is in die functie dat ik natuurlijk de procedure, de strafprocedure ken.

I: Ja.

G: En dus ook zowel met daders, verdachten, euhm zelfs latere beklaagden uiteraard, betichten.

Heel af en toe een beschuldigde in het kader van het hof van assisen, maar ik heb nog nooit een beschuldigde bijgestaan. Twee keer wel slachtoffers in het kader van assisen.

I: Uhu.

G: Euhm maar dus ook met slachtoffers in contact kom.

I: Ja. En dus is het meer dader of meer slachtoffer?

G: Eigenlijk meer dader.

I: Ja.

G: Euhm op het, zeker op het correctioneel niveau en vooral euhm politierechtbanken zijn het bijna enkel daders euhm dat ik bijsta. Heel af en toe eens een burgerlijke partij.

I: Ja.

G: Dat is minder en minder.

I: En is dat een bewuste keuze?

G: Nee, niet echt.

I: Ja.

G: Euhm ik weet eigenlijk niet hoe dat dat komt. Ik denk euhm dat dat ook vooral komt dat dat veel euhm veel mensen verzekerd zijn.

I: Uhu.

G: Dat zij een advocaat kiezen, mensen kennen niet altijd een advocaat, dan wijst de verzekering die aan.

I: Ja.

G: En die kiezen natuurlijk, maar dat moet je natuurlijk niet schrijven, de goedkoopste advocaat.

I: Ja, ja.

G: Die het dan kan doen voor de laagste huurprijs, ik zal het zo zeggen.

I: Ja, ja.

G: Euhm en blijkbaar zijn wij dat niet.

I: Nee. En hoelang heeft u ervaring?

G: Ik ben nu zes jaar advocaat.

I: Ahja.

G: Ik ben zes jaar aan de balie.

I: Ja.

G: Wacht hé zonder te liegen, ja zes jaar.

I: Euhm en wat zijn de voornaamste juridische belangen ja van dader en of slachtoffer in het vooronderzoek?

G: Nu, ik denk dat euhm het belangrijk is dat die mensen waar dat het over gaat hé. Euhm ik vind dat dat nog altijd. Ge kent waarschijnlijk de Franchimont een beetje hé?

I: Ja.

G: Allez ge weet wat dat dat inhoudt, ge weet wat dat de wet nu is. De kleine Franchimont ken je.

I: Uhu.

G: Euhm dat die mensen inderdaad weten wat dat inhoudt, want op dit moment wordt gij geconfronteerd met een onderzoek zowel als dader of als slachtoffer en ge krijgt u verhoor en men vraagt u daar bijvoorbeeld als slachtoffer om u benadeelde partij.

I: Uhu.

G: Of om uw verklaring van benadeelde partij te doen.

I: Ja.

G: Maar dan weet ge eigenlijk nog niets, want vaak zijn de politiemensen en dat vind ik, opnieuw dat is mijn mening. Misschien niet honderd procent duidelijk, ook omdat ze geen tijd hebben of omdat het hun niet gevraagd wordt, waar dat eigenlijk over gaat.

I: Ja.

G: Dus eigenlijk moeten die mensen nog wat bij de arm genomen worden vind ik om door dat vooronderzoek te gaan.

I: Ja.

G: Als slachtoffer is dat alles uitleggen waarop zij recht hebben euhm uitleggen wat er kan gebeuren.

I: Uhu.

G: Wat ook hun mogelijkheden zijn tegen de dader.

I: Ja.

G: Er wordt heel veel geseponeerd.

I: Enorm!

G: Dus wat er daar in het vooronderzoek, ik weet niet meer de recentste cijfers. Ik weet niet meer of dat gij daar zicht op hebt, maar dat zal wel, allez ik zeg altijd negentig procent van alle onderzoeken, maar ik weet niet of dat .

I: Ja, ja het is nog.

G: Het zal wel zoiets zijn.

I: Heel veel, ja.

G: Euhm wat betreft de dader natuurlijk is dat vaak voor de eerste verklaring. Wat mogen ze zeggen? Wat kunnen ze niet zeggen?

I: Ja.

G: Euhm maar ook daar moet ik eigenlijk zeggen dat wij als euhm niet-salduz-advocaat. Dus ik doe geen salduz-bijstanden meer.

I: Uhu.

G: Tenzij er specifiek gevraagd wordt naar mij.

I: Ja.

G: Komen de mensen wel vaak als ze gedagvaard worden, dus als het eigenlijk te laat is.

I: Ja.

G: Euhm omdat zij ofwel al telefoon hebben gedaan.

I: Uhu.

G: Voor dat eerste verhoor.

I: Ja.

G: Met een advocaat van de permanentie of een andere advocaat euhm en zij dus al bepaalde dingen gezegd hebben. Goed of slecht dat maakt niet uit, dat kan een heel goed advies geweest zijn.

I: Uhu.

G: Maar dat je dus niet van in het begin betrokken bent. Euhm ik denk als ik u vraag hoor en lees dat mensen inderdaad het meest behoefte hebben aan informatie. En niet zo zeer aan, natuurlijk ook wel in de zware onderzoeken aan inhoud.

I: Uhu, ja.

G: Maar uiteindelijk zijn de mensen mondig, tegenwoordig vind ik toch, slim genoeg om te weten wat zij moeten zeggen. Zeker als slachtoffer.

I: Ja.

G: Als dader zijn er nog wel mensen die zichzelf er in.

I: Uhu.

G: Bij wijze van spreken.

I: Ja.

G: Zich er in praten.

I: Uhu.

G: Maar euhm ik vind dat het beter is dat ge hen inderdaad gewoon uitlegt wat er allemaal gaat gebeuren. Bijvoorbeeld, één voorbeeld politierechtbanken waarvan natuurlijk de meesten mee in contact komen.

I: Uhu.

G: Die mensen, als ge morgen een pv in uw bus krijgt dat ge met uw auto 30 of 40 per uur teveel gereden hebt, vaak blijkt dat daar niet uit dat ge bij definitie 40km te veel als het een euhm snelheid was boven de 70km per uur dat ge moogt rijden. Allez dat is nu gewoon technisch.

I: Uhu.

G: Om juist te zijn. Dat ge bijna per definitie gaat gedagvaard worden.

I: Ja.

G: Dat weten mensen niet. Zij krijgen dat pv, zij antwoorden iets op dat antwoordformulier, maar dat weten ze niet.

I: Ja.

G: Dat vind ik, dat zou misschien duidelijker mogen aangegeven worden.

I: Ja.

G: En daar denk ik dat zij belang aan hechten.

I: Uhu. En euhm tijdens de procesfase.

G: Ik denk per definitie ja kijk mijn eigen invalshoek hé. Is natuurlijk de verdediging hé.

I: Uhu.

G: Mensen zeggen heel vaak en ook nu als ge. Ge hebt da misschien als ge, ge hebt dat misschien wel gezien dat programma. Hoe heet het nu weer? Op vier. De rechtbank ja inderdaad.

I: Ah, ja, ja.

G: Dat mensen zonder advocaat der even goed van af komen en vaak is dat ook zo hé.

I: Ja, dat is waar.

G: Dat is ook zo! Ik kan dat niet ontkennen.

I: Uhu

G: Het nadeel is als het echt complex wordt en dat kan zelfs een heel kleine verkeersovertreding zijn.

I: Uhu.

G: Dat moet je weten. Wat is die multa nova waarmee je geflitst zijt? Is dat dreger alcoholtoestel waarin dat gij geblazen hebt, is dat, voldoet dat aan alle maatregelen? Hebt gij euhm de procedure mogen euhm doorlopen zoals het moet enzovoort? En dat weten ze niet.

I: Uhu.

G: Dus dat is echt de procedurele verdediging, want iedereen kan volgens mij. Dat kan ik, dat kan jij. Dat kunnen wij uiteraard hopelijk alletwee.

I: Ja.

G: Maar dat kan ook iemand die euhm op straat, die kan een pv lezen.

I: Ja tuurlijk.

G: En de verklaring punt.

I: Ja.

G: Wat dat er boven staat lijkt mij al moeilijker.

I: Uhu.

G: Euhm de rechten enzo, maar die kan voor de rechter gaan zeggen van dit is er gebeurd uiteindelijk als ge er wat over nadenkt.

I: Ja, dat is waar.

G: Dat is trouwens ook eigenlijk, maar we zullen daar later op komen zie ik euhm wat een assisenrechtspraak een heel klein beetje is hé op dit moment.

I: Uhu.

G: Iemand leest en hoort wat er aan de hand is.

I: Ahja, dat is waar!

G: En maakt dan een oordeel, maar de procedure zelf denk ik dat iemand als partij moet bijgestaan worden. Wat slachtoffers specifiek betreft, de burgerlijke partijstelling. Euhm als de rechter van slechte wil is, wat bijna geen enkele rechter meer is.

I: Uhu.

G: Maar ook als de rechter weinig informatief is, kunt ge dat zelf niet.

I: Ahja.

G: Euhm waarom? Omdat ge één moet weten dat ge akte moet vragen aan herstelling als burgerlijke partij, dat ge ter zitting moet komen met de nodige documenten.

I: Ja, inderdaad.

G: Dat ge uw schade moet bewijzen of ja euhm en dat ge minstens ook vind ik, maar dat is niet echt noodzakelijk, een nota moet maken waarmee dat ge dat op papier zet. De meeste mensen weten dat niet.

I: Ja, uhu.

G: En daar moeten zij bijgestaan worden. Nu, normaal gezien de meeste mensen hebben ondertussen wel een verzekeringsmakelaar nu dat ze echt als slachtoffer.

I: Ja.

G: Zullen ze niet verzekerd zijn.

I: Ja, ja inderdaad. En euhm de affectieve behoeftes? Dus meer naar de gevoelswaarde enzo. Heb je daar een zicht op?

G: Wacht hé. Ik ga eens eventjes meelesen hé.

I: Ja.

G: Ja natuurlijk wat dat mensen voelen en ik ben daar al gene sterken in. Dus nee maar allez ge hebt inderdaad mensen die deels psycholoog mee zijn hé.

I: Ja, inderdaad!

G: Allez ik bedoel advocaten.

I: Ja, maar zoals daders. Hechten ze meer belang aan euhm excuses kunnen aanbieden.

G: Nee.

I: Nee?

G: Allez natuurlijk dat is ook weer, ge hebt twee soorten mensen hé. Ge hebt de mensen en ge ziet dat direct, ge gaat dat misschien zelf ook nog als ge in contact komt met die mensen. Correctioneel zijn er eigenlijk mensen van als dat ze al een veroordeling hebben of twee veroordelingen en ik spreek algemeen hé. Niet specifiek, want er zijn uitzonderingen hé.

I: Ja.

G: Dat zijn geen excuseerders. Mensen die altijd maar opnieuw.

I: Nee.

G: Die zullen in heel veel gevallen ook ontkennen. Heel veel gevallen, niet allemaal.

I: Uhu.

G: Wat ze kunnen ontkennen, ook wat objectief duidelijk is gaan die als er geen zekerheid is dat blijven ontkennen in heel veel gevallen.

I: Ja, uhu.

G: Anders zit dat voor daders die de eerste keer iets voor hebben of iets voorhebben dat niet zo vaak voorkomt.

I: Ja.

G: In hun levenssfeer. Wat wil dat zeggen? Iemand die één keer dronken stuurt, dat is erg. Staan zware straffen op en vind ik ook terecht dat dat daar opstaat.

I: Ja, tuurlijk! Uhu.

G: Maar die mensen zijn meestal onder de indruk en die gaan zich daarvoor ook inderdaad excuseren bij de rechter.

I: Uhu.

G: En gaan vaak vooraf al iets doen waaruit dat blijkt dat dat niet meer of dat ze geen probleem hebben. Ge weet misschien, ge hebt in Dendermonde gezeten.

I: Ja.

G: Dat artikel 42 daar, zegt u dat nog iets?

I: Ja.

G: Wegverkeerswet

I: Inderdaad!

G: Dat die inderdaad zeer vaak wordt toegepast hé.

I: Ja.

G: Dus euhm.

Opname even onderbroken wegens een privé-telefoon van de geïnterviewde

G: Euhm wacht hé.

I: Artikel 42.

G: Ja artikel 42 inderdaad. Dat dat dus heel vaak toegepast wordt en mensen beseffen niet als ze ene keer zwaar dronken sturen dat zij eigenlijk geregeld, in Dendermonde weliswaar. Allez bij één bepaalde politierechter.

I: Ja.

G: De kans lopen dat als dat ene keer wordt vastgesteld, dat zijn problemen om nooit meer met de auto te mogen rijden.

I: Uhu, ja.

G: Als ge dan iemand hebt die, bij wie dat inderdaad een uitzondering is, die wil dat bewijzen.

I: Ja.

G: Dan kunnen wij op voorhand tegen hem of haar zeggen van kijk, ga een paar keer naar de dokter.

I: Uhu.

G: Laat uw CDT-waarden nemen. CDT dat weet je wat dat is.

I: Ja.

G: Dat zijn die waarden die wijzen op chronisch overmatig alcoholgebruik.

I: Uhu.

G: Laat dat op voorhand ne keer controleren.

I: Ja.

G: En dat zijn de mensen inderdaad die dat belangrijk vinden ook voor zichzelf.

I: Uhu.

G: Dat ze aan de rechter al kunnen zeggen kijk ik ben goed bezig.

I: Ja, ja. Inderdaad.

G: Denk da ik vandaag nu net nog zo'n twee mensen juist zo een brief geschreven heb.

I: Ahja.

G: Dat zijn mensen die inderdaad willen.

I: Ja, die zelf.

G: Vooruitgaan.

I: Ja.

G: Mensen die inderdaad gewild crimineel zijn dat interesseert hen geen zak.

I: Nee.

G: Die doen gewoon door. Die willen, ik heb zelden iemand die meer dan twee keer al veroordeeld is die echt nog spijt, ook voor kleine dingen hé.

I: Uhu.

G: Die echt nog zijn spijt wil uitdrukken.

I: Ja. En euhm slachtoffers hebben zij behoefte aan excuses of is financiële vergoeding eigenlijk genoeg?

G: Ik heb vaak de indruk dat het toch wel financieel is.

I: Ja.

G: Dan moet je beetje opletten natuurlijk. Ik zeg niet dat dat altijd zo is hé.

I: Nee.

G: Misschien ligt dat ook aan de stijl euhm waarmee de, hun advocaat hun benadert hé. Euhm de mensen die ik bijsta euhm ik doe strafrecht op een kantoor waar vooral euhm commercieel recht wordt gedaan.

I: Uhu.

G: Wat wil zeggen dat de meeste klanten commercieel ingesteld zijn en in geld denken.

I: Ja.

G: Euhm dat gaat dus zelden over misdrijven waarbij er zwaar euhm hoe zal ik het zeggen?

Zwaar lichamelijk letsel is. Dat kan hé.

I: Uhu.

G: Wij hebben slagen en verwondingen, vrij veel de laatste. Maar wij hebben bijvoorbeeld weinig ik denk maar aan verkrachtingen enzo.

I: Ja, dat niet.

G: Eigenlijk niet veel meer.

I: Ja.

G: Euhm wat wil zeggen, daar kan ik mij wel inbeelden dat ge financieel niet wilt.

I: Nee, ja.

G: Allez dat ge wel een compensatie wilt, uiteraard iedereen wil een compensatie.

I: Uhu.

G: Maar euhm de meeste mensen bij ons zien het inderdaad kijk ik wil mijn geld punt en ik wil afsluiten.

I: Ja.

G: En dat hoor ik heel veel. Mensen willen dat dossier afsluiten, zo snel mogelijk!

I: Ja, tuurlijk!

G: Wat heel moeilijk is hé, want het duurt vreselijk lang in heel veel gevallen.

I: Uhu, ja.

G: Dus ik denk dat het toch wel de financiële compensatie voor de misdrijven die daarvoor zich lenen het belangrijkste is.

I: Ja.

G: Waarmee dat ik niet gezegd heb allez dat misdrijven waarmee ge niet direct op financiële compensatie denkt zich daarvoor niet lenen.

I: Uhu, nee nee. Ja en euhm vind je dat de belangen van de partijen eigenlijk overeenkomen met de rechten dat ze hebben? Of zijn er nog tekortkomingen?

G: Ik vind het eigenlijk wel goed zoals het nu is. Er wordt gezegd van ja slachtoffers blijven in de kou staan, ik vind dat eigenlijk niet helemaal als ze zich goed laten bijstaan.

I: Ja, uhu.

G: Weten slachtoffers wat er aan de hand is.

I: Uhu.

G: Ik heb gezien dat je nog een vraag gaat stellen daarover, dus ik zal daar later op terugkomen. Ik denk dat het enige probleem is en ik heb het al gezegd, de duur een beetje is.

I: Ja.

G: Voor de rest vind ik eigenlijk dat mensen krijgen waar ze recht op hebben, als ze zich laten bijstaan. Ik kan u twee voorbeelden geven. Eén de potpourri-II wetten.

I: Uhu.

G: Die zeggen dat uw conclusietermijn in strafzaken, dat is misschien voor u als criminologe minder belangrijk, maar ik ga het u gewoon zeggen.

I: Ja.

G: Dus ge moet uw conclusies uitwisselen in strafzaken met alle betrokken partijen.

I: Ja.

G: Maar stel nu dat gij slachtoffer zijt als ja particulier van een bende, een niet-autochtone bende inbrekers ik zal het zo zeggen.

I: Ja, uhu.

G: Er zijn bepaalde nationaliteiten die de laatste tijd meer voorkomen.

I: Uhu.

G: Koperdiefstallen worden gelinkt veelal aan Roemenen, Oost-Europeanen.

I: Ja, inderdaad.

G: Stel dat ge daar slachtoffer van zijt. Die mannen of die mensen, meestal zijn het mannen.

I: Ja.

G: Ofwel een adres in Roemenië.

I: Ja.

G: Ofwel geen adres en in die twee gevallen worden zij ofwel aangehouden in voorhechtenis ofwel niet aangehouden.

I: Uhu.

G: Hoe gaat gij dan als slachtoffer ooit, als ge niet bijgestaan wordt.

I: Nee.

G: Uw conclusies laten toekomen? Kan niet!

I: Nee.

G: Kan gewoon niet. Wij als advocaten kunnen dat vaak niet.

I: Uhu.

G: Dus dat is misschien een beetje moeilijk, maar anderzijds vind ik dat het slachtoffer veel rechten heeft bijvoorbeeld in de buitengerechtelijke afhandeling.

I: Ja, inderdaad.

G: Wat dat een beetje mijn vakgebied is hier aan de unief, kunt gij eigenlijk alles hé. Als je zegt als slachtoffer van slagen en verwondingen.

I: Uhu.

G: Als ge zegt op de brieven die het parket u stuurt, ik ben niet vergoed.

I: Uhu.

G: Dan gaat het parket de dader dagvaarden zo simpel is dat.

I: Ja.

G: En dan hebt gij eigenlijk heel veel rechten.

I: Ja, dat is eigenlijk wel waar.

G: Wat dat niet wil zeggen dat ge gelijk gaat krijgen, dat is iets anders, maar je hebt veel rechten.

I: Nee.

G: Rechten om uw vorderingen uit te putten.

I: Ja, ja. En euhm hebben ze nog een aantal klachten met betrekking tot hun positie of euhm zijn ze eigenlijk over het algemeen tevereden?

G: Ja, nu met betrekking tot hun positie lijkt mij dat ik hier net gezegd heb dat er nog altijd een gebrek is aan informatie. De mensen weten van niets. Mensen begrijpen ook niet dat een vooronderzoek geheim is. Ze begrijpen dat wel bij zwaardere misdrijven, maar ze begrijpen dat bijvoorbeeld niet bij verkeersovertredingen.

I: Ja, uhu.

G: Waarom weet ik niet wat ze daarmee gaan doen? Waarom weet ik niet, want als ik vandaag, hopelijk niet, een verkeersongeval heb en ik schrijf binnen drie weken na mijn verklaring naar het parket wat er mee gaat gebeuren dan antwoordt het parket dat de zaak in vooronderzoek is en dat ik binnen zes maanden nog eens mag een vraag stellen.

I: Ja, uhu.

G: Dat begrijpen mensen niet.

I: Nee.

G: Want inderdaad en ik begrijp dat zelf ook niet zo heel goed, hoe het komt dat een eenvoudige snelheidsovertreding bijvoorbeeld.

I: Ja.

G: Maar misschien hebt gij daar meer zicht op van uw stage daar, maar dat dat negen maanden moet duren eer dat gedagvaard wordt.

I: Dat is immens!

G: Ik begrijp dat niet.

I: Nee.

G: Want dat zou toch evengoed kunnen volgende week?

I: Ah tuurlijk!

G: Een simpele snelheidsovertreding.

I: Ja.

G: Als er daar niets te onderzoeken valt.

I: Uhu.

G: Geen verklaring is en dat verstaan mensen niet goed.

I: Uhu.

G: Dat gaat trouwens altijd maar meer een probleem merken, want ik merk veel confraters die er al een probleem van maken dat dat inderdaad te lang duurt.

I: Ja.

G: Want ja wat is redelijke termijn?

I: Inderdaad ja.

G: Ok, ik vind ge kunt gij zeggen nu zijn de verjaringstermijnen verlengd hé voor snelheidsovertredingen, allez ze zijn vandaag, we zijn nu twintig februari, eenentwintig februari.

I: Ja.

G: Het is nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, maar wel goedgekeurd op acht februari.

I: Uhu.

G: Dus de verjaringstermijnen verlengen voor dat soort dingen, maar als ge, als gij als rechtsonderhorige geen informatie hebt ja dan weet je van niets.

I: Nee, nee.

G: Euhm en dat komt eigenlijk op hetzelfde neer hé. Dat is misschien minder met positie, maar het duurt allemaal veel te lang hé.

I: Ja.

G: Dat vind ik ook.

I: Dat is waar.

G: Ik weet nog mijn allereerste klacht met burgerlijke partijstelling die ik heb neergelegd was de derde dag dat ik begon. Ik heb hier net gezegd hoelang ik bezig ben, dat is uitgesproken november vorig jaar.

I: Ja, amai!

G: Dat was een valsheid in geschrifte en ok ge kunt moeilijk één voorbeeld aanhalen.

I: Nee.

G: Hoelang dat dat stilgelegen heeft dat is.

I: Uhu en euhm wat zijn de grootste problemen euhm met de assisen eigenlijk?

G: Ik ben geen voorstander van assisen. Ik ben geen voorstander meer van assisen. Ik ben wel voorstander van assisen in de zin vanuit mijn functie als advocaat en ik denk dat de meeste advocaten, maar euhm dat moet je dan zeker anonimiseren, voorstander zijn van assisen voor één simpele reden. Omdat dat geld opbrengt.

I: Ja, financieel.

G: Want euhm als ge daar goed over nadenkt is dat eigenlijk belachelijk hé.

I: Uhu.

G: Ik vind allez ik ben daar hé, allez ge daar euhm , ik ben nieuwsgierig over hetgeen ge daarover gaat besluiten.

I: Uhu.

G: Maar euhm de positie van dader en slachtoffer, eigenlijk vind ik dat die allebei slecht is bij assisen. Het hangt er maar vanaf die, het vooronderzoek, het gerechtelijk onderzoek dat duurt meestal jaren.

I: Ja, dat is waar.

G: In de twee zaken waar ik ervaring mee heb gehad. In het ene geval was dat een gerechtelijk vooronderzoek van euhm drie jaar, in het andere vier jaar.

I: Uhu, amai.

G: Ik moet nu zien dat ik niet lieg hé. Ja, laat ons alle twee zeggen drie jaar.

I: Ja, uhu.

G: Maakt nu niet uit. Euhm op dat moment de mensen weten nog van niets hé. Wanneer horen de mensen er iets van? Als de dader, die hopelijk in voorhechtenis zit.

I: Uhu.

G: Allez ik bedoel hopelijk in dit geval hé.

I: Ja.

G: Voor de informatie voor de raadkamer moet komen.

I: Ja.

G: Dus die euhm tweemaandelijks of driemaandelijkse verlenging. Bestaat die driemaandelijkse termijn nu nog? Dat weet ik eigenlijk niet.

I: Ze gingen dat afschaffen hé.

G: Ja, ik weet dat. Of dat het nu overal tweemaandelijks is geworden, ik zou het moeten weten.

I: Ja.

G: U moet het niet weten, maar ik wel.

I: Ja.

G: Maar ik ben het nu even vergeten. Dan weet ge wat gebeurt er? En inderdaad ge kunt euhm inzage vragen, artikel 61ter van het wetboek van strafvordering. Maar uiteindelijk is het, komen we altijd daarop terug. Dat duurt dan zo lang. Maanden, jaren en dan komen we op een week waar iedereen nog een keer gehoord moet worden.

I: Ja.

G: En oké het is een argument om te zeggen ja maar dan doen we het wel nog een keer echt goed over.

I: Uhu.

G: Maar anderzijds zou het veel beter zijn dat het vooronderzoek wat tegensprekelijker wordt gemaakt. Ik weet dat dat vloeken is in de kerk, dat kan hier niet.

I: Uhu.

G: Maar dat ge inderdaad als ge als een dader gehoord wordt of verhoord wordt, waarom en dat is puur, nu ben ik puur aan het nadenken, waarom zout ge dat op voorhand niet een keer laten weten aan het slachtoffer?

I: Ja, dat is waar.

G: Die gaat daarover gehoord worden.

I: Uhu.

G: En we gaan u daarna inlichten en ge moet niet weten over wat dat die dader exact gezegd heeft. Kan natuurlijk niet, maar inlichten over wat er eigenlijk gebeurd is en wat er aan de hand is.

I: Uhu.

G: Erkent hij dat of erkent hij dat niet enzo. Natuurlijk op dit moment weten ze het in principe ook door die tweemaandelijks euhm controles van de raadkamer, maar euhm nogmaals in principe heeft euhm de dader, het slachtoffer daar weinig mee te zien, want bij die controles wordt eigenlijk euhm hoe zal ik het zeggen? Het slachtoffer niet uitgenodigd om daar te zijn, die heeft daar geen zeg over.

I: Ja.

G: Het enige voordeel dat ge hebt is dat ge wel weet als advocaat van de verdachte, ge weet ook in principe niet dat het zitting is, maar door het feit dat je inzagerecht hebt op basis van artikel 61ter, ziet ge wel dat onderzoeksrechter gerechtelijke onderzoeken heel vaak naar die data toewerken om iets af te hebben tegen die datum.

I: Uhu, ja.

G: Als iemand vrijgehouden wordt, vrijgelaten wordt of niet aangehouden wordt voorlopige hechtenis, niet in voorlopige hechtenis, dan merkt ge vaak dat die onderzoeken nog langer gaan duren.

I: Ja.

G: Want dat er minder druk is, wat dat normaal is he, ik ben ook zo.

I: Ja, tuurlijk!

G: Iedereen is zo.

I: Ja, dat is normaal hé. Euhm en vind u dat euhm zowel dader als slachtoffer gelijkwaardig behandeld worden?

G: Goh, langs de ene kant, kijk wat het ding is. Ze mogen natuurlijk allebei niet onder ede verhoord worden hé.

I: Uhu.

G: Want het slachtoffer is normaal gezien burgerlijke partij. Slachtoffer krijgt in de assisenprocedure euhm hebt gij al ne keer een assisenprocedure gezien?

I: Euhm nee.

G: Probleem is dat er nu geen.

I: Wel de schellebellemoord, maar dat was geen.

G: Ja het is spijtig dat het afgeschaft is.

I: Ja.

G: Vroeger het slachtoffer ging ook echt zitten in de getuigenstoel.

I: Uhu.

G: En natuurlijk ik denk dat dat moment dat ge daar zit en uw verhaal kunt doen, dat dat wel louterend is.

I: Ja.

G: Euhm nu nogmaals, ik heb die vier mensen, want in de ene zaak, ik kan dus enkel spreken over die zaken hé.

I: Uhu, ja;

G: Ik zal op het wetenschappelijke daarop straks terug komen.

I: Uhu.

G: Drie, vier, ik heb vier mensen daar gezien als slachtoffer, bijgestaan als slachtoffer.

I: Ja.

G: Ene keer drie en ene keer één. Twee daarvan die hadden daar echt behoefte aan om dat te komen vertellen daar.

I: Ja.

G: Euhm maar anderzijds ge vraagt naar de verhouding tussen, ja de dader heeft veel meer rechten.

I: Uhu.

G: Hij staat daar een week hé. Of twee weken of drie weken.

I: Ja.

G: Hij kan eigenlijk alles. Hij is verplicht als hij daar is alles te volgen. Ja, hij kan wel in slaap vallen als hij dat wilt, maar uiteindelijk vind ik dat hij. Ik kan moeilijk een onderscheid maken tussen rechten van dader en slachtoffer in een assisenprocedure, want ja de rechten spelen ten volle. Zeker ten gronde.

I: Ja.

G: Euhm ze hebben alles euhm alles ligt open en bloot op tafel en ik vind eigenlijk dat was wel goed. Maar ik vind ook dat ge niet kan garanderen in een correctionele procedure.

I: Nee.

G: Als ge een goeie rechter hebt die tijd uitrekt.

I: Uhu.

G: Ook al wordt de behandeling dan bijna een soort van assisenbehandeling.

I: Ja, inderdaad.

G: En niet beoordeling. Ja het gaat in mijn ogen nu om de, de waarheidsvinding.

I: Uhu.

G: En, en de manier waarop. Ja, als gij voldoende tijd uitrekt om alles te bekijken.

I: Ja.

G: En tegemoet komt aan de noden zowel van dader als van slachtoffer.

I: Uhu.

G: Of verdachte, ik zal het zo zeggen, als voor slachtoffer.

I: Uhu.

G: Dan lijkt dat eigenlijk mij die rechten in de twee procedures gelijkwaardig en is er geen voordeel of reden om de ene boven de andere te verkiezen vind ik.

I: Ja en euhm dat met dat nieuwe wetsvoorstel een verbetering zal inhouden of is het eigenlijk beter dat het gewoon blijft zoals het is?

G: Ja, ik ben geen voorstander dat het zou blijven zoals het is, maar eerder uit pragmatisch oogpunt hé, want ik heb net gezegd dat er volgens mij niet echt een procedure te verkiezen is.

I: Uhu.

G: Ik ga je wel één opmerking geven, daarstraks ook uit pragmatisch oogpunt allez ja, euhm op dit moment moeten rechters dan van eerste aanleg naar assisen gaan, twee bijzitters.

I: Ja.

G: Een voorzitter van het hof van beroep moet naar assisen gaan euhm en die juryprocedure die vreselijk is. Er worden dan, ik kan niet zeggen hoeveel mensen uitgenodigd worden, maar het zou mij niet verbazen dat er daar zestig mensen komen, worden uitgeloot.

I: Amai.

G: Die dan één voor één aan de voorzitter moeten gaan zeggen dat ze geen zin hebben om dat te doen.

I: Nee, ja.

G: Dat is, dat is archaisch en dat heeft weinig zin.

I: Uhu.

G: Bovendien, ondertussen is het natuurlijk aangepast de motiveringsverplichting euhm ondertussen moeten de beroepsrechters alle de professionele rechters die bij assisen aanwezig zijn, die moeten dus de motivering samen met de jury maken.

I: Uhu.

G: Als zij een oordeel hebben geveld over de schuldvraag.

I: Ja.

G: Dat is uiteraard beter, maar ik vind dat altijd raar, want als ge er goed over nadenkt gaat het eigenlijk, kunnen ze met wat, alle het zal zo niet zijn hé, maar zij kunnen eigenlijk strootje trekken hé in de jury.

I: Ja, dat is waar.

G: En dan later motiveren.

I: Ja.

G: Juridisch motiveren.

I: Uhu.

G: En dat is natuurlijk wat dat beter is bij een beroepsrechter, ja dat is zijn of haar job om dat te doen. Een beroepsrechter weet ook hoe ge een dossier moet lezen.

I: Uhu.

G: Want mij maakt ge niet wijs, ik heb mij dat altijd afgevraagd, hoe dat die twaalf mensen dat daar zitten of dat die dat dossier op dezelfde manier zien als iemand die dat ook gelezen heeft.

I: Dat kan niet denk ik.

G: Ik weet dat niet, dat kan ook inderdaad bijna niet.

I: Ja.

G: Ik weet bijvoorbeeld iets, ik weet dat die vrouw dat daar die man, ja das eigenlijk, die daar komt zitten als getuige. Ik weet wat die gezegd heeft in haar papierenverklaring.

I: Uhu.

G: De voorzitter weet dat, alle andere advocaten weten dat wat die gezegd heeft in haar papierenverklaring dat dat niet kan.

I: Ja.

G: Maar als die dat daar goed brengt.

I: Ah tuurlijk!

G: Die twaalf mensen die geloven dat hé.

I: Ja.

G: Ja, allez.

I: Ja, dat is waar!

G: Dat lijkt mij altijd zo vreemd. Dat heeft een beroepsrechter niet!

I: Ja.

G: Tuurlijk het is dan wel de taak ook van de assisenvoorzitter ja maar u heeft wel gezegd.

I: Uhu.

G: Maar dan nog als die echt overtuigend kan zijn.

I: Nee.

G: Dat is eigenlijk de taak een beetje van euhm wat dat een advocaat doet, maar als ge daar een getuige hebt die echt overtuigend is en ik heb daar al mensen gezien die inderdaad dingen vertellen die niet kunnen. Die daar zeker van zijn hé.

I: Ja, ja, maar allez.

G: Die zeggen, maar ook voor zichzelf hé.

I: Ja.

G: Euhm allez ja. Ja en dan denk ik ja en dat vind ik veel beter aan, aan professionele rechtspraak, dat wordt daar dan uitgehaald hé.

I: Tuurlijk, ja!

G: Tuurlijk de taak van de advocaat wordt kleiner .

I: Ja.

G: De mogelijkheden van de advocaat zijn kleiner.

I: Ja en hebt u zelf nog euhm ja aanvullingen of veranderingen voor dat nieuw wetsvoorstel?

G: Euhm wat dat ik absoluut zinloos vind is dat hij daar die collegiale kamers, dus met mensen, maar ik weet niet of dat er in staat, dus dat moet u maar ne keer.

I: Uhu.

G: Euhm dat hij daar psychologen en psychiaters zou willen.

I: Ja.

G: Allez mensen. Ik ben daar geen voorstander van. Dat zijn mensen die advies mogen geven.

I: Uhu.

G: Op voorhand. Die een verslag mogen maken op voorhand.

I: Ja, inderdaad.

G: Maar wat zou ne psychiater moeten oordelen over iets juridisch? Euhm die zijn veel slimmer dat euhm juristen en criminologen op het vlak allez van criminologen weet ik niet, maar in elk geval dan juristen. Op het vlak van mentale.

I: En emotionele.

G: En emotionele.

I: Ja.

G: Maar die hebben natuurlijk geen enkele voeling, wat dat criminologen en juristen wel hebben, met de straftoemeting.

I: Ja.

G: Met de schuldvraag, dus dat vind ik absoluut zinloos dat daar.

I: Ja.

G: Zij mogen adviseren, maar geen beslissingen nemen. Nu ik weet niet wat de juiste bedoeling is. Dat weet ik eigenlijk niet goed genoeg of dat.

I: Ja, hij heeft dat niet echt euhm.

G: Ja, want allez dat vind ik, dat vind ik in elk geval mis. Maar ik vind dat de procedure zoals hij nu is, inderdaad misschien dat de euhm ja dat is moeilijk hé. Nu op dit moment mogen de partijen een lijst neerleggen van, bij assisen hé, een lijst neerleggen van getuigen die zij wensen te horen ter zitting.

I: Ja, uhu.

G: Dat zou misschien in principe ook mogelijk moeten zijn.

I: Ja.

G: Nu anderzijds die lijst is vaak al zo volledig bij assisen door de euhm het openbaar ministerie opgesteld. Misschien moeten we dan het openbaar ministerie inderdaad laten. Nu anderzijds, allez nu ben ik echt al een derde anderzijds aan het doen, ten tweede zij kunnen dat nu ook al doen.

I: Ja.

G: Als ge een dagvaarding doet, staat er altijd op getuigen en een streep.

I: Ja, inderdaad.

G: Dus zij kunnen dat nu ook al doen.

I: Ja.

G: Ze doen het niet.

I: Uhu.

G: Ik begrijp waarom natuurlijk, de tijd is zo kort.

I: Ja, tuurlijk!

G: Misschien inderdaad moeten we daar in die criminele kamers wat gewoonte van maken.

I: Ja.

G: Om gewoon de hoofdgetuigen euhm de kans te bieden om zich aan te melden of om een getuigenis af te leggen.

I: Ja, maar over het algemeen vindt u dat wel een goed initiatief?

G: Ja, ik vind dat. Ik vind dat dat nu goed loopt, ik heb daar geen probleem mee zoals dat het is.

I: Ja.

G: Euhm ja, het is misschien eens iets anders.

I: Ja, voilà. Oké ja, dankuwel alleszins.

G: Oké, dat is heel graag gedaan! Sorry dat wij verleden week hebben moeten uitstellen, maar ik heb u gezegd hé.

I: Ja, maar dat is niet erg!

3.8. Interview 6

G1: Geïnterviewde 1

G2: Geïnterviewde 2

I: Interviewer

I: Ja. Dus euhm wat is jullie specifieke functie en op welke manier kom je met dader en of slachtoffer in contact?

G1: Doe maar.

G2: Ja euhm dus wij zijn justitieassistent.

I: Uhu.

G2: Euhm en ik werk halftijds op slachtofferonthaal en halftijds bemiddeling in strafzaken.

I: Ja.

G2: Euhm nu slachtofferonthaal doe ik nu een jaar of twee en bemiddeling eigenlijk ook twee jaar en voordien was ik fulltime tewerkgesteld in de daderbegeleiding.

I: Ahja.

G2: Hé dus allez beide partijen heb ik wel al gesproken.

I: Ja en is dat een bewuste keuze om nu over te schakelen?

G2: Ja, eigenlijk wel. Euhm ik heb het eigenlijk zelf gevraagd om na, 7 jaar was het dan bijna, om een keer iets anders te doen dan enkel maar de daderbegeleiding en om een keer de keerzijde te zien.

I: Ja.

G2: En euhm een keer met de slachtoffers aan de slag te gaan..

I: Uhu.

G2: Euhm en ook ja bemiddeling was toen op dat moment de beste keuze om dat in combinatie mee te doen.

I: Uhu.

G2: Euhm dus van daar.

I: Ja.

G2: Heb ik daar eigenlijk ook voor gekozen.

I: Ja.

G1: Ik doe eigenlijk vooral slachtofferonthaal euhm allez nu ook halftijds, maar ervoor heb ik even fulltime gedaan.

I: Ja.

G1: Euhm maar ik allez ik werk ook al vijf jaar.

I: Uhu.

G1: Op het slachtofferonthaal.

I: Ja.

G1: Euhm en nu combineer ik dat ook met bemiddeling in strafzaken.

I: Ahja.

G1: Maar bij mij is het enkel drugszaken dus euhm.

I: Ah, ja.

G1: Het is niet echt de daders van geweldplegingen hé dat ik doe.

I: Ja, uhu. Dus euhm meestal met slachtoffers dat je eigenlijk euhm in contact komt ja.

G1: Uhu.

I: Euhm en wat zijn de voornaamste juridische belangen van de slachtoffers euhm tijdens het vooronderzoek?

G2: Euhm, dat is puntje vijf hé? Want ik heb het hier een beetje opgeschreven

I: Ja.

G2: Ja, wat ik vooral vind is euhm dat waar ze veel belang aan hechten, wat ze willen is dat informatie krijgen.

I: Ja.

G2: Soort van informatietaak.

I: Uhu.

G2: Maar wat niet altijd gemakkelijk is hé, want meestal in een onderzoek.

I: Ja.

G2: De magistraten staan eigenlijk nogal sterk op het feit van het is geheim van het onderzoek en meestal mogen we nog niets van informatie doorgeven.

I: Ja.

G2: Het is ook een beetje afhankelijk van de magistraat.

I: Ja.

G2: Sommige magistraten hé zullen toch al sneller eens zeggen van kijk het is goed, dat mag je al doorgeven of dat mag je al doorgeven.

I: Ja.

G2: Dat is ook het enige op dat moment ja dat hun echt wel denk ik wat doet. Ze bellen echt wel met een reden.

I: Ja, ja.

G2: Van hoever staat het onderzoek? Wanneer wordt het afgerond? Dat kunnen we soms ook al zeggen zonder dat er veel inhoudelijke zaken worden meegedeeld. Van kijk goed, ja.

I: Ja.

G2: Allez dat ze toch iets weten.

I: Dat ze ja.

G2: Of dat ze weten van ok dat dossier is hier, is in behandeling.

I: Uhu.

G2: Vind ik soms ook al iets van ok goed, we weten waar we moeten terecht gaan.

I: Ja.

G2: Als we informatie moeten verkrijgen. Dat ze ook al weten van ok er gebeurt iets mee.

I: Ja, ja.

G2: Ze zijn er mee bezig.

I: Ja.

G2: Dat is ook wel belangrijk.

I: Ja.

G1: De procedure gewoon hé.

G2: Ja.

G1: Dat ze weten hoe dat het in zijn werk gaat en dat ze weten dat ze bij ons terecht kunnen als ze vragen hebben.

G2: Ja.

I: Ja en was dat veel anders in daderbegeleiding of was dat eigenlijk een beetje gelijklopend?

G2: Euhm natuurlijk wij hebben ze niet, jawel we hebben ze wel in vooronderzoek hé, dus mensen ja.

G1: VOV's.

G2: Ja, VOV's. Dus mensen die door de onderzoeksrechter zijn vrijgelaten onder voorwaarden euhm ik ben even aan het denken of dat veel anders is. Ja, die informatiefunctie. Eigenlijk is dat dan meer door hun advocaat dat dat gebeurt.

I: Ja.

G2: Hier in de daderbegeleiding is het puur de opvolging van de voorwaarden.

I: Ja, uhu.

G2: Euhm en alle info gebeurt meestal via een advocaat.

I: Ja.

G2: Maar als, allez het kan wel zijn als ze specifieke vragen hebben, bijvoorbeeld teruggave overtuigingsstukken.

I: Ja.

G2: Soms kan het wel dat ze dat al in vooronderzoek.

I: Ja.

G2: Of in gerechtelijk onderzoek, dat dat al kan teruggegeven worden, maar dan euhm laten we ze een brief schrijven.

I: Uhu.

G2: Voor die informatiefunctie kunnen we dan op die manier.

I: Ja.

G2: Maar goed we kunnen wel minder doen allez we kunnen voorstellen van een brief te schrijven.

I: Uhu.

G2: Of zelf in ons verslag iets op te nemen, maar meestal, ik heb toch de indruk dat dat meestal meer de advocaat is die dat eigenlijk regelt.

I: Ja.

G2: Ja.

I: Ja, uhu.

G2: Ja dan bij een slachtoffer.

I: Ja en euhm de belangen van het slachtoffer dan in de procesfase? Is dat?

G1: En daarmee bedoel je dan vanaf.

I: Vanaf dat het voor de rechter allez voor de rechtbank komt.

G2: Ja, dat is eigenlijk.

G1: Ja, ik heb meer zo wat geschreven recht op herstel en bescherming. Bescherming en respect voor privéleven zo hé.

G2: Ja.

I: Ja.

G1: Ik vind dat wel een belangrijke, want soms euhm zit de pers daar ook bij.

I: Uhu, ja.

G1: Of andere mensen en willen ze soms wel dat het met gesloten deuren verloopt of zo.

I: En kunnen ze dat vragen?

G1: Ja, dat kan gevraagd worden. Natuurlijk is het de rechter die daarover beslist.

I: Ah, ja.

G1: Als beide partijen dat willen dan kunnen ze daar vaak in meegaan, maar het is te zien bij welke feiten.

I: Ja, uhu.

G1: Soms is de rechter ook van oordeel dat de bevolking eigenlijk moet weten dat er ook zo'n dingen gebeuren en dat er daar voor gestraft wordt.

I: Uhu.

G1: Dat heb ik toch al een keer gehad, waardoor dat ze het niet met gesloten deuren behandeld hebben.

I: Ja.

G1: Euhm en recht op bescherming dan ook een beetje hé. Dat ze dan ook rekening houden met eventueel een straatverbod.

I: Ahja.

G1: Dat is meestal als het over belaging gaat vind ik.

G2: Uhu, ja.

G1: Dat ze dan ook vragen ja voor een verbod met het slachtoffer.

I: Uhu.

G1: Of een straatverbod hé.

G2: Ja.

I: Ja.

G1: Denk ik.

I: En is dat voor het slachtoffer niet confronterend om in de rechtszaal de dader allez te zien.

G2: Ja, absoluut! Dat is één van onze grootste taken ook hé. Bijstand, het verlenen van bijstand of het geven van bijstand.

I: Ja.

G2: Euhm dus wat doen wij? Als het dossier is afgesloten kunnen wij dossierinzage doen.

I: Uhu.

G2: Dan overlopen we alles en bereiden we dat ook een stukje voor.

I: Ja.

G2: Euhm dan gaan wij met die mensen de rechtbank, de rechtszaal een keer gaan bezichtigen hé.

I: Uhu.

G2: En leggen we alle partijen uit van wie zit waar hé.

I: Uhu.

G2: Euhm en gaan we inderdaad ook gaan aangeven van kijk als hij niet aangehouden is, dan kan het inderdaad zijn dat jullie hier alle twee op die bankjes hier achteraan zitten te wachten en dat kan zijn dat jullie naast elkaar zitten. Wij gaan dan ook wel mee, we bespreken dat wel. Dat die eerste shock van ok hij is daar.

I: Uhu.

G2: Maar wij gaan dan, allez als ze dat ook willen, kunnen wij ook bijstand geven dat wij ook letterlijk mee gaan met die mensen.

I: Ja, uhu.

G2: Gaan wij ons ook naast hen gaan zetten, zodat er ook een beetje symbolisch een brug wordt gevormd.

I: Uhu.

G2: Euhm ja en dan praten wij wel een beetje op hen in als de dader dan toekomt. Euhm ja, maar dat is inderdaad wel confronterend hé. Nu als ze aangehouden zijn, komen ze normaal gezien, negentig procent.

I: Uhu.

G2: Komt pas als het aan hen is.

I: Ja.

G2: Ze wachten en gaan ze van de kelder met een politieagent naar boven.

I: Ja.

G2: Het is wel al gebeurd dat euhm, dat de dader, dat hij gewoon daar plaatsneemt met zijn boeien aan en met een agent die er een beetje bij staat, maar eigenlijk is dat niet zo.

I: Ohnee, ja.

G2: Het slachtoffer allez van het moment dat hij ook aangehouden is, wil eigenlijk zeggen dat het ook wel over zware feiten gaat hé.

I: Ja, ja.

G2: Euhm dan is dat inderdaad wel heel moeilijk ja.

I: Ja.

G1: Denk dat het gewoon belangrijk is dat ze een beetje voorbereid zijn om te weten hoe dat het verloopt en op het moment zelf ja is dat gewoon zien hoe dat ze reageren zeker?

I: Ja.

G1: Het is confronterend wel.

G2: Ja, ja.

I: Uhu.

G1: Want uiteindelijk als je in zo'n zaal binnengaat allez zit er één of twee meter tussen hé.

G2: Ja.

G1: Dus.

I: Ja.

G1: Het slachtoffer zit op het linkse bankje en de dader zit op het rechtse bankje en euhm zoveel plaats is er niet tussen hé.

G2: Nee.

G1: Dus het is wel heel confronterend hé.

I: Ja.

G2: Vandaar dat we er ook naast, allez dat we inderdaad op hen in praten van kijk ik ga me aan de rechterkant zetten bijvoorbeeld.

I: Ja, inderdaad.

G2: Een beetje die symbolische brug vormen van allez goed.

I: Ja, ja.

G2: Dat je niet het gevoel hebt dat hij bijna naast je zit, want dat is inderdaad hé.

I: En wil de dader dan geen oogcontact of zo maken met het slachtoffer of gebeurt dat niet?

G1: Soms wel.

G2: Ja hé.

G1: Ja, ik heb een belagingszaak bijvoorbeeld gehad dat de euhm dat het slachtoffer constant probeert te maken met, allez de dader constant contact probeert te maken.

I: Ja, met het slachtoffer.

G1: Andere gaan ook niet kijken, die kijken voor zich.

I: Ja.

G2: Ja. Nu omgekeerd heb ik het ook al meegemaakt en het ging ook over, het ging over intra-familiaal geweld.

I: Uhu.

G2: En dat de advocaat van de verdachte aan het pleiten was.

I: Uhu.

G2: Euhm en de ja het slachtoffer totaal niet akkoord was met hetgene dat er gezegd werd.

I: Ja.

G2: Dan was ze constant ook aan het kijken was en aan het zien van goed hoe moet ik hier euhm.

I: Ja, ja.

G2: Nu ze zei op zich verbaal niets, maar ge zag echt van wat zeg jij hier nu allemaal ook over mij.

I: Ja.

G2: Wat volgens haar niet klopte.

I: Uhu.

G2: Euhm ja.

I: Ja, dat is euhm.

G2: Ja, maar goed ja.

I: En snappen ze dat meestal dat je allez dat ze niet mogen tussenkomen of heb je er die dat niet echt snappen?

G2: Merendeel wel hé. Ik denk dat soms met een beetje een lager IQ.

I: Ja.

G2: Of ja sociaal kwetsbare mensen is misschien beter verwoord.

I: Uhu.

G2: Dat niet altijd op hebben en die onmiddellijk dan willen of impulsiever reageren.

I: Ja.

G2: Dan is het beetje de taak om hen te temperen en te zeggen van allez.

I: Ja, ja.

G2: De advocaat mag dat pleiten op zich he, het is niet dat daar iets mee verkeerd is.

I: Ah, nee.

G2: Het is de rechter die beslist hé.

I: Dat is waar.

G2: En dan proberen we een beetje op hen in te praten.

I: Ja.

G2: In zover dat het lukt.

I: Ja. Euhm en er zijn dus ook affectieve behoeftes, dus meer naar de gevoelswaarde en het emotionele toe. Ik weet niet of dat jullie daar een zicht op hebben euhm wat dat daarvan het belangrijkste is voor slachtoffers. Bijvoorbeeld denk maar aan excuses dat ze willen.

G2: Ahja.

I: Of euhm ja.

G1: Van de dader dan?

I: Ja.

G1: Ik heb ook opgeschreven gewoon ja geloofd worden door de rechter denk ik.

G2: Ja.

I: Ja en gebeurt dat af en toe dat de rechter het slachtoffer eigenlijk niet gelooft? Of komt dat niet veel voor?

G1: Het slachtoffer kan dat gevoel wel hebben.

G2: Ja. Ja, ik denk natuurlijk een rechter is objectief hé. Als hij zegt van kijk, allez hij mag hij haar nog geloven, maar hij zegt van kijk ik heb geen bewijzen.

I: Ja.

G2: Of er zijn niet voldoende bewijzen om bijvoorbeeld van een verkrachting te spreken of zo. Of dat hij haar dan gelooft of niet, een rechter moet daar natuurlijk objectief in blijven.

I: Uhu.

G2: En dan zo die beslissing nemen.

G1: Ik heb nu wel onlangs een zedenzaak gehad.

G2: Ja, dat is een goed voorbeeld.

G1: Dat de verdachten eigenlijk euhm allez twee slachtoffers waren er. De verdachten bekenden alles van het ene slachtoffer.

I: Uhu.

G1: Van het andere slachtoffer ontkent hij en blijft hij ontkennen euhm en dat slachtoffer, voor dat slachtoffer is dat allez ja een ramp hé.

I: Ja, tuurlijk!

G1: Euhm en de rechter heeft het dan wel gevraagd aan het slachtoffer van blijf je bij u verklaring?

I: Ja.

G1: Als enige en dan zei ze ja, maar voor het slachtoffer komt dat wel een beetje over van.

G2: Ze moest ook rechtstaan zeker hé?

G1: Ja ze moest rechtstaan. Ja ze moeten altijd rechtstaan als de rechter tegen u babbelt.

G2: Ja, ja.

I: Uhu.

G1: Ze had ook op voorhand aan mij gevraagd van vraagt de rechter soms iets? Ik zeg eigenlijk meestal niet.

I: Oei.

G1: Hij vraagt gewoon meestal algemeen van wil er nog iemand iets aan toevoegen? Maar nu vroeg hij echt wel van blijf je bij uw verklaring?

I: Ja.

G1: Ik denk dat dat soms bij het slachtoffer overkomt als ja de rechter gelooft mij niet.

I: Ja.

G1: Want hij vraagt het nog een keer.

I: Uhu, ja.

G1: En ja.

G2: Uhu.

G1: Vooral geloofd worden denk ik.

G2: Ik had ook iets van affectieve behoeftes is soms ook vragen hebben over het waarom.

Waarom dat het gebeurd is.

I: Ja, inderdaad, de waarom-vraag.

G2: Ja, heel veel en dat zowel in zedenzaken als in diefstallen als in allez of ja in IFG. Waarom doet ze, waarom drijft dat mensen? Waarom doet hij dat? Hoe komt dat?

I: Uhu.

G2: Euhm en dat is ook meestal een vraag die onbeantwoord blijft en ook op de zitting.

I: Ja.

G2: En zelfs nog later allez dat is ofwel weet de dader dat soms misschien zelf niet waarom dat allez.

I: Uhu.

G2: Maar dat is allez.

I: En kan het slachtoffer dat enigszins plaatsen dat dat niet beantwoord wordt?

G2: Moeilijk!

I: Blijft dat?

G1: Uhu, ja.

G2: Bijna niet eigenlijk, allez ik had toch de indruk van de zaken dat ik mee gevolgd heb.

I: Ja.

G2: Misschien weet de dader het ook zelf niet hé waarom dat hij zelf tot zo'n zaken in staat is.

I: Uhu.

G2: Misschien is dat voor hem ook moeilijk te verklaren.

I: Ja, ja.

G2: Is dat in een opwelling? Maar waarom krijg je een opwelling? Ja, allez het is misschien niet altijd.

I: Ja.

G2: Het is niet zo duidelijk voor die mensen van waarom ben ik tot zoiets in staat? Gebeuren er ook soms dingen waarvoor ze zelf niet beseffen dat ze tot zoiets in staat zijn.

I: Ja, ja.

G2: En weten ze het ook zelf soms niet. Van ja ik weet niet waarom ik dat gedaan heb of ik had een black-out of ik had gedronken of.

I: Ja.

G2: En dat is niet altijd een verklaring.

I: Ja, dat is waar.

G2: Of zij vinden dat ook niet altijd een verklaring voor, maar dat is wel iets dat voor de slachtoffers dan moeilijk te verstaan is van ja dat moet toch met een reden zijn? Dat kan toch niet zomaar? Waarom heeft hij mijn zoon uitgekozen of waarom allez.

I: Uhu.

G2: Dat kan toch niet zomaar zijn?

I: Ja.

G2: Ja dan is dat inderdaad wel moeilijk om uit te leggen van ja misschien allez ja is het toevallig dat ik daar was op de verkeerde plaats of, of ja.

I: Uhu.

G2: Of vond hij, is dat een gemakkelijker slachtoffer voor hem. Iemand die iets beperkter misschien was of ja die impulsiever is hé, maar ja waarom?

I: Ja.

G2: Dat is zo ja, dat is zo een moeilijken.

I: Uhu.

G2: Om uit te leggen aan die mensen.

I: Ja en euhm zijn slachtoffers meer gericht op excuses en zo of is het financiële aspect, de compensatie nog allez hetgene wat de doorslag geeft?

G1: Meer het emotionele hé.

G2: Ik zou ook durven zeggen het emotionele. Het hangt er eigenlijk een beetje van af. De meeste wel.

G1: Ja, de meeste het emotionele en het kan hun eigenlijk dat geld niet zoveel schelen en zeker allez bijvoorbeeld bij dodelijke verkeersongevallen.

G2: Uhu.

I: Ja.

G1: Dan hebben ze zo iets van ja we zijn hem toch kwijt hé.

I: Uhu.

G1: Aan de andere kant vinden ze het ook wel ergens belangrijk dat er iets betaald wordt.

I: Ja.

G1: Denk ik hé.

G2: Uhu.

I: Uhu.

G1: Maar dat is niet de doorslag.

G2: Nee, ik denk dat ook niet.

I: Nee.

G2: Nee inderdaad, zoals je zegt voor dodelijke verkeers of ja.

I: Uhu.

G2: Of ja ongevallen of, of misdrijven met een dodelijke afloop, hebben ze zo iets van ja we krijgen er toch allez.

I: Ja.

G2: Ons kind of ons slachtoffer er toch niet mee terug, maar inderdaad een soort van vergelding precies hé. Van goed het is niet zomaar gebeurd hé.

I: Uhu.

G2: En ik had toch misschien wat voorzichtiger moeten zijn.

I: Ja.

G2: Meer inderdaad als statement maken van hopelijk ga je de volgende keer twee keer nadenken.

I: Ja.

G2: Voor dat je te rap rijdt of dat er.

G1: Of ja je moet er toch iets voor doen voor wat dat je verkeerd gedaan hebt.

G2: Ja.

I: Ja.

G1: Het is wel belangrijk, ik denk dat ze het soms belangrijker vinden dat hij gestraft wordt.

G2: Ja.

G1: Dan die boete of het geld.

G2: Ja.

G1: Maar dat hij gewoon veroordeeld wordt.

I: Ja.

G1: Dat hij weet dat hij iets verkeerd gedaan heeft en dat hij daarvoor gestraft wordt.

G2: Ja.

I: Ja en worden slachtoffers niet gestuurd door wraakgevoelens dikwijls? Of komt dat niet veel voor?

G2: En is dat dan specifiek naar een assisen toe of is dat algemeen?

I: In het algemeen eigenlijk.

G1: Euhm ik denk dat dat er altijd. Wraak ja, kwaadheid ja. Ik denk dat er altijd wel kwaadheid is, maar.

G2: Ja. Ik vind dat moeilijk, want soms beslist allez beseft, beseffen ze ook wel van we krijgen onze zoon of dochter daar niet mee allez de partij daar niet mee terug.. Ook al zijn we wel heel kwaad over hetgene dat er gebeurd wordt. Nu en het is ook niet het slachtoffer die die dader dan voor de rechtbank trekt. Dat is het parket die dat doet.

I: Uhu.

G2: Dus zij hebben daar op zich niet veel inspraak in.

I: Uhu.

G2: Of geen inspraak in. Euhm tgoch echt wraakgevoelens vind ik nu niet echt eigenlijk.

G1: Ik heb meer zo het gevoel dat ze, dat ze echt oprecht euhm verdrietig zijn om hetgene dat er dan gebeurd is.

G2: Ja.

I: Ja.

G1: Dat dat meer speelt dan de wraak.

G2: Ja. Nu ik heb wel een keer één partij gehad allez het ging ook om een dodelijk verkeersongeval en die jongen is voortvluchtig geweest de dader.

I: Ja.

G2: Toen was papa wel heel kwaad.

I: Ja.

G2: Denk dat de houding van de dader daarin wel belangrijk is in die wraakgevoelens. Die heeft zijn straf eigenlijk vijf jaar kunnen ontlopen omdat hij voortvluchtig was.

I: Amai, ja.

G2: Euhm dus ja ik denk wel dat dan wel alle wraakgevoelens, dan voel je wel bij papa van er is niets meer.

I: Ja.

G2: Of bij die slachtoffers er is niets meer van ja.

I: Uhu.

G2: Ja, ik ga hier recht in doorgaan nu tot dat die mens zijn straf krijgt.

I: Ja.

G2: We gaan dat niet zomaar euhm oké hij zegt ik krijg mijn kind daarmee niet terug maar ja.

I: Toch ja.

G2: Ik vind dat beetje de houding van de dader er misschien ook wel wat aan doet.

I: Uhu.

G1: Uhu.

I: Uhu.

G2: Ja, dat het misschien wat kan aangewakkerd worden.

I: Ja.

G1: Ik heb dan een keer een dodelijk verkeersongeval gehad die eigenlijk geseponerd werd.

I: Ow.

G1: Maar euhm ja uiteindelijk ja euhm.

G2: Welke was dat?

G1: Als er geen verzwarende omstandigheden zijn, dus geen alcohol of geen drugs of geen overdreven snelheid dan euhm is het soms ja een spijtig ongeval.

I: Uhu.

G1: Euhm en dan voelt ge dat wel enorm die kwaadheid van de papa. Maar omdat ik soms het gevoel heb van ja ze moeten allez eigenlijk het was geseponeerd omdat hij zelf in fout was. Die, de auto, het slachtoffer die in de auto zat, die overleden is, was zelf in fout.

I: Uhu, ah oei.

G1: Euhm.

I: Ja.

G1: En dan kan dat niet voor de rechter verschijnen.

I: Nee.

G1: Dus dan wordt dat geseponeerd, maar papa was wel euhm had wel heel veel wraakgevoelens. Voor hem was de andere persoon de schuldige waarom dat de.

I: Ja.

G1: En hij kon dat dan niet geloven dat dat ongeval op die manier gebeurde.

I: Uhu.

G1: Er was toch wel euhm heel veel kwaadheid.

I: Ja, ja amai! En euhm en de algemene belangen dus van de slachtoffers is dat ongeveer gelijklopend met de rechten dat ze hebben of euhm zijn er daar toch nog tekortkomingen?

G2: Euhm.

G1: Ik heb dat keer opgezocht. De fundamentele rechten van het slachtoffer. Het zijn deze dan dat je bedoelt?

I: Ja, ja.

G1: Of, ja hé? Ik vond dat dat wel euhm.

G2: Ja, ik vond ook wel allez toch voor ons hé, voor slachtofferonthaal hé.

G1: Omvattend.

I: Ja, ja, ja.

G2: Dat lijkt mij eigenlijk ook wel hetgene dat er euhm.

G1: Ja.

I: Ja, dus er is geen enkel ding dat je zegt van goh dat zit er nu niet in?

G2: Ik ga nog een keer kijken. Ik dacht het niet. Allez ik had ze ook bekeken en ja.

G1: Recht op hulp, herstel, bescherming, respect, dat is ook een belangrijke.

G2: Wat dat je natuurlijk wel hebt allez stel moest je recht op bescherming en privéleven, want inderdaad de media zit er sowieso bij hé, de pers.

I: Uhu.

G2: En soms ja als de rechter niet akkoord gaat of de advocaat vraagt het niet bijvoorbeeld voor achter gesloten deuren, komt het wel in de pers terecht.

I: Ja.

G2: En dan vraag je wel ja maar goed, bescherming privé ja. Ja, oké er worden initialen gebruikt, dat wel, maar iedereen die wel.

I: Ja.

G2: Die mensen kent.

I: En vooral in zo'n klein district waarschijnlijk.

G2: Voilà! Dan ga je wel rap weten over wie of wat dat gaat.

I: Uhu.

G2: Maar goed ja dat is natuurlijk ja de persvrijheid zeker?

I: Ja.

G2: Dat dat met die euhm allez ja dus maar ja ze gebruiken initialen in se dusja.

I: Uhu, ja en dus euhm hebben de slachtoffers geen echte klachten met betrekking tot hun positie tijdens de volledige procedure of euhm?

G1: Dan zou ik eerder wel zeggen allez als ze klachten zouden hebben, dan is dat eerder van dat ze het gevoel hebben dat een dader meer mag dan een slachtoffer.

G2: Ja.

I: Ja.

G1: Zoals het dossier in tussentijd doorlezen.

I: Uhu.

G1: Wat enkel de dader kan en een slachtoffer moet echt wachten tot het einde.

I: Ja.

G1: Euhm de dader kan ook bijkomende onderzoeksdaden vragen.

I: Uhu.

G1: Het slachtoffer kan dat alleen maar als ze zich burgerlijke partij stellen.

I: Ja.

G1: En dan nog.

G2: Uhu.

I: Uhu.

G1: Dus een slachtoffer heeft wel dikwijls het gevoel dat een dader veel meer mag dan het slachtoffer mag.

I: Ja.

G1: En dat is ook wel zo.

G2: Ja, ik ging net hetzelfde zeggen. Dat ze het gevoel hebben dat ze weinig informatie krijgen.

I: Uhu.

G2: Maar ja we zitten in natuurlijk in de onderzoeksfase, terwijl een dader misschien al rapper een keer iets gaat te weten komen.

I: Ja.

G2: Dusja ik had ook wel een beetje dezelfde bemerkingen dat ze misschien het gevoel hebben dat het heel lang duurt.

I: Ja, dat is een veelvoorkomende.

G2: Dat is misschien voor de dader hetzelfde hé.

I: Uhu.

G2: Ja soms als iets in vooronderzoek is of de dader is niet aangehouden duurt de onderzoeksfase wel langer.

I: Ja.

G2: Euhm en dat wekt soms wel een beetje frustratie op hé.

I: Uhu.

G2: Mensen weten niet waarom of ja, nu goed.

I: Ja.

G2: En wij weten soms wel informatie, maar kunnen ze ook niet doorgeven.

I: Ja.

G2: Ja, er zijn nog een paar dingen.

G1: Ja, als de dader bijvoorbeeld onder een paar voorwaarden staat euhm weten zij enkel maar de slachtoffer-gerichte voorwaarden. Weten zij niet waar hij verblijft of ja.

I: Uhu.

G2: En soms willen ze daar toch een klein beetje zicht op hebben.

I: Ja.

G2: Van is dat dicht in mijn buurt of niet?

I: Uhu.

G2: Euhm bijvoorbeeld ja hij mag, als de dader bijvoorbeeld in de gevangenis zit, hij mag op weekend, ja maar naar waar mag hij op weekend?

I: Ja.

G2: Ok, hij mag niet in je buurt, maar wij weten daarvoor niet naar waar dat hij gaat en als wij op weekend gaan weten wij als wij naar daar gaan of we hem mogelijks daar kunnen tegenkomen.

I: Uhu, ja, ja dat is waar.

G2: Dus euhm dat weten ze, allez dat weten ze ook niet.

I: Uhu.

G2: Dat vinden ze ook wel moeilijk. Euhm en dan heb ik nog geschreven een tolk. Allez als het voor de rechtbank komt dan heeft de dader wel recht op een tolk.

I: Maar slachtoffer?

G2: Slachtoffer niet hé, dacht ik? Of ja.

G1: Normaal gezien zouden ze het wel moeten kunnen krijgen.

G2: Of is dat moeilijker?

G1: Ja.

G2: Allez ze gaan er aandacht aan geven voor de dader, maar voor het slachtoffer gaan ze dat niet zo zeer bij stilstaan.

I: Ja.

G2: Nu dat heeft ook zijn reden hé, want ze weten niet of het slachtoffer zal komen.

I: Ook al.

G2: Is er effectief burgerlijke partij? Wordt er burgerlijke partij, allez ze weten dat wel of er een burgerlijke partij is, maar is er een burgerlijke partijstelling?

I: Ja.

G2: Komt ze effectief mee of komt de persoon effectief?

I: Uhu.

G2: Of enkel de advocaat?

I: Uhu.

G2: Allez dat is natuurlijk wel een beetje te nuanceren, maar goed stel dat die persoon daar is.

I: Ja.

G2: En zij is van Poolse origine bijvoorbeeld.

I: Ja.

G2: Dan gaat ze er niet veel van verstaan natuurlijk.

I: Nee.

G1: En bij een dader wordt daar rapper rekening mee gehouden, dan bij een slachtoffer.

G2: Ja.

I: Ahja, ja.

G2: Nu wat dat ik ook wel vind is dat ze dan vlug een advocaat wel nodig hebben hé als ze dingen willen te weten komen.

G1: Uhu.

G2: Gaan we rap doorverwijzen naar een advocaat. Ja wat da eigenlijk ook wel kosten met zich meehoudt.

I: Uhu.

G2: Allez misschien moeten ze de procedure op zich, maar goed dat is misschien een beetje.

I: Ja.

G2: Ik hoor dat algemeen soms, moet dat iets toegankelijker kunnen worden met momenten. Zoals bijvoorbeeld een verzoekschrift indienen, niet altijd naar advocaat. Alleze toch voor die kleine zaken.

I: Ja, ja.

G2: Ik zal niet zeggen om te gaan pleiten, zeker niet maar goed ja.

I: Ja.

G2: Zo gaan de zelfredzame slachtoffers al rapper keer zeggen van ik ga zelf een verzoekschrift indienen.

I: Uhu.

G1: Ja.

G2: Burgerlijke partij gaan stellen.

I: En de slachtoffers die bij jullie komen hebben meestal wel een advocaat?

G2: Ja, wel natuurlijk als er echt moet gepleit worden. Tgoh eigenlijk niet.

G1: Niet altijd.

G2: In de aanvangsfase nog niet hé.

I: Uhu.

G2: We schrijven ze aan op het moment dat we kennis krijgen van het misdrijf en we schrijven aan en op dat moment hebben ze meestal nog geen advocaat. Wat moeten we doen voor een gratis advocaat? En ook wel informatie.

I: Ja.

G2: Pro- deo of je rechtsbijstand.

I: Uhu.

G2: Euhm en we zorgen dat het als het voor zitting komt dat ze wel euhm.

I: Ja, effectief.

G2: Een advocaat hebben hé.

G1: Uhu.

G2: Bij bepaalde proceshandelingen kan je zeggen is daar wel een advocaat voor nodig? Dan zeggen we je kan beter nog even wachten.

I: Ja.

G2: De beslissing laten we over aan de magistraat.

I: Ja, uhu.

G2: Om ze niet nodeloos op kosten te jagen hé.

I: Ja, ook al!

G2: Dat is het een beetje.

G1: Maar als het op zitting komt, hebben ze meestal wel een advocaat.

G2: Uhu, ja.

I: En is dat meestal pro-deo of allez varieert dat?

G1: Voor slachtoffer meestal niet, vind ik.

G2: Slachtoffer meestal rechtsbijstand hé?

G1: Rechtsbijstand.

G2: Verzekering, via de rechtsbijstand van de familiale verzekering.

I: Ahja zo.

G2: Meestal als dat in orde is.

I: Ja.

G2: Doen ze dat, de meeste doen daar beroep op hé.

I: Uhu.

G2: Ja.

I: Ja, oké. Euhm en wat vinden jullie zelf van de assisenprocedure? Welke problemen dat er daar eigenlijk euhm allez mee in verband staan.

G2: De voormalige? Ahja hé, ja, ja, ja.

I: Dusja de assisenprocedure zoals dat het vroeger was.

G2: Vroeger was hé? Dat het heel lang duurt hé. Dat hoor ik .

G1: Ja, ja. Ik heb al een drietal assisen gedaan. Dan gaan we ook mee met de mensen.

I: Uhu.

G1: Dan duurt het inderdaad lang en wat dat ik ook merk waar de nabestaanden moeite mee hebben is dat er heel veel volk in de zaal zit die eigenlijk gewoon maar nieuwsgierig is.

I: Ja.

G1: Komt luisteren en dat ze daar wel moeilijkheden mee hebben, want alles van hun privé wordt daar op tafel gesmeten en euhm ja ik heb het gevoel dat ze het daar echt wel moeilijk mee hebben dikwijls.

I: Uhu.

G1: Allez ik heb dan ook euhm wij moeten er dan voor zorgen dat er plaatsen voorbehouden vooraan in de zaal.

I: Uhu.

G1: Anders wordt ze, worden ze ingenomen door nieuwsgierigaards.

I: Ja, ja.

G1: En ik heb dan de vorige keer bij mijn assisen daar wel moeite mee gehad, want ik had de allez de tweede dag kwamen er bijvoorbeeld meer mensen, omdat er mensen moesten getuigen.

I: Uhu.

G1: En kwamen er meer mensen van de familie mee om te ondersteunen.

I: Uhu.

G1: En ze hadden dat niet gezegd, dus ik had wat plaatsen te weinig voorbehouden en dan had ik het toch aan de stok met die mensen omdat ze niet wouden opschuiven.

I: Ja, amai.

G1: Echt belachelijk! En denk ook wel altijd een beetje euhm schrik van hoe gaat dat verlopen met de jury?

I: Uhu.

G1: Uiteindelijk weten zij ook dat dat maar gewone mensen zijn.

I: Ja.

G1: En dat er ne rechter moet over beslissen, weten ze dat die rechter wel voldoende achtergrond heeft.

I: Uhu, ja.

G2: Ja.

G1: Dat ze zo een beetje niet goed weten van ja oké ja.

I: Uhu.

G1: Het wordt wel allemaal zo gezegd, maar hoe denkt de jury er nu eigenlijk over? Dat is ook wel een grote.

I: Dus eigenlijk de slachtoffers zijn niet echt zo allez jury-gericht? Allez ze vinden dat eigenlijk.

G1: Ik denk dat het altijd een beetje met een schrik is zo.

I: Ja.

G2: Uhu. Ik heb nog geen assisen meegemaakt.

G1: Uhu, we kunnen moeilijk in de plaats van het slachtoffer spreken, maar.

G2: Ja.

G1: Ja, ik denk dat ze er soms misschien meer vertrouwen in hebben als de rechter beslist.

G2: Ja.

I: Ja.

G1: Dan de jury beslist.

I: Uhu, ja. En dus door de lengte en zo worden er wel uiteindelijk rechten en belangen van het slachtoffer ja tekortgedaan en geschaad of valt dat eigenlijk nog mee?

G1: Euhm ja het is gewoon emotioneel. Ik heb al dikwijls gehoord van de mensen dat dat eigenlijk voor hen zo lang niet moet, zo uitgebreid.

I: Uhu.

G1: En alles nog een keer besproken worden.

G2: En de media ook, dat is ook.

I: Uhu, ja.

G1: Ja, de media dat is eigenlijk geen privé meer hé.

I: Nee.

G1: Het is vooral die, dat recht hé dat wordt geschonden.

G2: Uhu.

G1: Denk ik dan.

G2: Ja hé!

G1: Geen privé meer hé.

G2: Uhu.

I: Uhu. Dus uiteindelijk de slachtoffers zouden liever opteren voor geen assisen, maar dan direct correctioneel of zo?

G1: Correctioneel is dan misschien wel, het is misschien.

G2: Het is dubbel natuurlijk hé.

I: Ja.

G1: Een hele grote stap hé.

I: Ja, hé.

G1: Euhm.

G2: Misschien dat ze denken van oei het is niet erg genoeg de feiten.

G1: Ja.

I: Uhu.

G2: Als het gecorrectionaliseerd wordt.

I: Ja.

G1: Ja.

G2: Oe ja, het is maar.

G1: Ik denk dat ze direct die link maken.

G2: Ja hé, ik denk dat ook. Wat we nu nog niet, wacht ik ben even aan het denken, jawel we hebben wel één meegemaakt.

G1: Ik heb die gehad.

G2: Ja hé.

G1: Ja, maar die madame heeft er dan minder bij stil gestaan.

I: Ja.

G2: Ja.

G1: Dat was op één halve dag.

G2: Het is dat.

I: Amai, ja.

G1: Euhm.

G2: En hoe lang duurde dat dan? Was dat dan? Een halve dag voor heel dat?

G1: Een halve dag ja.

G2: Ja.

G1: Ja tot één uur of zo. Euhm en er is dus maar één komen getuigen. Euhm maar ja die mevrouw heeft er niet zoveel van gemaakt.

I: Ja.

G2: Het is ook een beetje afhankelijk welk slachtoffer dat je voor hebt hé.

I: Ja.

G2: Sommige mensen willen dat echt wel tot in de puntjes weten.

I: Ja, uhu.

G2: En willen alles, alle details horen en soms is het ook beter om een deskundigenverslag te lezen, dat ze een deskundige aan het woord horen. Maar ja soms ook, dat is dan ook met beeldmateriaal hé dat ze dan soms gebruiken?

I: Uhu.

G2: Doet hun dat dan ook goed al die beelden zien?

I: Ja.

G2: Ja, ze kunnen altijd naar buiten gaan maar ja.

I: Uhu.

G2: Je kan daar ook vragen natuurlijk bij stellen hé. Ik denk dat het ook enorm afhankelijk is welk slachtoffer en wat dat de feiten ook zijn.

I: Ja.

G1: Maar het is wel compacter hé allez in zo'n assisenzaal kunnen er veel meer mensen binnen.

I: Ja.

G1: Denk dat dat soms ook echt belangrijk is.

I: Ja.

G1: Moest dat gewoon beperkt kunnen zijn, allez je kan dat niet met gesloten deuren vragen hé.

I: Nee.

G1: Maar dat alleen al denk ik voor de slachtoffers is dat wel een verbetering.

I: Ja, dat is wel.

G2: Ja.

G1: Uhu.

I: Ja.

G1: Maar dan toch nog voldoende aandacht voor alles zo. In tijd bedoel ik dan hé.

I: Uhu.

G1: Dat er niet te rap over gegaan wordt.

I: Ja.

G1: Een halve dag of een dag is misschien te kort in vergelijking met een assisen.

I: Uhu, ja.

G2: Uhu.

G1: Wil je nog iets zeggen?

G2: Nee.

I: En euhm ik weet niet of je op de hoogte bent van de over de alle inhoud van het nieuwe wetsvoorstel?

G2: Je mag het nog een keer uitleggen. Allez ben er wel een beetje van op de hoogte, assisen light is dat hé?

I: Het is dus eigenlijk een gulden middenweg tussen assisen en correctioneel, omdat het ja effectief te lang duurt, teveel kost. Ja, maar ze willen wel beroepsmogelijkheid dan wel behouden.

G2: Ja.

I: En euhm ja ook getuigenverhoren en zo wat dat nu in correctioneel ja minimaal of niet kan.

G2: Ja.

I: Dusja het eigenlijk een beetje een combinatie van de twee.

G2: En is er nog een jury bij of nie?

I: In beperkte mate, maar de jury moet altijd begeleid worden door een professionele rechter.

G2: Ahja.

I: Allez omdat ze vinden ja dat die jury vaak in discussie wordt gesteld euhm qua objectiviteit en zo.

G2: Uhu.

I: Dus euhm.

G2: En dat zou voor alle misdaden zijn?

I: Ja.

G2: Of enkel?

I: Het is dus effectief de bedoeling om de oude assisen volledig weg te doen.

G2: Ja.

I: En dan ja. Alle zaken.

G2: Alle misdaden waar meer dan vijf jaar straf op staat?

I: Ja.

G2: Ook het gene dat nu gecorrectionaliseerd wordt, ga nu naar die criminele kamers gaan?

I: Awal.

G2: Mogelijks?

I: Meestal wel ja. Natuurlijk zijn er verzachtende omstandigheden dan allez.

G2: Ja.

I: Kan dat nog altijd maar.

G2: Ja, tuurlijk! Dat heb je nu ook al hé.

I: Ja, ja.

G2: Ja tuurlijk. Ja, oké. Ja.

I: Dus vind je dat een goede zaak of?

G2: Ik zou durven zeggen van wel.

G1: Uhu, ik ook want eigenlijk zeggen we zelf dat een assisen te lang duurt.

I: Uhu.

G1: Maar dat correctioneel, gecorrectionaliseerd iets te weinig is.

I: Uhu.

G1: Dus als ertussen iets kan ja.

G2: Nu hoe lang zou dat dan duren denk je ongeveer? Allez een dag of drie misschien?

I: Ja, ze willen dat eigenlijk naar een paar dagen reduceren.

G2: Ja.

I: Een dag of drie of zo, dat dat geen weken aansleept, maar ook niet in twee uur dat het voorbij is.

G1: Ja.

G2: Euhm wat ik me wel afvraag, je kan wel in beroep gaan hé dan?

I: Ja.

G2: En is dat dan ook voor een criminele kamer of is dat voor het gewoon hof van beroep?

I: Dan is dat voor een speciaal hof binnen de criminele kamers eigenlijk.

G2: Ahja en dat zal nog keer drie dagen zijn?

I: Ja.

G2: Ja, ja.

G1: Uhu.

G2: Dan eigenlijk het proces nog een keer hernieuw doen.

I: Ja.

G2: Dat is misschien, dat zou ik misschien.

G1: Dat is het nadeel.

G2: Ja hé. Zeker omdat je waarschijnlijk ook met drie rechters zit.

I: Uhu.

G2: Met een jury die professioneel gestuurd wordt als ik het zo mag zeggen. En allez je denkt dan van oké oef.

I: Uhu.

G2: We zijn al er voorbij en dan kan er nog in beroep gegaan worden. Negen kansen op tien zal dat wel gebeuren als er een straf te zwaar zal zijn.

I: Uhu.

G2: Want er ga altijd een zware straf zijn hé.

I: Ahja tuurlijk!

G2: En dan moeten ze nog een keer dat proces opnieuw doen, ik denk dat dat wel, dat denk ik wel dat dat moeilijk is. Dat beroeps, dat ze nog in beroep kunnen gaan ja.

I: En slachtoffers zijn zelf niet vaak geneigd om in beroep te gaan?

G2: Kunnen niet hé.

G1: Slachtoffers kunnen niet in beroep gaan, alleen maar met die schadevergoeding hé.

I: Ahja

G2: Bij een strafprocedure kan een slachtoffer niet in beroep gaan, maar wel het openbaar ministerie hé.

I: Ja.

G2: Kan wel een beroep aantekenen.

I: Ja, ja.

G2: Euhm maar zij zelf niet.

G1: Wel uiteindelijk als ge in beroep gaat, zit je aan dezelfde kosten en dezelfde termijn allezja.

I: Ja, dat is waar.

G1: Drie dagen.

G2: Ja, ja dat is waar.

G1: In beroep dan nog een keer is hetzelfde alsof je hem in assisen zou geven dan hé.

I: Ja.

G1: Dus dat is dan wel een beetje, nu niet iedereen zal in beroep gaan natuurlijk.

G2: Nee, maar voor degene die dan wel in beroep gaan.

G1: Ik denk dat er wel veel in beroep zullen gaan.

I: Uhu.

G2: Ja, ik denk dat ook.

I: Ja.

G2: Ik zou dat denken ja dat er inderdaad nog redelijk wat mensen.

I: Uhu.

G2: Want ze gaan altijd een zware straf hebben en ze kunnen maar proberen hé. Waarom zouden ze het niet doen?

I: Ahja!

G1: Ahja, tis dat!

G2: Ja.

I: Dus eigenlijk is dat een beetje een voordeel voor de dader in feite?

G2: Eigenlijk als je het zo ziet wel hé.

I: Ja.

G2: Ahja waarom zou je nu niet in beroep gaan? Als je nu vijftien jaar hebt, awel ja je hebt toch niets te verliezen, dus je gaat in beroep hé ja.

I: Uhu.

G2: Je kan maar gokken. Je kan misschien ook een zwaardere straf krijgen.

I: Kan ook!

G2: Tuurlijk ja.

I: Ja, dat is een risico.

G2: Ja, how ja.

G1: Ja.

G2: Ja.

I: En heb je zelf eventueel nog voorstellen of aanvullingen die dat kunnen veranderen om eventueel de positie nog te verbeteren naar het slachtoffer toe dan?

G2: Is dat vraag vijftien dan?

I: Ja.

G2: Er zijn een paar dingen. Het eerste wat ik wel zou jammer vinden is dat ze eerst de hele procedure zouden afschaffen en nu gaan correctionaliseren om dan pas dat wetsvoorstel in te voeren. Allez eigenlijk hadden ze dat moeten een beetje, maar ja dat is eigen aan justitie natuurlijk, maar ze hadden dat moeten.

G1: Het is van het ene uiterste naar het andere hé.

G2: Ja.

G1: En nu gaan ze het weer wegdoen.

G2: In plaats dat ze gewoon ET light, euhm dat is elektronisch toezicht light, sorry ik ben aan het missen met assisen light.

I: Ja, ja.

G2: Het is hier allemaal light geworden binnen justitie. Euhm dat is de assisen light. Allez ze hadden dat moeten onmiddellijk, dat dat zo.

I: Maar ze hadden dat dus effectief afgeschaft, maar het grondwettelijk hof heeft nu geoordeeld dat dat tegen de grondwet ingaat.

G2: Ja.

I: Dus dat is nu allez terug zogezegd ingevoerd.

G2: Ja.

I: Maar ja, in praktijk zal het waarschijnlijk nooit niet meer.

G2: Hetzelfde zijn.

I: Of toch niet meer veel.

G2: Ah het is een zo, ja het is dan natuurlijk jammer dat dat zo gegaan is.

I: Daarmee dat Geens nu zo rap mogelijk wil die nieuwe dingen invoeren.

G2: Ja.

I: Om dat ja.

G2: Nu wat dat ik ook wel opgeschreven heb. Het voeren van een proces maakt ook wel deel uit van de verwerking van het slachtoffer. Dat is zo iets dat ze dan, een keer dat het proces is afgesloten allez wat ik wil zeggen is dat het we nodig is om het proces te voeren en dat ze er ook wel belang aan hechten omdat het een deel is van oké van verwerking en ook van een stuk kunnen afsluiten va oké goed.

I: Uhu.

G2: Het juridische hé kunnen we afsluiten en nu kunnen we ook met onze rouwverwerking echt starten.

I: Uhu.

G2: Allez starten of allez.

I: Ja, ja.

G2: Allez ik vind dat ook belangrijk dat ze daar aandacht aan geven, aan het voeren van een proces.

I: Uhu.

G2: In het belang van het slachtoffer ja.

G1: Dat zien we dan wel dat als je dan weer in beroep zal kunnen gaan, dat dat weer.

G2: Ja.

G1: Dat ze geen zin hebben om dan nog een keer.

I: Ja.

G2: Ja.

G1: Ze hebben al een keer de moeite gedaan en al hun moed verzameld om daar te gaan staan naast die dader.

I: Uhu.

G1: Om daar alles te gaan aanhoren en dan gaan ze nog ne keer in beroep gaan.

I: Ja.

G1: Ik denk dat dat heel lastig is.

G2: Ja.

G1: Als je weet dat het een assisen is en dat het een hele week is oké je gaat er wel doorspartelen, maar je weet dat het dan gedaan is.

G2: Uhu.

I: Ja.

G1: En oké er gaan er niet veel in cassatie hé.

I: Uhu.

G2: Uhu, ja, ik denk dat ook .

G1: Ik kan me voorstellen dat dat dan.

G2: Denk dat dat het moeilijke kantje gaat worden.

I: Ja.

G2: Allez ja het gevoelige van.

I: Uhu.

G1: Weten dat het dan toch nog niet voorbij is, allez.

G2: Ja.

G1: Dat er nog een kans is dat het nog een keer.

G2: Weten dat er soms een proces komt en zeker bij zo'n zaken duurt dat soms wel twee, drie jaar.

I: Ja.

G2: Allez kan het soms lang duren hé.

I: Uhu.

G1: Ik merk toch soms dat mensen er gewoon genoeg van hebben Als het in beroep gaat dat ze zeggen van.

G2: Laat maar.

I: Ja.

G1: Dat ze niet meer gaan.

G2: Ja.

I: Ahja.

G1: Ik heb dat toch al gehoord.

G2: Ja, absoluut!

I: Ja, ja.

G1: En dat is dan het spijtige, want uiteindelijk allez daar in beroep zien ze dan niet wat dat de slachtoffers hier wel gedaan hebben allez ja.

G2: Uhu, ja.

G1: En denken ze misschien dat het hen niet kan schelen of zo.

I: Uhu.

G1: Gewoon omdat ze zoveel moeten gaan en dan nog een keer.

I: Ja.

G1: Binnen een paar maanden weer opnieuw.

G2: Uhu, ja dat is waar.

I: Ja, uhu., dat is waar. Oké voilà. Dankuwel!

G2: Ja, graag gedaan!

3.9. Interview 7

I: interviewer

G: geïnterviewde

I: Dus euhm wat is uw specifieke functie en hoe komt u met dader en of slachtoffer in contact?

G: Ah, ik ben hoogleraar aan de universiteit hé.

I: Uhu.

G: Euhm contact met dader of slachtoffer ja, niet als, niet als hoogleraar, maar wel als parttime-advocaat. Ik ben advocaat deeltijds en hier deeltijds hé.

I: Ja.

G: Dan kom ik soms als advocaat in contact met daders of slachtoffers.

I: Ja en hoelang heeft u al ervaring?

G: Goh in de juridische wereld? Ik ben assistent geworden in 1985, ik ben afgestudeerd in 1982. Dus in de rechten, dus dat wil zeggen ja meer dan drieëndertig jaar. Ja.

I: Ja en euhm is het meestal met dader of met slachtoffer?

G: Met beiden.

I: Me beiden?

G: Met beiden ja.

I: Dus geen allez geen verschil?

G: Nee. Ik vind trouwens ook dat ge dat niet kunt, daarin niet kunt kiezen.

I: Nee.

G: Ik vind advocaten die zeggen van ik verdedig alleen slachtoffers of daders. Ge zijt advocaat.

I: Uhu.

G: Dan verdedigt ge de twee.

I: Ja.

G: Vind ik persoonlijk hé.

I: Uhu.

G: Ik vind niet dat ge daarin euhm.

I: Nee, dat is waar. En euhm wat zijn de voornaamste juridische belangen, dus wettelijk onderbouwde belangen tijdens het vooronderzoek? Van zowel dader of slachtoffer.

G: Ja, juridische belangen is natuurlijk zorgen dat het onderzoek op een correcte manier gebeurt natuurlijk hé.

I: Ja.

G: Die belangen zijn eigenlijk dezelfde voor de dader als voor de slachtoffers.

I: Ja.

G: Zorgen dat er een kwaliteitsvol onderzoek gebeurt waarin dat alle aspecten of de belangrijkste aspecten van de zaak worden onderzocht.

I: Uhu.

G: Zodanig dat dan op basis van dat onderzoek euhm de, de strafrechter uiteindelijk de juiste verantwoordelijkheden kan leggen hé.

I: Ja.

G: Dat is uiteindelijk het grootste belang hé, dat het onderzoek kwalitatief gebeurt en dat je daarin als dader of als slachtoffer toch een zekere inspraak hebt.

I: Ja.

G: In de vorm van inzage in het dossier bijvoorbeeld.

I: Uhu.

G: Af en toe.

I: Ja.

G: Dat zijn de belangen, dat zijn.

I: En wordt dat meestal gewaarborgd of euhm allez?

G: Goh laat ons zeggen ja sommige onderzoek, ni, ik ga niet zeggen dat alle onderzoeken even kwaliteitsvol gebeuren natuurlijk hé.

I: Uhu, ja.

G: Als je nu ziet in de zaak van de vleesfraude daar dat het anderhalf jaar duurt voor een onderzoeksrechter een huiszoekingsbevel uitvaardigt.

I: Ja, inderdaad!

G: Dan stel ik mij daar vragen bij.

I: Uhu. Ja, dat is euhm.

G: Nochtans het is een gerechtelijk onderzoek waarvan men zegt dat de onderzoeksrechter euhm onpartijdig, onafhankelijk, objectief is.

I: Uhu.

G: Dat zal wel, maar het moet ook nog vooruit gaan natuurlijk hé.

I: Ja.

G: Dus ge gaat natuurlijk altijd dossiers hebben waar dat het niet gebeurt zoals het moet, maar ik denk globaal genomen dat in België het vooronderzoek wel kwalitatief goed verloopt, dat wel.

I: Ja, uhu.

G: Dat denk ik wel.

I: Ja en euhm tijdens de procesfase? Wat zijn daar de belangrijkste?

G: Wablieft?

I: Wat zijn daar de belangrijkste rechten?

G: Tijdens welke fase?

I: De fase voor de rechtbank, dus wanneer het effectief op zitting komt.

G: Dat is ja opnieuw een open, onpartijdige behandeling van de zaak natuurlijk hé.

I: En worden dader en slachtoffer op gelijkwaardige manier behandeld of heeft de ene meer rechten zagezegd dan de andere?

G: Ah nee, maar dat weet ge allicht uit uw cursus van derde bachelor.

I: Ja, dat is waar.

G: Euhm ze worden daar op een gelijkwaardige manier behandeld.

I: Ja.

G: Want ne keer dat ge voor de vonnisrechter staat in de vonnisfase, worden ze op een gelijkwaardige manier behandeld ja.

I: Uhu.

G: Ja, ja dat wel ja.

I: Ja, oké! Euhm er zijn ook niet alleen de juridische belangen, maar ook de affectieve behoeftes dus ja meer naar de gevoelswaarde. Heeft u daar een zicht op? Dus euhm bijvoorbeeld slachtoffers die excuses willen?

G: Ja, maar kijk. Ja, ja, maar kijk een proces is in de eerste plaats een juridisch gebeuren.

I: Uhu.

G: Ik denk dat je dat moet scheiden. Mijn persoonlijke is dat we veel te veel leven in een emotionele cultuur.

I: Ja.

G: Er zijn andere slachtoffers die tijdens de procedure niet worden betrokken, dat ge geen burgerlijke partij kunt stellen hé.

I: Uhu.

G: Neem de verenigde staten euhm daar moogt ge in de zaal zitten.

I: Ja.

G: Maar dat is ook alles hé.

I: Ja.

G: Euhm dus goed in België hebben wij veel, ja ze kunnen partij worden, ze kunnen zich burgerlijke partij stellen, ze kunnen schadevergoedingen eisen, ze mogen eigenlijk participeren aan het proces en natuurlijk zijn er emotionele belangen die ze hebben, maar goed er is ook slachtofferhulp.

I: Ja.

G: Ze worden dikwijls, allez afhankelijk van het soort zaken begeleid tijdens het proces voor de rechter.

I: Uhu.

G: Door mensen van slachtofferhulp. Euhm de rechter, enfin het is niet de taak van de rechter in de eerste plaats om de emotionele belangen van partijen of van slachtoffers te gaan behartigen.

I: Ja, uhu.

G: Hij moet natuurlijk zorgen dat het proces correct verloopt.

I: Ja.

G: Dan iedereen kan zeggen wat hij wil zeggen. Slachtoffers, maar ook daders.

I: Uhu.

G: En dat er dus inderdaad een gesprek mogelijk is.

I: Ja.

G: Maar de, de verantwoordelijkheid van de rechter is natuurlijk één zorgen dat de waarheid aan het licht komt.

I: Uhu.

G: En een uitspraak doen.

I: Ja.

G: Over de verantwoordelijkheid.

I: Uhu.

G: Over de straf eventueel ook.

I: Ja, ja, ja.

G: Over de schadevergoeding.

I: Uhu.

G: Maar een rechter is natuurlijk geen therapeut.

I: Nee.

G: Men verwacht denk ik soms nu een beetje teveel van een rechter dat hij alles doet. Euhm bovendien een rechter moet ook opletten en dat is de val waar destijds de onderzoeksrechter in de zaak euhm Julie en Melissa.

I: Ja.

G: De zaak Dutroux. Ingetrapt is en dat een rechter moet opletten om teveel empathie te hebben met het slachtoffer.

I: Ja.

G: Dan verliest ge uw onpartijdigheid.

I: Uhu.

G: Dus hij moet natuurlijk wel.

I: Uhu, ja.

G: Hij moet zorgen dat het proces correct verloopt.

I: Uhu.

G: Hij moet ook niet toelaten dat slachtoffers nog ne keer euhm gefrustreerd worden in de zaal.

I: Nee, nee.

G: Uiteindelijk tijdens het proces bijvoorbeeld.

I: Nee.

G: Dus, dus dat moet hij ook niet doen. Gelijk in het assisenproces Hardy.

I: Ja.

G: Waar dat de voorzitter dan beslist heeft om die vertoning van diene film stop te zetten.

I: Ja.

G: Dus dat mag je allemaal doen.

I: Uhu.

G: Dat hij de orde moet bewaren en binnen de grenzen.

I: Ja.

G: Maar hij moet zelf natuurlijk, mag hij niet.

I: Mag hij niet.

G: Een voorkeur laten blijken voor deze of gene partijen.

I: Ja.

G: Dat, dat wel.

I: Uhu.

G: En daarvoor zijn natuurlijk, als ge spreekt over emotionele belangen, euhm daarvoor zijn mensen van slachtofferhulp natuurlijk hé.

I: Ja.

G: En dat een slachtoffer excuses vraagt, ik begrijp dat, maar het is natuurlijk aan de verdachte om die te geven of niet te geven hé.

I: Uhu, ja, uhu. En hebben dader of slachtoffers soms andere verwachtingen omtrent hun rechten of belangen?

G: Goh andere verwachtingen?

I: Allez dat ze meer verwachten dan dat ze effectief kunnen krijgen.

G: Ja, ze hebben natuurlijk tegen, de meeste daders en slachtoffers hebben tegengestelde verwachtingen hé.

I: Ja, uhu.

G: Ahja.

I: Ja.

G: Euhm nen dader, zeker nen dader die zijn schuld betwist die heeft de verwachting dat de rechter hem volgt.

I: Uhu.

G: Slachtoffer heeft natuurlijk totaal andere verwachtingen.

I: Ja.

G: Ja, dat is niet te vermijden hé.

I: Nee, uhu.

G: Dus dat die verwachtingen niet gelijk lopen dat zal zeker zo zijn.

I: Ja.

G: Ja, ja, ja.

I: Ja.

G: Allez meestal hé.

I: Ja, ja.

G: Meestal, want ge hebt natuurlijk ook af en toe zaken waar dat de daders inderdaad hun schuld niet betwisten.

I: Uhu.

G: Waar ze eigenlijk hun schuld erkennen.

I: Ja, ja.

G: En dan dat is iets anders.

I: Uhu.

G: Maar in de regel is dat zo niet natuurlijk hé.

I: Ja en hebben ze eventueel klachten over hun positie binnen de euhm rechtsprocedure?

G: Goh dan zout ge ne keer naar de studies moeten gaan kijken die, die aan slachtoffers worden, klachten goh. Het hangt zeer af, zeer sterk af van zaak tot zaak hé.

I: Ja, uhu.

G: Klachten gaan soms over, gaan. Ik heb de indruk, maar ik heb daar nu geen onderzoek over gedaan, dat de klachten niet zo zeer gaan over het systeem op zich.

I: Uhu.

G: Maar over de houding van de actoren.

I: Ja.

G: Bijvoorbeeld dat men klaagt over de houding van de rechter die onvoldoende aandacht besteedt.

I: Uhu.

G: Of klaagt over de houding van de procureur of van andere advocaten.

I: Ja.

G: Maar ik heb niet de indruk dat men over het systeem als dusdanig klaagt.

I: Ja, ahja oké, ja.

G: Maar dan moet misschien een keer kijken voor zo'n dingen, zo'n vragen euhm denk ik dat voornamelijk, dat zijn zeer algemene vragen.

I: Uhu.

G: Die natuurlijk met assisen of met de criminele rechtbank niet veel te zien hebben.

I: Uhu.

G: Maar euhm moet je een keer kijken naar de laatste justitie barometer.

I: Ja.

G: Ik weet niet of ge dat weet wat dat is?

I: Ja, ja, inderdaad.

G: En daar, dat is wel een.

I: Ahja.

G: Een vrij goeie graadmeter.

I: Ja, uhu.

G: Om de tevredenheid van de burger over justitie euhm te bepalen, ja.

I: Ahja, ja, inderdaad. Euhm en dus de voormalige assisenprocedure, er zijn daar enorm veel problemen mee euhm wat zijn volgens u de euhm de grootste ja hiaten eigenlijk in die procedure?

G: Ja, voormalige en dus nu ook terug de huidige assisenprocedure.

I: Ja, inderdaad.

G: Problemen op zich waren daar niet met de procedure op zich zijn er eigenlijk niet zo veel problemen.

I: Uhu.

G: Want de procedure op zich is op zich een goeie procedure waar men inderdaad veel getuigen oproept, alles gebeurt zeer grondig hé. Dus de procedure op zich is niet slecht. Probleem is alleen dat je de vraag kunt stellen één is dat nog aan onze tijd aangepast? En twee vooral dat de procedure wordt toegepast op een zeer klein aantal zaken.

I: Ja.

G: Het zijn zware zaken, maar het is een klein aantal zaken.

I: Uhu.

G: En dan is het de vraag of dat je, ik zou zeggen ja die, die of dat die uitgebreide procedure eigenlijk wel verantwoord is voor zo'n beperkt aantal zaken?

I: Uhu.

G: In verhouding tot de bulk van de andere zaken dan.

I: Ja.

G: Waar de gewone correctionele procedure wordt toegepast en waar bijvoorbeeld veel minder getuigen worden gehoord.

I: Uhu.

G: Wegens tijdsgebrek.

I: Ja.

G: Waar het allemaal veel sneller moet gaan en waar die verdachten en slachtoffers in die zaken natuurlijk ook wel een zekere grondigheid verwachten hé.

I: Uhu, ja.

G: Dus dat is vooral de vraag . Met de assisenprocedure op zich, ze is wat ze is en ze is op zich niet slecht.

I: Uhu.

G: De grondigheid is een plusargument.

I: Ja.

G: Maar moet dat nog in die mate? Dat is natuurlijk de vraag.

I: Ja en veel wordt er ook gepraat over de duurtijd en de kostprijs.

G: Ja, ja, de duurtijd als je natuurlijk, als je veel getuigen hoort, duurt het langer hé.

I: Ja.

G: Dat is één van de redenen waarom assisenprocessen zo lang duren hé. Omdat men dus de getuigen allemaal hoort, dat duurt een tijd. Euhm de kostprijs, goed ja, dat is voor mij nu niet zo'n groot argument.

I: Ja.

G: De kostprijs. Het kost natuurlijk wel wat, alhoewel de prijs, de vergoeding die men betaalt aan de juryleden die ligt niet hoog.

I: Nee.

G: Euhm goed de kostprijs, je kunt natuurlijk zeggen de beroepsrechters, de drie beroepsrechters die zich gedurende weken met die zaak bezig houden, doen ondertussen geen andere zaken.

I: Uhu.

G: Dat is juist, maar de kostprijs vind ik niet zo een groot probleem. Het is gewoon de vraag of dat dat eigenlijk nog ja, zo'n heel logge, uitgebreide procedure van deze tijd is denk ik.

I: Ja en wordt er euhm tijdens de procedure ja eigenlijk de belangen van dader of slachtoffer geschaad? Dus door die lange duurtijd bijvoorbeeld.

G: Nee, zeker niet hé!

I: Nee, u vindt van niet?

G: Nee, zeker niet!

I: Ja.

G: Zeker niet! De belangen van dader en slachtoffer die, die, die worden volgens mij op zich in de assisenprocedure juist door die uitgebreide manier van behandelen, worden ze eigenlijk, worden die belangen wel behartigd hé.

I: Ja, uhu.

G: Dat denk ik wel.

I: Dus u denkt door de afschaffing ervan dat dat gaat euhm allez tenietgedaan worden?

G: Ik ben voorstander van de afschaffing ervan, maar ik stel wel vast dat er blijkbaar geen politieke meerderheid daarvoor is.

I: Ja, uhu.

G: Euhm maar ik ben eerder voorstander van een, een procedure voor beroepsrechters. Maar voor die zware zaken dan, zoals minister van justitie Geens het idee had, een procedure voor beroepsrechters, maar dan een meer uitgewerkte procedure, waar men meer getuigen hoort dan bijvoorbeeld nu het geval is.

I: Ja, inderdaad, correctioneel.

G: In de gewone correctionele zaken.

I: Ja.

G: Daar ben ik voorstander van.

I: Uhu.

G: Dat vereist een herziening van de grondwet.

I: Uhu.

G: Daarvoor is er blijkbaar, heb ik begrepen, geen meerderheid.

I: Geen meerderheid. En dader en slachtoffer zijn zij euhm ja daar voorstander van denk je of euhm met heel die jury-toestand?

G: Goh ja, ja, maar, maar ge moet een keer gaan kijken ook terug naar de justitiebarometer. Moet ge zeker doen!

I: Uhu.

G: Dat is een vraag dat men altijd stelt in de justitiebarometer aan de, aan het representatief staal van burgers. Euhm de vraag of zij het behoud van de jury wensen en in, als ik mij niet vergis, in de laatste justitiebarometer was er toch nog twee derden, zesenzestig procent van de burgers die zich uitspraak voor het behoud van de jury.

I: Ja.

G: Dus ook bij de bevolking kan de jury eigenlijk toch op nog wel wat begrip rekenen. Vrij veel begrip, dat wel.

I: Ja. Euhm en hoe staat u zelf tegenover het nieuwe wetsvoorstel? Vindt u dat een goed idee?

G: Het voorstel dat ik gelezen heb op de website van, van de minister euhm waar hij vertrok van de idee van drie beroepsrechters en vier leken.

I: Uhu.

G: Goh, voor mij kan dat.

I: Uhu.

G: Alhoewel dat ik de meerwaarde van die leken niet goed zie.

I: Ja.

G: Voor mag dat evengoed die drie beroepsrechters zijn.

I: Uhu.

G: Of vijf beroepsrechters.

I: Ja.

G: Wat voor mij essentieel is, is dat je een procedure hebt waar dat er grondiger gewerkt wordt.

I: Uhu.

G: Dan in de huidige correctionele procedure voornamelijk omdat er een aantal belangrijke figuren in het vooronderzoek als getuigen worden gehoord.

I: Ja.

G: De onrechtstreekse getuigen, de onderzoeksrechter die het onderzoek gevoerd heeft enzovoort die op de zitting gehoord wordt.

I: Uhu.

G: De politieofficier die de vaststellingen gedaan heeft enzovoort.

I: Ja.

G: Dat vind ik belangrijk. En of dat dat nu is voor een college van drie beroepsrechters of vijf beroepsrechters of een gemengd college zoals men dat noemt, vind ik eerlijk gezegd minder belangrijk.

I: Ja.

G: Ik denk niet dat de participatie van leken aan de kwaliteit van de rechtspraak veel gaat veranderen.

I: Ja.

G: Ik denk het niet.

I: Uhu. En euhm er is ook sprake van beroepsmogelijkheid.

G: De vraag is ook, hoe gaat ge die, hoe gaat ge die leken kiezen hé?

I: Ja, ook al! Uhu.

G: Gaat ge dat doen zoals nu de jury uitgeloot wordt?

I: Ja.

G: Ge kunt dat doen, maar wat is de meerwaarde daarvan?

I: Uhu.

G: Ik twijfel daar zeer sterk aan.

I: Ja en er is ook sprake om beroepsmogelijkheid in te schaffen, wat dat nu bij assisen niet is.

G: Ah tuurlijk, als ge ja tuurlijk de, de overstap maakt naar een criminele kamer, dan hebt ge automatisch beroepsmogelijkheid hé.

I: Uhu. Vind u dat een goeie zaak?

G: Tuurlijk!

I: Ja.

G: Tuurlijk! Ik heb nooit begrepen, ik heb ook nooit begrepen van de assisenpleiters dat ze daar geen probleem mee hebben.

I: Uhu.

G: Maar dat ge dus in assisen tot de zwaarste straf kunt veroordeeld worden.

I: Uhu.

G: Zonder dat ge een mogelijkheid hebt van hoger beroep.

I: Ja.

G: En als ge voor de politierechtbank komt voor een simpele verkeersovertreding kunt ge in beroep gaan als ge veroordeeld wordt.

I: Uhu.

G: Dus ik heb dat nooit begrepen, ik begrijp dat nog niet.

I: Uhu.

G: Maar dus natuurlijk dat is ook een probleem dat opgelost wordt als ge de overstap maakt naar een criminele kamer.

I: Ja.

G: Of als ge dus assisen afschaft en vervangt door een, een procedure voor beroepsrechters.

I: Ja.

G: Dan lost ge meteen het probleem van het hoger beroep ook op.

I: Uhu, ja. En euhm hebt u zelf nog eventuele aanvullingen voor dat nieuw wetsvoorstel of vindt u dat het over het algemeen goed in elkaar zit?

G: Wel ik denk dat, de eerste stap is natuurlijk en dat is het probleem waar dat de minister zich nu in bevindt en dat is allicht ook de reden waarom dat hij nu zegt van ik ga daar niet meer mee voort met criminele kamers.

I: Uhu.

G: Euhm dat is natuurlijk als ge de overstap maakt naar de criminele kamers, betekent dat dat ge assisen moet afschaffen

I: Uhu.

G: Ge kunt zeer theoretisch, maar dat heeft geen zin, zeggen van we gaan assisen behouden en we gaan daarnaast nog een keer een procedure voor de criminele kamers nemen.

I: Uhu.

G: Want uit zijn voorstel blijkt dat die criminele kamers zouden bestemd zijn voor zaken, feiten die strafbaar zijn met twintig jaar vrijheidsberoving of meer.

I: Uhu.

G: Ik vind dat een goed criterium.

I: Uhu, ja.

G: Maar dan natuurlijk hé, dan ga je, je moeilijk de assisen behouden, want anders hebt ge u gewone correctionele procedure voor feiten tot twintig jaar.

I: Uhu.

G: Criminele kamers voor beroepsrechters of een gemengd college voor feiten van meer dan twintig jaar.

I: Uhu.

G: En dan nog ne keer een assisenprocedure.

I: Ja, nee.

G: Voor een aantal zeer uitzonderlijke zaken, dat is teveel van het goeie.

I: Dat is, nee.

G: Ik denk dat het moet duidelijk blijven en het geheel moet overzichtelijk blijven ook.

I: Uhu, ja.

G: Dus ik denk zijn probleem is dat je uw criminele kamers, dat ge die maar kunt invoeren als een alternatief voor assisen.

I: Ja.

G: Maar dat betekent dus dat ge assisen afgeschaft moet krijgen

I: Ja.

G: En dat lukt dus blijkbaar niet.

I: Nee.

G: Zoals in België trouwens het zeer moeilijk is om fundamentele hervormingen door te voeren.

I: Ja.

G: Dus dat ook hé. We lopen, eigenlijk lopen we vast.

I: Uhu.

G: In België.

I: Ja.

G: Op justitieel vlak. Daarbuiten ook, maar we lopen gewoon vast.

I: Ja, dat is waar.

G: En dus ja, maar op zich bij zijn voorstel van de criminele kamers, ik ben er zeker niet tegen.

I: Ja.

G: Ik zeg het, twee dingen vind ik daarin belangrijk in die criminele kamers. Eén dat ge een procedure voor beroepsrechters hebt.

I: Uhu.

G: Ge kunt ze aanvullen met een lekenjury, met een leken.

I: Ja.

G: Ik vind dat niet noodzakelijk, maar ge kunt dat doen.

I: Uhu.

G: Maar dat ge toch essentieel beroepsrechters hebt en tweede dat ik belangrijk vind, is dat ge een euhm een procedure hebt die meer dan de gewone correctionele procedure waarborgt dat er getuigen worden ondervraagd op de zitting. Niet allemaal zoals nu voor assisen gebeurt.

I: Ja, nee, uhu.

G: Maar de belangrijkste getuigen.

I: Ja.

G: Plus de deskundigen enzovoort.

I: Uhu.

G: Dat vind ik, dat zijn twee dingen dat ik belangrijk vind in die criminele kamers, in dat concept, dus ik ben daar eigenlijk wel voor.

I: Ja.

G: Maar ja het probleem is dat ge het maar kunt doen als ge assisen afschaft.

I: Ja.

G: En euhm.

I: En dat zit er niet in.

G: En dat er op dit moment niet inzit hé. Misschien gaan de geesten evolueren en binnen vijf jaar of binnen tien jaar kan dat misschien wel.

I: Ja, uhu.

G: Maar dat, dat is, dat is natuurlijk het eeuwige probleem hé.

I: Ja.

G: Maar ik vind dat het op zich wel die criminele kamers een goed concept hé.

I: Een goed idee ja. Uhu.

G: Ik vind dat een goed concept.

I: Ja, dat is waar.

G: Heb je beroepsrechters, bijvoorbeeld in Noorwegen hebben ze zoiets hé.

I: Uhu.

G: Dus euhm

I: Ja.

G: In Noorwegen de zaak Anders-Breivik bijvoorbeeld.

I: Ja, inderdaad.

G: Is op die manier.

I: Uhu.

G: Op een zeer, zeer correcte manier verlopen en ja derde punt dat dan belangrijk is bij die criminele kamers is natuurlijk dat je automatisch recht van hoger beroep hebt.

I: Ja, inderdaad.

G: Dan heb je dat probleem ook nog een keer opgelost dus.

I: Ja, ja.

G: Ik ja.

I: Ja

G: En dat het ja, allez ja het gaat toch wel euhm het gaat toch wel rapper gaan denk ik hé.

I: Ja, dat is de bedoeling.

G: Ahja, ja.

I: Ja hé.

G: Het is euhm.

I: Ja en ook minder sensatie waarschijnlijk of vindt u dat bij assisen?

G: Misschien wel, alhoewel ge kunt niet uitsluiten bij die criminele kamers als die zaken allez stel nu ik zeg zomaar iets de zaak Hardy.

I: Uhu.

G: Waar in de pers veel belangstelling aan gegeven is. Stel dat je die, ideëel hé, voor de criminele kamers zou brengen.

I: Uhu.

G: Ik sluit niet uit dat daar evenveel sensatie zou zijn.

I: Ja.

G: Omdat ge uiteindelijk dat ge die getuigen, bijvoorbeeld die deskundigen, die toch in de zaak Hardy een belangrijke rol gespeeld hebben.

I: Ja, ja.

G: Dat die discussie over die invloed van die medicatie enzovoort.

I: Ja.

G: Goed, die getuigen gaan ook gehoord worden voor een criminele kamer.

I: Uhu.

G: En die discussie zou zich daar ook stellen.

I: Ook ja.

G: En die zittingen zijn ook openbaar natuurlijk dus.

I: Uhu.

G: Journalisten mogen daar ook gaan zitten.

I: Ja.

G: Dus ik ben niet zo zeker dat in zaken die de publieke opinie beroeren, dat er daar minder commotie gaat zijn.

I: Uhu.

G: Dat denk ik niet noodzakelijk nee.

I: Nee en zou u het een aanvulling vinden moest dat achter gesloten deuren kunnen?

G: Dat is onaanvaardbaar hé!

I: Ja.

G: Totaal onaanvaardbaar!

I: Uhu.

G: Kan trouwens niet.

I: Ja.

G: Onze grondwet is duidelijk.

I: Ja, ja.

G: Nee, nee als ge dat achter gesloten deuren doet, trouwens dan denk ik dat je rechtstreeks een probleem hebt voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg.

I: Ja.

G: Kan niet!

I: Uhu, ja.

G: Nee, nee, zo'n zaken moogt ge echt niet achter gesloten deuren doen.

I: Ja.

G: Moest het kunnen hé.

I: Ja, ja.

G: Het kan gewoon niet omdat onze grondwet het verbiedt.

I: Ja, ja.

G: Maar euhm neen.

I: Ja.

G: Neen ik denk dat rechtspraak moet in het openbaar gebeuren hé.

I: Uhu.

G: En dat men daar dan over schrijft ja dat is zo.

I: Dat is, ja.

G: En dat is voor sommigen niet aangenaam.

I: Uhu.

G: Euhm zowel voor daders als slachtoffers is dat niet altijd aangenaam. Goed ja dat is natuurlijk wel de prijs die je betaalt voor een democratie hé.

I: Uhu, ja.

G: Rechtspraak moet in het openbaar gebeuren dus.

I: Uhu.

G: Daar kunt ge echt niet van afwijken. Goed in zedenzaken wijkt men daar soms beperkt van af.

I: Uhu, ja.

G: Maar dat laat de wet toe.

I: Uhu.

G: Maar men is daar ook altijd zeer, zeer voorzichtig mee hé. Dus de gesloten zaken ook in gewone zaken voor beroepsrechters.

I: Uhu.

G: Kan dat bij zedenzaken gesloten deuren, maar als men dat doet is dat altijd heel beperkt hé.

I: Ja.

G: Voor een beperkt stuk van de procedure enzovoort en men is daar altijd zeer, zeer voorzichtig mee hé.

I: Ja, uhu. Oké, voilà!

G: Voilà!

I: Dankuwel!

G: Dat is graag gedaan!